

Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ

Δελτίο Επικοινωνίας Μελών Συνδέσμου Καλοσκοπιτών Παρνασσίδας "Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ"

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΟΣΚΟΠΙΤΩΝ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ "Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ"

Διεύθυνση Γραφείου: Σωκράτους 79-81 Αθήνα 104 32, Τηλ. 52.38.158

(Υπεύθυνο σύμφωνα με το Νόμο: το εκαστοτε Διοικητικό Συμβούλιο)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΧΡΟΝΟΣ 22ος - ΤΕΥΧΟΣ 101, ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1996

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Απέναντι από την εκκλησία της Παναγίας στεκότανε το υπεραιωνόβιο δέντρο. Η παρουσία του δέντρου συνδέθηκε με τη ζωή των χωριανών, τόσο την επίσημη των εορτών, όσο και την ανεπίσημη των εργασίμων ημερών. όποιος κατέβαινε προς την Κατράχη, την Πλάκα, τα Παλιάμπελα, τη Σμίξη έπρεπε να περάσει κάτω απ' τα παλληκαρίσια κλαδιά του και να πατήσει τις γερές ρίζες του, που είχαν γυμνωθεί από το νερό και βυθίζονταν στη σκληρή γη, προκειμένου να εξασφαλίσουν τη ζωή του δέντρου.

Το πόσο τούτο το δέντρο ήταν συνδεδεμένο με τη ζωή μας το αντιληφθήκαμε, όταν έμεινε ένα κούτσουρο, ρωτώντας τον ουρανό, γιατί δεν το προστάτεψε την ώρα που το ανθρώπινο μυαλό βουλήθηκε το κακό του και του πήρε τη ζωή.

Η τραγική μοίρα του δέντρου της Παναγίας υπογραμμίζει τη σημασία του περιβάλλοντος του χωριού μας.

Θεωρούσαμε αυτονόητη την παρουσία των βουνών, των δασών, των πηγών, των κτισμάτων που συνθέτουν τον κόσμο της Κουκουβίστας. Στο βαθμό όμως που ένα ένα εξαφανίζονται νιώθουμε να χάνουμε κομμάτια από την ψυχή μας. Επειδή ο άνθρωπος δεν υπάρχει μόνος του, αλλά συνυπάρχει με τα δεδομένα του περιβάλλοντός του.

Βέβαια, ο κόσμος προχωράει, τα πράγματα αλλάζουν και είμαστε υποχρεωμένοι να ακολουθήσουμε τις μεταβολές. Όμως αυτό δεν σημαίνει πως πρέπει να ριχνόμαστε βάρβαρα εναντίον του περιβάλλοντος, επειδή η τεχνολογία μας έβαλε στο χέρι καταστροφικές μηχανές. Παλιότερα μ' ένα τσεκούρι μπορούσες να κόψεις λίγα δέντρα την ημέρα, τώρα μ' ένα αλυσοπρίονο μπορείς στον ίδιο χρόνο να ρίξεις κάτω ολόκληρο δάσος. Τούτο σημαίνει πως η φύση δεν μπορεί να αντισταθεί πλέον στον παντοδύναμο άνθρωπο.

Συνεπώς πρέπει να αρχίσει να αντιστέκεται ο άνθρωπος για λογαριασμό της ανυπεράσπιστης φυσι-

κής, ιστορικής και πνευματικής κληρονομιάς μας.

Ακόμη και αυτά τα βουνά αλλάζουν σε σχέση με τον άνθρωπο. Άλλο ήταν η Λειρίτσα, όταν για να την επισκεφθείς χρειαζόσουν ώρες ποδαρόδρομο, άλλο είναι τώρα που την κατακτάς άκοπα με το αυτοκίνητό σου. Η απρόσιτη και μακρινή και μυθική Λειρίτσα γίνεται σκουπιδότοπος των αστόχαστων εκδρομικών.

Το παλιό γραφικό μονοπάτι που παράλληλα με το κεφαλαύλακο οδηγούσε προς το Κεφαλόβρυσο έγινε δρόμος αμαξιτός που σε γεμίζει σκόνη.

Και η φύση λοιπόν αλλάζει.

Ας διατηρήσουμε όσο μπορούμε την αρχαία της γοητεία· είναι προς το συμφέρον μας. Αλλά και το ιστορικό περιβάλλον έχει την αυτή σημασία. Να διατηρηθούν τα σπίτια, οι χωμάτινοι δρόμοι, οι πέτρινες βρύσες, τα εξωκκλήσια όσο γίνεται στην ιστορική τους μορφή, διότι αυτά απεικονίζουν την ψυχή της Κουκουβίστας. Αν χαθεί η ψυχή της Κουκουβίστας χάσαμε και εμείς την ψυχή μας, εγίναμε άλλοι, εγίναμε ξένοι.

Εκείνο που αφανίζεται ραγδαίως, χωρίς μάλιστα να γίνεται αντιληπτό, είναι το πνευματικό περιβάλλον. Βεβαίως δεν μπορούμε πλέον να ζήσουμε μόνο με τον διανοητικό κόσμο της παλαιάς Κουκουβίστας, τα τραγούδια της, τα έθιμά της, τις ενδυμασίες της, τις γιορτές της.

Είναι όμως ανάγκη να αναγνωρίσουμε την πνευματική και καλλιτεχνική αξία τους.

Αλλά και εδώ δεν πρέπει να είμαστε βάρβαροι. Πολλά από αυτά μπορούν να διατηρηθούν ή να τα αναβιώσουμε ή να τα μεταφέρουμε -όσα είναι υλικά- στο λαογραφικό μουσείο.

Πολιτισμός είναι ο σεβασμός του παρελθόντος.

Ο Σύλλογός μας πρέπει δραστηρίως να εργασθεί και προς την κατεύθυνση της διατήρησης του περιβάλλοντος του χωριού μας, φυσικού, ιστορικού και πνευματικού.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Α' ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1. Διαμόρφωση πλατείας: Όπως είχαμε αναφέρει και στο προηγούμενο τεύχος το Κοινοτικό μας Συμβούλιο έχει αποφασίσει να διαθέσει το χρηματικό ποσό που χορήγησε το Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. των 4.000.000 δρχ. για τη διαμόρφωση της κεντρικής πλατείας.

Λόγω της γενικότερης σημασίας του έργου παρακολουθείται η προώθησή του από όλους τους χωριανούς μας. Θα μας επιτρέψει το Κοινοτικό Συμβούλιο να τους υπενθυμίσουμε ότι για να γίνει ένα έργο δεν χρειάζονται μόνο προϋπολογισμοί αλλά και τρεχάματα, παραστάσεις, πιέσεις και πολύ κουράγιο. Και ας μην ξεχνάμε ότι το θέμα της παρέμβασης των τεχνικών της Νομαρχίας μετατρέπεται σε κολοσιαίο γραφειοκρατικό πρόβλημα και ενώ τους περιμένουμε όλο το καλοκαίρι, φθάνουν το φθινόπωρο, τότε που δεν γίνονται έργα στα ορεινά χωριά ή γίνονται κάτω από άθλιες καιρικές συνθήκες.

Εμπρός λοιπόν να ανασκουμπωθεί το Κοινοτικό Συμβούλιο, ας βάλει φτερά στα πόδια και ας στείλει σύντομα τα σχετικά έγγραφα στη Νομαρχία να πιέσει τους μηχανικούς για την εκπόνηση της μελέτης.

2. Το Κοινοτικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίαση της 15-6-1996 αποφάσισε να ευχαριστήσει τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Κ. Λαλιώτη για την κατανόηση που έδειξε και ικανοποίησε το αίτημά του για έγκριση της πίστωσης διαμόρφωσης της κεντρικής πλατείας του χωριού.

3. Έγκριση πίστωσης για φωτεινούς στίλους ΔΕΗ.

Τοποθέτηση 15 κοινοτικών στίλων για το φωτισμό δρόμων, καθώς και 12 φωτιστικών σωμάτων.

4. Δημοπρατήθηκαν στις 19.5.1996 οι μισθώσεις των λειβαδιών μας (Τρούνη, Λειρίτσα, Άνω-Κάτω Μακρυλάκωμα-Μέγα Ημεροτόπι) και επιτεύχθη είσπραξη επίσιου μισθώματος 1.510.000 δρχ.

5. Ανατέθηκε η συγκέντρωση των σκουπιδιών στο χωριανό μας Αθαν. Σαλταπίδα που θα περιφέρεται με το αυτοκίνητό του δύο φορές την εβδομάδα τους δρόμους του χωριού και θα συγκεντρώνει ό,τι άχρηστο είναι για πέταμα.

6. Υδρονομείας ορίστηκε ο Αθαν. Μωρίς (Καρφής).

ΕΚΤΑΦΗ ΝΕΚΡΩΝ

Πολλοί χωριανοί διατύπωσαν στο Δελτίο μας την άποψη ότι είναι υπερβολικό το ποσό των δρχ. 20.000 ετησίως που καθόρισε το Διοικητικό Συμβούλιο για τάφους που χρησιμοποιούνται πέραν της πενταετίας και προτείνουν να μειωθεί στο ποσόν των 10.000 ή των 12.000 δρχ. Μερικοί μάλιστα προχώρησαν και σε εκτιμήσεις ότι αν θα γίνει εκταφή όλων όσων νεκρών έχει συμπληρωθεί η πενταετία κινδυνεύει να αδειάσει το νεκροταφείο.

Θέσαμε το θέμα υπόψη του κ. Προέδρου και μας αιτιολόγησε ότι η ενέργεια του Κ.Σ. βασίζεται στο γεγονός ότι παρατηρείται κάποια αδιαφορία για την εκταφή και τη συντήρηση γενικά των τάφων με αποτέλεσμα η εμφάνιση του νεκροταφείου να είναι αποκαρδιωτική. Ενδεικτικά δε ανέφερε ότι το έτος 1995 το νεκροταφείο παρούσαζε έσοδα μόνο δρχ. 11.800 και ότι φιλοδοξία τους είναι να συγκεντρώσουν λίγα χρήματα με σκοπό να ευπρεπίσουν το χώρο με θάμνους και λουλούδια.

Β' ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΣ (1/1 -31/6/1996)

Υπόλοιπο ταμείου 31.12.95	δρχ.	763.374
Εισπράξεις από 1/1-30/5/96	δρχ.	3.154.142
Σύνολο δρχ.		3.917.516
Δαπάνες δρχ.		1.629.410
Υπόλοιπο στο ταμείο		2.288.106

ΖΗΤΑΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ

Όσο κι αν φαίνονται ικανοποιητικά τα έσοδά μας, το Διοι-

κητικό Συμβούλιο δεν εφησυχάζει. Χτυπάει συνέχεια πόρτες γιατί φιλοδοξεί να αναπτύξει αξιόλογη δραστηριότητα.

Για το σκοπό αυτό απέστειλε το παρακάτω έγγραφο με αριθμό 317/96 προς τον Νομάρχη Φωκίδας, Εθνική Τράπεζα, Υπουργείο Πολιτισμού κ.λπ. και ζητάει οικονομική ενίσχυση.

Κύριε

Ο Σύνδεσμος Καλοσκοπιών Παρνασσίδος "Η Αγία Τριάς" ιδρύθηκε από κατοίκους του χωριού Καλοσκοπή-Φωκίδας που διαμένουν στην Αθήνα το έτος 1962 και από τότε διοικούμενος πάντοτε από δραστήρια Διοικητικά Συμβούλια παρουσιάζει ιδιαίτερη ανοδική πορεία, η οποία εκτείνεται σε πολλούς τομείς.

Κάνει έργα στη γενέτειρά μας Καλοσκοπή (κατασκευή Ηρώου του αγωνιστή Μώρη Παπαντριά, δημιουργία βιβλιοθήκης, Λαογραφικού Μουσείου κ.λπ.), οργανώνει εκδηλώσεις στην Αθήνα, συμπαραστέκεται στους ανθρώπους του χωριού που έχουν κάποια ανάγκη, παρακολουθεί τα προβλήματα του χωριού και βοηθάει το Κοινοτικό Συμβούλιο.

Εκτός όμως από αυτές τις δραστηριότητες ο Σύνδεσμός μας εκδίδει κάθε τρίμηνο ένα μοναδικό στο είδος του Ενημερωτικό Δελτίο, τυπωμένο με πολλή προσοχή, πλήσιο σε υλικό επικαιρότητας και λαογραφικές πληροφορίες, ανοικτό σε διάλογο με φίλους και αναγνώστες, μοναδικό αρχείο όπου σιγά-σιγά συγκεντρώνεται υλικό για την ιστορία και τους θρύλους της περιοχής.

Το δελτίο αυτό διανύει το 22ο έτος της κυκλοφορίας του και για το Α' τρίμηνο του έτους 1996 εκδόθηκε το 100ό (εκατοστό) τεύχος δείγμα του οποίου σας αποστέλλουμε. Όπως θα αντιληφθείτε η προσπάθειά μας αυτή δεν αποτελεί ένα τυχαίο πυροτέχνημα αλλά μια σοβαρή εργασία που η πρωτοβουλία ενός Συνδέσμου όπως ο δικός μας μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Για τη συνέχιση της έκδοσης του δελτίου αυτού απαιτείται δαπάνη για κάθε τεύχος δρχ. 200.000 δηλαδή ετησίως δρχ. 200.000Χ4=800.000.

Εκτός όμως από το δελτίο μας μεγάλο επίτευγμα είναι και η δημιουργία και συντήρηση της βιβλιοθήκης με βιβλία περισσότερα από 600 καθώς και η συγκέντρωση όλου του παραδοσιακού πλούτου του χωριού μας σε φορεσιές, οικιακά είδη λαϊκής τέχνης, κεντήματα, υφαντά κ.λπ. που για τη συντήρηση και τον εμπλουτισμό τους απαιτούνται ετησίως 600.000 δρχ. περίπου.

Πιστεύουμε ότι από την πλευρά σας θα πρέπει να προσεχθεί το μοναδικό μας παράδειγμα και να έλθετε αρωγοί στο έργο μας ενισχύοντας τον Σύνδεσμό μας με το ποσό των 2.000.000 δρχ. γιατί μέχρι τώρα δεν έχουμε τύχει καμιάς κρατικής βοήθειας και βασιζόμαστε μόνο στις πενιχρές εισφορές των μελών μας.

Με τιμή
Το Διοικητικό Συμβούλιο

Γ' ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Ολοκληρώνεται η κατασκευή αποδυτηρίων στο χώρο του γηπέδου μπάσκετ "ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΜΟΣ" και πιστεύουμε τους μήνες του καλοκαιριού θα είναι έτοιμο για να μπορούν να αθλούνται οι νέοι του χωριού μας καθώς και να οργανώνονται αθλητικές συναντήσεις με ομάδες γειτονικών χωριών.

Η δραστηριότητα όμως του Ομίλου εξακολουθεί να είναι αξιόλογη στον τομέα των εκδρομών γεγονός που δίνει την ευκαιρία σ' όλους όσους διαμένουν στο χωριό να επισκέπτονται άγνωστα μέρη, να εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους, να ψυχαγωγούνται και να συσφίγγουν τις σχέσεις μεταξύ τους.

Από την τελευταία μάλιστα εκδρομή τις 5/6/96 που επισκέφθηκαν το Καρπενήσι, Κορυτσάδες, Μονή Προυσού, έμειναν όλοι οι εκδρομείς ενθουσιασμένοι, επέστρεψαν με σπουδαίες εντυπώσεις και από τους οργανωτές περιμένουν ανακοίνωση για διοργάνωση της επόμενης εκδρομής που θάβει τουλάχιστον διήμερη.

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΑ

ΠΑΣΧΑ 14/4/1996

Ούτε το Mega ούτε ο Antenna έφεραν το φως της ανάστασης στην Κουκουβίστα. Το έφερε ο παπα-Γιάννης στην πλατεία του χωριού όπου με θρησκευτική κατάνυξη όλοι οι χωριανοί και οι φίλοι τους έψαλλαν το "Χριστός Ανέστη" και έφεραν το ιερό φως στα σπίτια τους.

Ανήμερα του Πάσχα στήθηκαν εννιά ψησταριές και θυσιάστηκαν περίπου 80 (ογδόντα) αρνιά και κατσίκια.

Τη Δευτέρα, όπως είχε προγραμματίσει ο Σύνδεσμος, έγινε λειτουργία στον Άγιο Γεώργιο Καλοσκοπής και στη συνέχεια πσογκρίσαμε περίπου 200 αυγά στην αίθουσα του σχολείου και καταναλώθηκαν τυροπιτάκια και κουλούρια προσφορά της προεδρίας κ. Αθανασίας Αυγερινού καθώς και ρετσίνα που μας προσέφερε ο Βασ. Χαμηλός.

Φύγαμε με κρύα καρδιά από το χωριό γιατί επιστρέψαμε στην ωραία ρουτίνα της δουλειάς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ 21-5-1996

Το όνομα του Μεγάλου Κωνσταντίνου και της μητέρας του Ελένης ήταν και είναι από τα προσφιλέστερα στο χωριό μας. Μεγαλύτερη όμως σημασία πήρε από το 1961, από τότε δηλαδή που ο αλησμόνητος ιερέας παπα-Τάκης Χασιακός ανήγειρε στο χώρο της Αγίας Ελένης Ιερό Ναό ενώ παλιότερα υπήρχε μέσα σε έλατο χαραγμένο μικρό αγίασμα. Από το 1961 λοιπόν έγινε παράδοση να τελείται δοξολογία στην οποία συμμετέχουν όλοι οι κάτοικοι του χωριού.

Έτσι και φέτος με πρωτοβουλία του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου εκλήθη ο παπα-Γιάννης από τη Λαμία και με τη συνεργασία των ιεροψαλτών μας Κώστα Καραντάσιου και Γιώργου Κολλύρη, στις 21 Μαΐου όλοι όσοι βρίσκονταν στην Κουκουβίστα περπάτησαν μέχρι το Κεφαλόβρυσο και άκουσαν το "Κωνσταντίνος σήμερον συν τη μητρί του Ελένη", αλλά και τους δόθηκε η ευκαιρία να εκδηλώσουν την αγάπη τους προς το πανέμορφο περιβάλλον που με τα άφθονα νερά του και την ανοιξιάτικη βλάστηση ήταν ένα πραγματικό όνειρο τη στιγμή που η φύση ήταν στην καλύτερή της εποχή.

Και μια σύμπτωση. Στο χώρο της τέλεσης της δοξολογίας, βρέθηκαν να εκκλησιάζονται πέντε (5) πρόεδροι! Της κοινότητας και των δύο συλλόγων καθώς και οι πρώην πρόεδροι ο Πάκης Γιαννόπουλος με την κόρη του και ο Θανάσης Ρούλιας από το Οινόχωρι που χάρις στο θαυμάσιο κανανίτικο κρασί απολαύσαμε ένα αξέχαστο πικ νίκ, από αυτά που τα χαίρεσαι όταν αποδράσεις κοντά στη φύση τώρα μάλιστα που είναι η καλύτερη εποχή.

Και του χρόνου με τις ευχές όλων μας.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ (3-6-1996)

Πολλοί οι πιστοί της Αγίας Τριάδας. Δεκάδες προσκυνητές από όλα τα μέρη της χώρας μας κατέκλυσαν το όμορφο εκκλησάκι στο οροπέδιο και εκκλησιάστηκαν στον Ναό της όπου τρεις ιερείς και χορωδία ιερούργησαν με ιδιαίτερη λαμπρότητα.

Γεγονός βέβαια αποτέλεσε η προσφορά άρτων από το Σύνδεσμό μας που έγινε ύστερα από σχετική λειτουργία στο προαύλιο της εκκλησίας.

Ακολούθησε φαγοπότη κάτω από τα αιωνόβια πλατάνια.

Στη συνέχεια κλαρίνα, βιολιά, λαούτα στα χέρια αυτών που κρατάνε την παράδοση ζωντανή και δραστηκή, αυτοί οι σπουδαίοι σολίστες της λαϊκής μουσικής της εποχής μας, έπαιξαν συγκλονιστικούς σκοπούς και δημιούργησαν την πανηγυρική ατμόσφαιρα της εορτής.

Φύγαμε συγκινημένοι γιατί δεν είδαμε να στήνεται ο παλιός κυκλοτερός χορός από την Ευθυμία Κόλλια (Τσούλαινα, η Μαρία Κολύραϊνα, ο Γιώργος Μαλιβίτσης (Χλιάρας) και ένα σωρό άλλους που περίμεναν όλο το χρόνο αυτή την ημέρα με αποκλειστικό σκοπό να στήσουν τρικούβερο χορό μέχρι να πέσει το βαθύ σκοτάδι.

Άλλες εποχές, άλλες συνήθειες.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ ΠΛΑΚΑ

Η Κοινότητά μας σε ένδειξη ευλάβειας τιμής και αγάπης προς τους νεκρούς της πολεμικής περιόδου 1941-1949 και με σκοπό τη διατήρηση της μνήμης τους από τους μεταγενέστερους προτίθεται να ανεγείρει επιτύμβια πλάκα στο χώρο του Ηρώου Παπαντριά.

Το Δελτίο μας συγκέντρωσε τα ονόματα των θυμάτων της περιόδου αυτής και τα δημοσιεύει με σκοπό να γίνουν σε όλους γνωστά και να μας επισημανθούν γραπτώς τυχόν παραλείψεις.

1. Αλεξίου Αλέκος Ε.	23. Μαλεβίτσης Χαράλ. Α.
2. Αυγερινός Αθανάσιος Κ.	24. Μαντζιός Δημήτριος Γ.
3. Αυγερινός Θεμιστοκλής Ν.	25. Μαντζιός Ιωάννης Γ.
4. Αυγερινός Κωνσταντίνος Χ.	26. Μπουκουβάλας Δήμος Ι.
5. Αχλαδά Βασιλική Δ.	27. Μπουκουβάλας Παναγ. Ι.
6. Βλάχος Αθανάσιος Α.	28. Μώρη Δήμητρα
7. Βλάχος Απόστολος Α.	29. Μώρης Ευθύμιος Α.
8. Βλάχου Αρχοντούλα Α.	30. Μώρης Ευθύμιος Θ.
9. Γεωργίου Νάκος Ν.	31. Μώρης Νικόλαος Γ.
10. Γεωργίου Ηλίας Ν.	32. Παπαταξιάρχης Ευθύμιος
11. Δανιήλ Γεώργιος Δ.	33. Πριόβολος Γεώργιος Δ.
12. Δανιήλ Γεώργιος Π.	34. Πριόβολος Ευθύμιος Δ.
13. Δανιήλ Γιαννίτσα Π.	35. Πριόβολος Λουκάς Ν.
14. Δανιήλ Ιωάννης Γ.	36. Τούμπας Ιωάννης Α.
15. Δανιήλ Π. Γ.	37. Τσίγα Βασιλική Ε.
16. Ζούργος Παναγιώτης Α.	38. Τσιρώνης Αριστοτέλης Δ.
17. Κατσιανιώτης Κων. Ε.	39. Τσιρώνης Βασίλης Δ.
18. Κόλλιας Νικόλαος Δ.	40. Τομαράς Αθανάσιος Γ.
19. Κόλλιας Στέφανος Π.	41. Τσολάνας Ευάγγελος Κ.
20. Κυριαζής Παναγιώτης Π.	42. Χαμηλός Ευθύμιος Θ.
21. Κυριαζής Πάνος Α.	43. Χαλαμπους Ευθύμιος Γ.
22. Κωστούρος Τάκης Α.	44. Χριστοφόρου Παναγ. Ι.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ Β. Α. ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΘ. ΔΙΑΚΟ

Στις 28-4-1996 στην αίθουσα Δελφοί του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών η παραπάνω Ομοσπονδία οργάνωσε εκδήλωση για να αποδώσει φόρο τιμής στο "γίγαντα" της Εθνεγερσίας του 1821 Αθανάσιο Διάκο.

Την εκδήλωση προλόγισε ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. Γεώργιος Πουρνάρας και η καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Αναστασία Παπακωνσταντίνου διέδραμε την ιστορική πορεία του Διακού από την παιδική του ηλικία στην Άνω Μουσούνιτσα μέχρι το μαρτυρικό του θάνατο στη γέφυρα της Αλαμάνας.

Ακολούθησε καλλιτεχνικό πρόγραμμα και οι ερμηνευτές δημοτικής μουσικής Γιώτα Βέη, Στ. Κάβουρας, Βασ. Σκαλιώτης ερμήνευσαν τραγούδια που αναφέρονταν στη ζωή και τη θυσία του Αθ. Διακού.

Την εκδήλωση παρακολούθησαν πολλοί Παρνασσίδες και αρκετοί χωριανοί μας.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Η Ομοσπονδία οργανώνει διήμερο Συνέδριο στην Κοινότητα Μαυρολιθαρίου Φωκίδας στις 17 και 18 Αυγούστου 1996.

Θέμα του Συνεδρίου: "Αναζήτηση, καταγραφή, διαφύλαξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της Β.Α. Παρνασσίδας".

Στο Συνέδριο θα ακουστούν απόψεις, σχόλια, θα γίνουν προτάσεις και θα επακολουθήσει μάλιστα και Ρουμελιώτικο παραδοσιακό γλέντι.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο Παν. Χρ. Μαλιβίτσος και η σύζυγός του Γεωργία απέκτησαν ένα υγιέστατο αγοράκι.

Γέννησε στη Λαμία η γυναίκα του χωριανού μας ηλεκτρολόγου Τάκη Κουμπούρη και απέκτησε ένα υγιέστατο αγοράκι.

Ευχόμαστε να τους ζήσουν τα νεογέννητα.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Ο Γιάννης και η Αγγελική Τούμπα στις 8-5-1996 στην εκκλησία Κοιμήσεως Θεοτόκου στο Γαλάτσι βάπτισαν τον γλυκύτατο αγοράκι τους δίνοντάς του το όνομα Νικόλαος.

Ο Μάκης και η Ρίτσα Μώρη στις 19-5-96 στην εκκλησία Τύμιος Σταυρός Κυψέλης βάπτισαν το αγοράκι τους δίνοντάς του το όνομα Παναγιώτης. Νονά ήταν η Κατερίνα Τομαρά - Κυριαζή.

Ο Νίκος και η Κατερίνα Αντωνίου στις 26/5/96 στην εκκλησία Άγιος Αιμιλιανός βάπτισαν το κοριτσάκι τους δίνοντάς της το όνομα Δήμητρα.

ΓΑΜΟΙ

Παντρεύτηκε την 1/6/96 στην Αθήνα ο χωριανός μας Νίκος Γ. Κολλέρης μετά της Αγγελικής Κούκουλα. Η τελετή του γάμου έγινε στον Ιερό Ναό της Αγίας Αναστασίας Περισοπού.

Την τελετή παρακολούθησαν πάρα πολλοί χωριανοί μας, συγγενείς και φίλοι του ζεύγους. Ευχόμαστε "βίον ανθόσπαρτον".

ΘΑΝΑΤΟΙ

Χρήστος Ι. Μαλιβίτσος

Στις 11 Απριλίου 1996 έφυγε απρόσμενα από κοντά μας και ύστερα από ολιγοήμερη ασθένεια ο χωριανός μας Χρήστος Ι. Μαλιβίτσος.

Ο αποδημήσας είχε γεννηθεί στο χωριό το 1920 και ήταν ο τέταρτος γιός κατά σειρά από τα επτά παιδιά του μπαρμπα Γιάννη Μαλιβίτσου (Σουπογιάννη).

Από μικρός έδειξε την επιδεξιότητά του και την κινητικότητα του αφού κατάφερε να αναρριχηθεί και να περάσει το μονοπάτι από Ζάσιανο μέχρι Κουστουρ' Σπηλιά, όπου και κασίκες είχαν κρεμασθεί στην προσπάθειά τους να το διαβούν. Σε ηλικία 10 ετών ξενιτεύθηκε στη Θεσ/κη με το θείο του Νίκο με σκοπό να ακολουθήσει το παραδοσιακό επάγγελμα του γαλατά.

Η κλίση του όμως προς τις τεχνικές ενασχολήσεις τον οδήγησε γρήγορα στη φοίτηση σε τεχνικά σχολή με συνέπεια να εξελιχθεί σε έναν από τους ελάχιστους ειδικούς σε θέματα επισκευής γραφομηχανών και ηλεκτρολογικών, ειδικότητα με την οποία προσελήφθη στην Εθνική Τράπεζα, όπου και εξάντλησε την ιεραρχία του κλάδου του. Άνθρωπος του μέτρου και πολύ εργατικός βοήθησε τα μέλη της πατρικής του οικογένειας και μεγάλωσε δύο αξιόλογα αγόρια που σήμερα υπηρετούν και τα δύο στην Εθνική Τράπεζα.

Από τον καιρό της συνταξιοδότησής του είχε εγκατασταθεί στο κτήμα του στο Πόρτο Ράφτη αλλά ποτέ δεν παρέλειπε να επισκέπτεται το χωριό και τους συγγενείς του.

Χρήστο θα σε θυμόμαστε για πάντα.

Μνημόσυνο για την ανάπαυση της ψυχής του έγινε στις 19-5-1996 στο νεκροταφείο Χαλανδρίου.

Στη μνήμη του η οικογένεια του αδελφού του Παναγιώτη Ιωάννου Μαλιβίτσου προσέφερε στο Σύνδεσμό μας το ποσό των 20.000 για κοινωνικούς σκοπούς και ο γαμπρός του Θαν. Κυριάκης 2.000 δρχ. Να είναι καλά να θυμούνται τον πάντα εργατικό και πρόσχαρο Χρήστο.

Παναγιώτης Τσατσαρώνης

Πέθανε στην Αθήνα στις 31-5-1996 και κηδεύτηκε στο Οινόχωρι ο Παναγιώτης Τσατσαρώνης γαμπρός της Κουκουβίστας. Η γυναίκα του Μαρία ήταν το γένος Λ. Αχλάδα.

Ο Παναγιώτης γεννήθηκε το 1903 (93 ετών). Εξασκούσε και το επάγγελμα του φραγκοράφτη (έραβε τα χειροποίητα σκουτιά) σακκάκια, παντελόνια, κάπες, σεγκούνια.

Με τους χωριανούς μας είχε συνεχείς επαφές, μέχρι δε τα τελευταία χρόνια καλλιεργούσε το προικώ του κτήμα στο Κώστη. Ήταν τύπος ήρεμος, συμπαθής, και πολύ φιλόξενος σε όσους περνούσαν από την Κανιανή.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους συμπαραστάθηκαν στο βαρύ πένθος μας για το θάνατο του πολυαναγνημένου μας συζύγου και πατέρα Χρήστου Ι. Μαλιβίτσου.

Η σύζυγος Καλλιόπη Τα παιδιά του Ιωάννης και Παναγιώτης

Μαρία Ι. Βλάχου

Τον Μάιο 1996 πέθανε στην Καλοσκοπή η Μαρία Ι. Βλάχου (Βλαχομαρία) ετών 86.

Η Μαρία ήταν κοσμαγάπητη, γελαστή, κοινωνική και αξιοπρεπής. Ζούσε μόνιμα στο χωριό μας μαζί με τους ελάχιστους εναπομείναντες βιγλάτορες μας.

Πριν από 20 περίπου χρόνια έχασε το σύντροφο του βίου της Γιάννη Βλάχο (Βλαχόδιαννο), έναν εξαίρετο συγχωριανό μας. Άνθρωπο καλοκάγαθο και ειλικρινή, ο οποίος για πολλά χρόνια προσέφερε ανιδιοτελώς τις υπηρεσίες του στη γενέτειρά μας.

Η ζωή τους υπήρξε ενάρετη, αρμονική κι ευτυχημένη. Η τύχη τους ευλόγησε να αποκαταστήσουν κατά τον καλύτερο τρόπο τα παιδιά τους, να χαρούν και να καμαρώσουν εγγόνια. Η εκλιπούσα ήταν υπόδειγμα συζύγου, στοργική μητέρα και άριστη νοικοκυρά. Έφυγε πλήρης ημερών αφήνοντας πίσω της μνήμη αγαθή αιώνια. Τα παιδιά της και τα εγγόνια της της συμπαραστάθηκαν μέχρι την τελευταία της πνοή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου μας συλλυπείται θερμά τα παιδιά της. Το μνημόσυνό της έγινε στις 23-6-1996 στην Καλοσκοπή. Αιωνία η μνήμη της.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Την Κυριακή 9-6-96 έγινε στον ιερό ναό των αγίων Κων/νου και Ελένης στο νεκροταφείο Ζωγράφου το επίσημο μνημόσυνο του Γεωργίου Κουφού. Αιωνία η μνήμη του.

ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ

Η Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου μας στις 14-1-1996 απένειμε στον χωριανό μας συνταξιούχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ζαχαρία Ι. Ραφτόπουλο τιμητικό δίπλωμα αναγνωρίζοντας τη μακροχρόνια προσφορά του στο Σύνδεσμο και το χωριό μας.

Νά 'σαι καλά Ζαχαρία.

Και η σεμνή σου παρουσία στο χώρο της κοινωνίας μας ας γίνει για όλους μας παράδειγμα υψηλού ήθους.

ΜΝΗΜΗ ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΛ. ΣΙΜΟΥ 1985-1996

Πέρασαν έντεκα χρόνια από τον αδόκητο θάνατο του ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΛ. ΣΙΜΟΥ. Σαν αστροπελέκι έπεσε το θλιβερό εκείνο μαντάτο (του Ιουνίου του 1985). Το τραγικό αυτό γεγονός είχε συγκλονίσει τη μικρή κοινωνία του χωριού μας. Σταμάτησε τη σκέψη μας. Μας απολίθωσε στην κυριολεξία. Μουδιάζει όποιος ακούει μια τέτοια συμφορά, παγώνει η καρδιά του και με κανένα τρόπο δεν θέλει να πιστέψει ότι ένας δεκαεννιάχρονος λεβέντης έσβησε προτού ακόμα νιώσει καλά-καλά τον εαυτό του.

Ο θάνατος ενός παλικάριου σκόρπισε τον πόνο και την οδύνη. Έσκόπισε την ψυχή των γονιών του, σάλεψε το νου τους. Βύθισε την αγαπημένη του οικογένεια σε αβάσταχτο πένθος φεύγοντας, ο αλησμόνητος Άγγελος, τόσο πρόωρα για το μεγάλο δίκως επιστροφή ταξίδι του, άφησε πίσω του απέραντη λύπη, οδύνη και ατέλειωτους θρήνους. Η καρδιά συγγενών και φίλων σπάραξε από τον άδικο χαμό του. Η άσπλαχνη μοίρα ζήτησε τον πανέμορφο έφηβο. Ο απαίσιος χάρος επέλεξε τα νιάτα του, τη λεβεντιά του, την ανέμελη ζωή του, την πρόοδό του και την οικογενειακή του θαλπωρή.

Τίμημα μοιραίο για τον Άγγελο να διαβεί πάνω στο άνθος της ηλικίας του την Αχερουσία. Η Κλωθώ, μια από τις μοίρες του που καθόρισε το μήκος της ζωής του, φειδωλεύτηκε. Περιορίσε στο ελάχιστο τον βίο του.

Ο χάρος μεταμορφωμένος σε επάρατη ασθένεια τον έβαλε σημάδι και ο γενναίος Άγγελος, ως άλλος Διγενής, πάλαψε μαζί του παλικαρίσια. Μοιραία η σύγκρουση με το πεπρωμένο κι ο λεβέντης εκείνος έχασε, όπως ήταν επόμενο, τη μάχη. Ήταν θέλημα Θεού να εγκαταλείψει τόσο σύντομα τα εγκόσμια. Η φύση τον είχε προικίσει γενναιοδωρά με άπειρα χαρίσματα. Ένας λεβέντης δυο μέτρα. Χαρακτήρας αδαμάντινος και φιλομαθής. Ένας ευγενέστατος συνεσταλμένος νέος γεμάτος καλοσύνη, θάρρος, τόλμη και αισιοδοξία.

Οι απαρηγόρητοι γονείς του, συγγενείς και φίλοι, καθώς και όλοι οι Καλοσκοπίτες που γνώρισαν τον λεβέντη Άγγελο δεν θα ξεχάσουν το αγγελικό του πρόσωπο, το χαμόγελό του και την ευχάριστη παρουσία του. Η εικόνα του θα παραμένει εσαεί ανεξίτηλη στη μνήμη των χαροκαμένων γονέων του.

Το μοιρολόγι της αγαπημένης του μανούλας ράγισε κάθε ανθρώπινη καρδιά. Οι κοπετοί και οι θρήνοι της θύμιζαν ηρωίδα αρχαίας τραγωδίας. Κι ο πατέρας του μολονότι πέρασαν έντεκα ολόκληρα χρόνια από το χαμό του Άγγελου εξακολουθεί να ζει το δικό του βουβό δράμα. ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ.

Με αφορμή τη συμπλήρωση 30 ετών από τη γέννηση του αδέχαστου Άγγελου η μητέρα του προσέφερε το ποσόν των 30.000 δρχ. για την ενίσχυση του έργου του Αθλητικού Ομίλου ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΜΟΣ.

Φ.Α.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ ΑΔΕΧΑΣΤΟ ΦΙΛΟ ΜΟΥ (Χρήστο Ι. Μαλιβίτση)

Αλησμόνητε φίλε Χρήστο, έφυγες τόσο έξαφνα από κοντά μας κι όλοι μέναμε άφωνοι απ' το απροσδόκητο αυτό γεγονός.

Ο άσπλαχνος χάρος σε ανάγκασε να υποκύψεις στο πεπρωμένο και στην ανθρώπινη μοίρα. Φυσικό άλλωστε επακόλουθο της επίγειας παροδικής ζωής. Κι αυτό ήταν το πιο οδυνηρό για όλους εμάς τους φίλους σου, τους γνωστούς σου, τους συγγενείς σου, αλλά οδυνηρότερο για την αγαπημένη σου φαμίλια.

Μ' αυτό το γράμμα σου απευθύνω τον οφειλόμενο αποχαιρετισμό αυτού στα ουράνια που βρισκόσαι, στους χλοορούς τόπους και τους παραδεισένιους.

Ο θάνατός σου φίλτατε Χρήστο, δε σημαίνει το τέλος αλλά την αρχή μιας άλλης ζωής, ατελείτητης. Ναι Χρήστο, η ζωή σου μεταπήδησε στην αιωνιότητα. Τί να πρωτοθυμηθώ αξέχαστε φίλε από το βίο μας; Γεννηθήκαμε στη ρούγα από φτωχούς γονείς και οι δύο. Γειτονόπουλα συνομήλικα. Μαζί πηγαίναμε στο σχολείο. Μαζί παίζαμε στ' αλώνια του χωριού. Μαζί στήναμε τις παγίδες στη "Λίμη" μέσ' στο καταχείμωνο στις νεροσειρές για να πιάσουμε τις "κυριάρες". Θα θυμάσαι βέβαια το Γιώργο Μώρη (αδελφό της Σαββούλας) που όταν πήραμε απ' τις δικές του παγίδες τα πιασμένα άγρια πουλιά, μας τσούγκρισε δυνατά τα κεφάλια μας, λες και ήταν κόκκινα αυγά και κλαίγαμε. Δεν νομίζω να ξέχασες την παλιοπαρά μας...". Όταν διαβαίναμε τη νύχτα με άλλους φίλους με τα μανάρια τις στράτες του χωριού και με συντροφιά μας το γλυκόλαλο αηδόνι το Ζαχ. Γ. Ραπτόπουλο τραγουδώντας τραγούδια του γάμου που ξεσηκώναμε τη γειτονιά απ' τον σαματά και οι γυναίκες έβγαιναν με τα λυχνάκια στα παράθυρα να δουν το συμπεθεριό, που περνούσε!!

Αρ, το άλλο πάλι... Ήταν το Σεπτέμβριο του 1929, αν θυμάμαι καλά, όταν στο "Τσιατάλι" ανάψαμε φωτιά να ψήσουμε καλαμπόκια. Φεύγοντας όταν σουρούπωσε, δεν τη οβήσαμε καλά. Φτάνοντας στη "Βριτσούλα" είδαμε τη φωτιά αναζωπυρωμένη. Φοβισμένοι για να μην αρπάξει φωτιά το πυκνό δάσος, τό 'βαλες στα πόδια, εννιάχρονο παιδάκι, τρέχοντας μες το πηχτό σκοτάδι της νύχτας, στα δύσβατα μονοπάτια της ερημιάς και πήγες και την έσβησες. Έμπρακτη η αγάπη σου για το δάσος. Τα έλατα ήταν η ζωή σου.

Σπινθηροβόλο το μυαλό σου, εύστοφος, οξεία η αντίληψη σου. Πρώτος εσύ επινόησες το ρολόι του ηλίου. Και το σπουδαιότερο, αγωνιζόσουν να βρεις κάποιον άλλον τρόπο να δουλεύει κι όταν θα βασιλεύει ο ήλιος. Ήσουν προικισμένος απ' τη φύση με σπάνια χαρίσματα. Με το ηλεκτρονικό μυαλό σου κατόρθωσες να σταδιοδρομήσεις επαγγελματικά, καλύτερα από κάθε άλλον.

Αλησμόνητε Χρήστο, όλοι μας προσευχόμαστε στον Ύψιστο να σε κατατάξει σε σκηνές δικαίων. Εκεί που το πνεύμα ζει αιώνια. Εκεί που δεν υπάρχει κακία και πόνος και θλίψη.

Ας είναι ανάλαφρο το χόμα της Αττικής γης που σε σκεπάζει. Κι ο Πανάγαθος Θεός ας παρηγορήσει την αγαπημένη σου οικογένεια. Αιωνία σου η μνήμη...

ΦΑΝΗΣ ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Πριν από 93 χρόνια στην ξενιτιά (Αμερική) τρία πρώτα ξαδέρφια. Από αριστερά: Γιάννης Γ. Λευκαδίτης, στη μέση Χαράλ. Πασσαλής και δεξιά Ευθύμιος Αρ. Λευκαδίτης. Τη φωτογραφία έφερε ο Γιάν. Λευκαδίτης.

ΠΕΡΠΑΤΩΝΤΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟ

Πήγα με τα πόδια τη Μ. Παρασκευή στο Κεφαλόβρυσο, από το παλιό δρομάκι Κακοτραχή-Γεφύρι Αδάμ-Σταματέιση-Κεφαλόβρυσο.

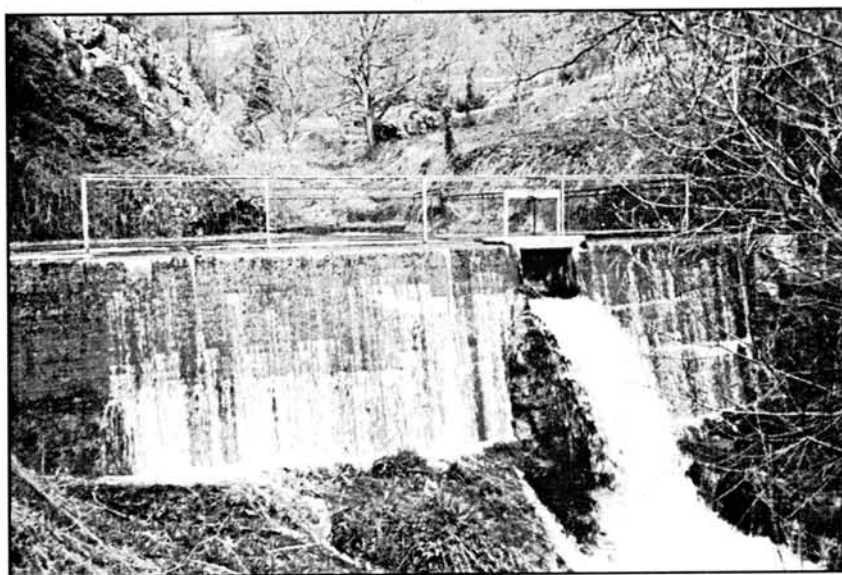
Όμορφη η παλιά διαδρομή ανάμεσα στα πλατάνια και τις γέριες καρυδιές.

Το χορτάρι χαμηλό, ακόμα δε ζεστάθηκε καλά ο τόπος.

Το αηδονάκι το λέει στις ρεματιές. Αγάλλεται η ψυχή του ανθρώπου και ηρεμεί απ' τη γαλήνη του τοπίου.

μανάδων μας.

Και το εκκλησάκι της Αγίας Ελένης και Κων/νου κάτω από τα βαθύσκια και γέρικα έλατα, επιβλητικό και ιερό προσκύνημα. Άναψα το κεράκι μου κι ύστερα κάθισα σ' ένα παγκάκι κάτω από τα έλατα. Μούρθαν στο νου χίλιες σκέψεις. Τα παιδικά μου χρόνια, τα σχολικά. Τότε που ο Παπασταμούλης μας έφερνε εκδρομή και οργάτιζε να μας ξαναμαζέψει για επιστροφή. Θυμήθηκα χρόνια καλά, χρόνια χαρούμενα αλλά και χρόνια κατωχικά, σκλαβιάς κι οδύνης. Μούρθαν δάκρυα στα μάτια κι είπα ως εδώ, φτάνει, αρκετά ήταν τα δικά μας βάσανα, Παναγία μου ας μην ξανάρθουν τέτοια, ας μη γνωρίσουν ποτέ τα παιδιά κι εγγόνια μας τέτοιες μέρες.

Και τί νερό είν' αυτό εφέτος! Τρέχει νεράκι σ' όλα τα ρεματάκια. Εκεί που λέγαμε ότι στέρεψαν τα τελευταία χρόνια οι πηγές, νάτες τώρα μπόλικο νεράκι του Θεού. Αν πεις δε για την πηγή του Κεφαλόβρυσου, ένα θαύμα θ' αντικρύσεις όταν φτάσεις εκεί.

Με εντελώς ανοιχτή την άμπαλη (πόρτα) και να ξεχύνεται με φόρα ένα δυνατό κι ορμητικό ποτάμι. Ο Βοιωτικός Κηφισός με μεγαλοπρέπεια και δύναμη και τη χαρακτηριστική βοή του. Μου ήρθαν αμέσως στο νου κάτι άβροχες κοντινές χρονιές και είπα δόξα τω Θεώ αυτό το νεράκι που ξεκινάει από το Κουκουβιστιανό Κεφαλόβρυσο θα φτάσει και μέχρι τους ταμιευτήρες της Υλίκης και δε θα λέμε πια "το νερό νεράκι", ίσως δε να σταματήσουν και τα καπέλα της ΕΥΔΑΠ.

Μακάρι νάναι έτσι αν και δεν το πιστεύω. Δεν το χωράει το νερό της πηγής η άμπαλη και αυτό απλώνεται και ξεχειλίζει απ' όλες τις μεριές με ορμή αφρίζοντας και βουίζοντας.

Παρακεί τα χαλάσματα των Νακείων νεροτριβών (μαντάμια τάλεγαν οι ντόπιοι) που τούτο το νερό του έδινε την κίνηση για να ημερέψουν και μαλακώσουν τα μάλλινα υφαντά προικιά των

Το ξέρω σας μελαγχόλησα. Ας μου το συγχωρέσουν κυρίως οι νεότεροι. Ίσως παραξενεύονται όταν τους λέμε τα παθήματά μας στα χρόνια της δυστυχίας και ίσως πολλές φορές να μην μπορούν να πιστέψουν τα απίθανα βάσανά μας. Όμως για μας τους μεγαλύτερους είναι η ζωή μας, είναι τα χρόνια την νιότης μας που δεν τα ζήσαμε και πολύ χαρούμενα κι ανέμελα. Εμείς οι παλιότεροι ζούμε τις θύμησές μας με τις πολλές λύπες και τις λίγες χαρές.

Πήρα το δρόμο του γυρισμού αυλάκι-αυλάκι τώρα. Δεν είναι η διαδρομή όπως ήταν παλιά. Το αυλάκι τότε ήταν απλό χωμάτινο, χωρίς τις τσιμεντένιες κακογουστιές και δίπλα του το δρομάκι στενό, που πέρναγε ο γαϊδαράκος με τη μάνα μου καβάλα και την κατσίκά από πίσω να τον ακολουθεί κι αυτόν ν' αρπάζει κάπου-κάπου καμιά κλεφτή απ' το κοντινό χορτάρι.

Τώρα δίπλα στο τσιμεντένιο αυλάκι ο καρόδρομος, αμαζιτό τον λένε οι νεότεροι και να περνάει απο δίπλα ο Λάμπρος ο Κολοβός με την κούρσα του με φόρα. Και καλά εγώ να σκονιστώ και να πλυθώ αλλά τί σου φταίνει τα καυμένα τα ελατάκια πιο δίπλα που όλο το καλοκαίρι γανιάζουν από τη σκόνη και περι-

μένουν το φθινόπωρο για ν' αναπνεύσουν καθαρό αέρα;

Σταμάτησα στη Σταματέιση. Ωραίο πούναι από δω τ' αγνάντιο.

Από Σμίξη μέχρι Ψιλή Ράχη-Μαύρο Κάμπο-Κεφαλόβρυσο.

Απαίσια θέα όμως το ρέμα της Γενέσης. Γιατί τόσο σκουπίδια στην πλαγιά και στο ρέμα; Έχουμε τόσο όμορφο τόπο, γιατί να τον λερώνουμε με τις βρωμιές μας; Φεύγοντας να παίρνουμε τα σκουπίδια σε σακκούλες και να τις αφήνουμε στους λάκκους που έχει φτιάξει η Κοινότητα, στο Σταυρό και στη Μπόλικα Λάκκα, τους μήνες που δε γίνεται αποκομιδή των απορριμμάτων από την Κοινότητα.

Γιώργος Ν. Κολλύρης

ΠΑΛΙΕΣ ΒΡΥΣΕΣ

Η Κουκουβίστα έχει το περισσότερο νερό από όλα σχεδόν τα ορεινά χωριά της Παρνασσίδας. Λένε πως οι αποθήκες του νερού του Κεφαλόβρυσου βρίσκονται στις καταβόθρες της Οίτης. Έριξαν λέει άχυρα στις Καταβόθρες κι αυτά βγήκαν με τη σειρά τους στα Λαύρα, στη βαθιά Λάκκα και τέλος στο Κεφαλόβρυσο.

Απ' το Κεφαλόβρυσο ποτίζονταν προπολεμικά περίπου 3.500 στρέμματα χωράφια.

Παρόλο που το νερό του Κεφαλόβρυσου ήταν τόσο πολύ, όμως μέσα στο χωριό οι βρύσες με πηγαίο νερό ήταν λίγες, περίπου δέκα με τα παρακάτω χαρακτηριστικά ονόματα: Σαγκάρη Βρύση, Κάτω Βρύση, Μότσιω, Ποτίμη, Κέδρακα, Κρύα Βρύση, Μπαρμπέση, Παπουλάκι, Σκαπέρδα και Βρύση Ζουγρού.

Δέκα βρύσες, αριθμός πολύ μικρός για να εξυπηρετηθεί ένα χωριό 1.000 ψυχών και πολλών ζώων μικρών και μεγάλων.

Πολλά σπίτια ήταν πολύ μακριά από τη βρύση και αν σημειώσει κανείς ότι το χωριό βρίσκεται σε έδαφος πολύ κατηφορικό φαντάζεσθε πόσος κόπος χρειαζόταν για να μεταφερθεί το νερό στο σπίτι με τις ξύλινες βαρέλες για τις ανάγκες μιας οικογένειας 8-10 ατόμων.

Τις βραδινές ώρες όταν μαζεύονταν η οικογένεια στο σπίτι από την ολοήμερη καθημερινή εργασία στα χωράφια ένα μέλος της οικογένειας έπρεπε να ασχοληθεί με το πότισμα των ζώων και τον εφοδιασμό του σπιτιού με νερό.

Μεγάλη ανακούφιση ένιωθε η μάνα μου όταν κατά το τέλος Μαΐου άρχιζαν

Όλοι γνωρίζουμε πόσο ευωδιάζει η Κουκουβιστιανή ρίγανη. Τούτο μάλιστα είναι γνωστό και στα γειτονικά χωριά και για τη συλλογή της έφταναν παλιότερα με τα γαϊδουράκια, τώρα με τα αυτοκίνητα.

Η ρίγανη, δεν είναι σαν τα άλλα φυτά που μας τα εφοδίασε η φύση για να τα αγγίζουμε να τα θαυμάζουμε, να τα μυρίζουμε. Η ρίγανη ήρθε στον κόσμο για να μας ευωδιάζει και να μας καταπραΰνει, να μας νοστιμεύει τα φαγητά αλλά και να μας εξυπηρετεί σε ιατρικές ανάγκες.

Δημοσιεύουμε το κομμάτι που ακολουθεί από την εφημερίδα "Καθημερινή" της 4.10.1991 με σκοπό όχι μονάχα να δούμε τις σπουδαίες ιδιότητες αλλά να τα έχουμε υπόψη μας και τώρα που θα ριχθούμε στις ευωδιασμένες πλαγιές του χωριού μας για να μαζέψουμε ρίγανη είτε για να προσφέρουμε στους φίλους μας είτε για να εμπορευτούμε σε ματσάκια. Εκείνο που πρέπει να

έκκριση των πεπτικών αδένων.

Η ρίγανη ανθίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου, τα φύλλα της είναι συμμετρικά και έχουν σκούρο πράσινο χρώμα. Πάνω στα φύλλα της υπάρχουν μικροί πόροι οι οποίοι είναι γεμάτοι με αιθέρια έλαια, ενώ τα άνθη της αναδύουν ένα υπέροχο άρωμα.

Το αιθέριο έλαιο χάρη στα παράγωγα της φαινόλης και της θυμόλης που περιέχει αποκτά και αντισηπτικές ιδιότητες. Η ρίγανη είναι πλούσια σε βιταμίνη C. Τα 100 γραμμάρια ρίγανης περιέχουν 500 μγρ. βιταμίνης C. Εκτός από αυτό όμως βοηθάει στην καταπολέμηση της κούρασης αλλά και στη θεραπεία πολλών ασθενειών.

Παλαιότερα, οι πρακτικοί γιατροί την χρησιμοποιούσαν πιο συχνά στη θεραπεία πολλών παθήσεων. Σήμερα οι περισσότεροι την προτιμάμε στο φαγητό και ιδιαίτερα στις σαλάτες όπου το άρωμά της δίνει μια υπέροχη

ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΙΑΝΗ ΡΙΓΑΝΗ

προσέχουμε είναι **να μην την ξεριζώνουμε** αλλά να κάνουμε τη συλλογή με κοπτικό μέσο. Θα μας χρειαστεί και του χρόνου.

Η ρίγανη είναι ένα χαμηλό αρωματικό φυτό το οποίο φυτρώνει σε ξηρά δασικά λιβάδια, αλλά και στις πλαγιές και στις ορεινές περιοχές. Στην αρχαιότητα, οι γιατροί της εποχής την χρησιμοποιούσαν για την καταπολέμηση και τη θεραπεία διαφόρων, γυναικολογικών κυρίως, παθήσεων.

Σήμερα είναι γνωστή σε όλους για τις ηρεμιστικές της ιδιότητες αλλά και για τη συμβολή της στη θεραπεία διαφόρων ασθενειών. Συγκεκριμένα το εκχύλισμα ρίγανης το συστήνουν οι γιατροί σε όσους υποφέρουν από απνίες, από ατονίες του εντέρου, από γαστρίτιδα, γαστρικούς και εντερικούς σπασμούς, καθώς και σε όσους είναι κρυωμένοι και έχουν δυνατό βήχα. Οι χαλαρωτικές ιδιότητες της ρίγανης ενεργοποιούν την

γεύση.

Η αποξήρανση της ρίγανης γίνεται πολύ εύκολα. Όταν ανθίσει κόβουν τις κορυφές των φυτών, τις μαζεύουν σε "ματσάκια" και τις αφήνουν να στεγνώσουν κρεμασμένες.

Το εκχύλισμα ρίγανης καταπραΰνει τα νεύρα και χαλαρώνει τον οργανισμό. Για την προετοιμασία του εκχυλίσματος χρειάζονται μόνο δύο κουταλιές του τσαγιού αποξηραμένη και τριμμένη ρίγανη. Ρίχνουμε τη ρίγανη σε ένα κατσαρολάκι, την περιχύνουμε με ένα ποτήρι βραστό νερό, σκεπάζουμε για δεκαπέντε έως είκοσι λεπτά και στη συνέχεια στραγγίζουμε το εκχύλισμα.

Μπορούμε να πιούμε μισό ποτήρι ζεστό εκχύλισμα τρεις φορές την ημέρα, δεκαπέντε έως είκοσι λεπτά πριν από το φαγητό.

τα ποτίσματα των κήπων και έφτανε το νεράκι από το Κεφαλόβρυσο καθαρό και ορμητικό στον καταπότη μας. Τότε έβγαζε το άχτι της. Ό,τι υπήρχε στο σπίτι, πλενότανε, θα το πέρναγε όπως έλεγε από αλυσίδα και νερό. Κι εμείς τα παιδιά να μπλατζανίζουμε και να κάνουμε αφρόφουσες με το σαπούνι κι αυτό ήταν τότε λιγοστό.

Από τις βρύσες που παραπάνω ανέφερα λίγες σώζονται σήμερα κι ούτε που χρησιμοποιούνται. Όλα τα σπίτια έχουν τρεχούμενο νερό απ' το ευλογημένο Κεφαλόβρυσο και την Τράκα. Όμως δεν μου πάει να περάσω από τη Μότσιο και να μη σιωπώ και να πω νεράκι απ' την παλιά βρυσούλα. Μου φαίνεται όταν περνάω από εκεί ότι κάτι με δένει μ' αυτή τη βρύση, πίνοντας λίγο νεράκι νιώθω ελαφρός, χαρούμενος, λίγο αισιόδοξος, δεν ξέρω κιόλας πώς νιώθω ακριβώς.

Καλύτερο νερό όμως είχε η Κάτω Βρύση στα Καραγιωργεία. Δεν λιγόστευε ποτέ ούτε αυγάτιζε χειμώνα-καλοκαίρι. "Να μου φέρεις νερό από την Κάτω Βρύση, έλεγε ο παππούς μου ο Κατσανής, και κοίτα γρήγορα. Έφτυσα κιόλας και πρόσχε ναρθείς τρέχοντας προτού να σβήσει το φτύμα"

Εκβιασμό ο παππούς μου για να του φέρω γρήγορα και κρύο το νερό.

Τώρα η βρυσούλα στέκεται εκεί με την πέτρινη κούπα της αλλά χωρίς νερό. Το νερό πάντα το ίδιο σε ποσότητα ρέει παραδίπλα και δε βρέθηκε ένας χριστιανός απ' αυτούς που το χρησιμοποιούν (αυτό το νερό ειδικά το χρησιμοποιούν) να το μαζέψει και να το ρίξει πάλι στην κούπα.

Θα μπορούσε ο πρόεδρος της Κοινότητας με τη βοήθεια και των Συλλόγων να ξαναφτιάξει τη βρυσούλα όπως ήταν παλιά, έτσι για λόγους συναισθηματικούς και για την ομορφιά του χώρου. Μια πρόταση κάνω.

Γεώργιος Ν. Κολλύρης

ΤΑ ΠΡΩΪΝΑ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ ΕΠΑΝΕΡΧΟΝΤΑΙ

Μπήκαμε για καλά στο καλοκαίρι. Την πρώτη του εμφάνιση έκανε ο πρωινός καφές των γυναικών στις 13-6-1996 με επιτυχία που προδικάζει λαμπρό μέλλον.

Η δραστήρια Γιούλα αριστοτεχνικά θα μας χαρίσει και φέτος δροσερά πρωινά κάτω από τα πλατάνια της αγοράς στο κατάστημα του Σκούφου.

ΔΙΑΡΡΗΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΜΑΣ

Από την επιδρομή σπείρας που λεηλάτησε τις εκκλησίες γειτονικών χωριών δεν γλύτωσε και ο πολιούχος μας Αγ. Γεώργιος.

Τη νύχτα της 3-5-1996 έγινε παραβίαση της εξώπορτας και στη συνέχεια άνοιξαν το παγκάρι από το οποίο αφήρεσαν ασήμαντο χρηματικό ποσό που προερχόταν από πώληση κεριών και προσφορές πιστών.

Οι βέβηλοι έψαξαν και το χώρο του ιερού χωρίς ευτυχώς να αφαιρέσουν ιερά αντικείμενα.

Θα παρακαλούσαμε το Εκκλ. Συμβούλιο να λάβει πρόσθετα μέτρα ασφαλείας όχι μόνο του Αγ. Γεωργίου αλλά και όλων των ιερών μας ναών.

Α Γ Ι Α Τ Ρ Ι Α Δ Α

Ο Σύνδεσμος Καλοσκοπιτών της Αθήνας φέρει την επωνυμία "ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ" τιμώντας την ιστορική εκκλησία της Αγίας Τριάδας, που βρίσκεται σ' εξοχική περιοχή της Καλοσκοπής. Η παράδοση του χωριού μας αναφέρει πολλά για την ιστορικότητα αυτής της εκκλησίας, που η ύπαρξή της χρονολογείται από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

Στα 400 χρόνια της τούρκικης σκλαβιάς οι Έλληνες έβρισκαν διαφόρους τρόπους εθνικής επικοινωνίας μεταξύ τους. Απ' το Σουλτάνο τους παραχωρήθηκε το προνόμιο ν' ασκούν "ελεύθερα" τα θρησκευτικά τους καθήκοντα και τη λατρεία τους, υπό την επίβλεψη του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλης. Σε κατάλληλα σημεία και όσο γινόταν μακριά από τα μάτια των Τούρκων (καταλλήλότερα μέρη ήταν τα ορεινά) έχτιζαν ξωκκλήσια και δημιουργούσαν πανηγύρια. Μια τέτοια εκκλησία ήταν της Αγ. Τριάδας που με περίσκεψη έχτισαν στην πιο κατάλληλη θέση για τη δύσκολες εθνικές στιγμές του Γένους μας. Χτίστηκε σε ωραία απλοχώρα (υψόμ. 1.200) ανάμεσα σε πέντε χωριά (Κουκουβίστα, Δρέμισα, Παύλιανη, Σκλήθρο και Οινόχωρι), που η απόστασή τους είναι 3-4 χλμ. από την Αγία Τριάδα.

Η συγκέντρωση των προσκυνητών εκεί, εξυπηρετούσε πολλοπλούς σκοπούς. Πρώτα το θρησκευτικό σκοπό, που με βαθιά πίστη έφταναν όλοι στην Αγία Τριάδα για τη λατρεία τους. Ύστερα, τον κοινωνικό σκοπό, γιατί γνωρίζονταν μεταξύ τους οι νέοι με τις νέες των γύρω χωριών, με αποτέλεσμα το γάμο. Υπηρετούσε, ακόμα, τον εθνικό σκοπό, γιατί εκεί συγκεντρώνονταν οπλαρχηγοί και καπεταναίοι, όπου συζητούσαν για την άμυνά τους κατά των τούρκικων επιδρομών στα ορεινά χωριά και στρατολογούσαν παλικάρια για τ' ασκήρια⁽¹⁾ τους. Τέλος, υπηρετούσε τον ψυχαγωγικό σκοπό, που ξεφάντωναν στο πανηγύρι τραγουπίνοντας και χορεύοντας.

Η Κουκουβιστιανή παράδοση αναφέρει τα εξής για την ιστορικότητα της Αγίας Τριάδας: ανάμεσα στους Κουκουβιστιανούς αγωνιστές του '21 εκτός από τον οπλαρχηγό Παπαντριά, υπήρχε και ο Παπανικόλας (πρόγονος του Κώστα και Χρήστου Παπανικολάου), που είχε δικό του μπουλούκι⁽²⁾ από συγχωριανούς. Όταν έφταναν τούρκικα αποσπάσματα στα ορεινά χωριά, οι Έλληνες έπαιρναν τα μέτρα τους στήνοντας караούλια και παρακολουθώντας τις κινήσεις τους, ώστε σε κατάλληλη στιγμή να τους χτυπήσουν.

Καποια φορά το μπουλούκι του Παπανικόλα είχε πιάσει τη Μάρμαρα (την ψηλότερη κορυφή Α. της Αγ. Τριάδας, που δεσπόζει σ' όλη την περιοχή) και περίμενε τους Τούρκους. Ξαν είδε ο Παπανικόλας κάτω στο ίσιωμα Τούρκους να βαδίζουν προς την εκκλησία και θάταν δύσκολη η αναμέτρησή τους σε ανοιχτό χώρο, σκέφτηκε να τους εξαπατήσει, φωνάζοντας στην ομάδα του από το απέναντι караούλι (τα Λαύρα): "Να φύγεις" απ' τον Αι-Ηλία⁽³⁾

ολάκερο τ' ασκέρι
και νάρθετε στην εκκλησία
να στήσουμε καρτέρι".

Ξαν άκουσαν την "παραγγελία" οι Τούρκοι, έσπευσαν να ταμπουρωθούν πρώτοι μέσα στην εκκλησία. Η μπλόφα πέτυχε και οι Έλληνες απ' έξω τους πολióρκησαν. Τώρα έπρεπε να τους εξαναγκάσουν να βγούν από την εκκλησία, για να τους εξοντώσουν. Ο Παπαντριάς, που είχε το γενικό πρόσταγμα στην επιχείρηση, σκέφτηκε ένα νέο τέχνασμα. Αν έριχναν μία κυψέλη με μέλισσες μέσα στην εκκλησία οι κλεισμένοι Τούρκοι θ' αναστατώνονταν και μέσα στη σύγχυσή τους θα τους εξόντωναν όλους οι Έλληνες. Γι' αυτό φωνάζει στα παλικάρια:

"Πάτε στη Γκούρα(4) για μαλλιά,
στη Στρώμη για μελίσις
και φέρτε τα στην εκκλησία,
να δώσουμε "μπαξίσις"(5).

Κάποια παλικάρια τρέχουν στη Γκούρα (κτηνοτροφικό χωριό) για μαλλιά και στη Στρώμη για μελίσις (είχε ανεπιτυγμένη μελισσοκομία), για να τα φέρουν στην Αγία Τριάδα. Τοποθετούν τα σακιά με τα μαλλιά έξω απ' τα παραθυράκια - πολεμίστρες για ταμπούρια. Τις κυψέλες τις πέταξαν μέσα στην εκκλησία και βούιξε το μελισσολόι, που πετάχτηκε αγριεμένο, κεντρίζοντας αδιάκοπα τους πολιορκημένους Τούρκους. Μέσα στη σύγχυσή τους οι Τούρκοι δεν πρόλαβαν "ν' ανοίξουν πυρ" και παραδόθηκαν "αμαχητί" χωρίς καμιά απώλεια οι Έλληνες.

Η Αγία Τριάδα, με τόση ένδοξη ιστορία, συγκεντρώνει αιώνες τώρα το ενδιαφέρον όλων, που την επισκέπτονται. Οι πρόγονοί μας εξωραΐσανε το χώρο γύρω της με κάμποσα πλατάνια που φύ-

τεψαν, για να ισκιώνουν ολόκληρο το χώρο. Από εκείνα υπάρχουν ακόμα πέντε, κουφαλισμένα τα περισσότερα από τη φθορά του χρόνου. Κάτω απ' αυτά τα αιωνόβια πλατάνια δροσίστηκαν γενιές και γενιές, πανηγυριώτες και εκδρομείς, στρατοκόποι και τσελιγκάδες, στρατιώτες και αντάρτες σ' όλες τις εποχές και σ' όλους τους καιρούς, ειρηνικές και πολεμικές περιόδους, στα χρόνια της τουρκοκρατίας, στη γερμανοιταλική κατοχή και στον εμφύλιο σπαραγμό. Τα ιστορικά αυτά πλατάνια υπήρξαν σιωπηλοί μάρτυρες γεγονότων στους αιώνες που πέρασαν.

Και τώρα, κάτω απ' αυτά τα πλατάνια, διασκεδάζουν κάθε χρόνο εκατοντάδες ή και πάνω από χίλιοι άνθρωποι, που φτάνουν απ' όλη την Ελλάδα, με κάθε είδους τροχοφόρο, για το πανηγύρι.

Κάτω απ' αυτά τα πλατάνια, δροσίστηκε, ξεκουράστηκε και διανυχτέρευσε ο στρατηγός Νικ. Πλαστήρας (ο μαύρος καβαλάρης) τον Ιούλιο του 1923, όταν πήγαινε στην Άνω Μουσούνισα, όπου θα έκανε τ' αποκαλυπτήρια της προτομής του ήρωα της Αλαμάνας Αθ. Διάκου. Με την άφιξη της συνοδείας, ο δάσκαλος Γιάννης Λάιος προσφώνησε τους εκλεκτούς επισκέπτες. Εκεί ο στρατηγός με τη συνοδεία του, κάπου 30 άτομα (αξιωματικοί, δημοσιογράφοι, ο παπα-Δήμος Κόλλιας από τη Γραβιά και κάποιος εκλεκτός Μουσουνισιώτης) απόλαυσαν την περιποίηση του Κοινοτικού Συμβουλίου του χωριού μας και γεύτηκαν το ψητό αρνί και άλλες νοστιμιές, όπως ήταν κατάκοποι απ' το ταξίδι τους. Είχαν ημερήσιο ταξίδι από την Αθήνα στο Μπράλο με το τρένο και μετά καβάλα στα μουλάρια, για να φτάσουν κατά τις 6 το απόγευμα στην Αγ. Τριάδα. Εκεί διανυχτέρευσαν, ξαπλωμένοι πάνω σε μάλλινα στρωσίδια, που πρόσφεραν πρόθυμα οι Καλοσκοπιτές.

Για την ψυχαγωγία τους, κατά τη διάρκεια του δείπνου, τα ντόπια μουσικά όργανα, η πίπιζα του Κασιάνη (Ευθ. Δ. Μώρη) και το νταούλι του Χαμπλουκώστα (Δημ. Κ. Χαμηλού) έπαιζαν δημοτικά τραγούδια. Ενώ ο Θύμιος Ι. Κατσανιώτης και ο φουστανελλοφόρος Γιαννελκοκώστας τραγουδούσαν με πάθος τραγούδια της τάβλας. Κάτω από τα πλατάνια της Αγ. Τριάδας γιόρταζαν παλιότερα στην Ανάληψη του Χριστού οι τσελιγκάδες του χωριού με τις οικογένειές τους και τους καλεσμένους τους, που την άνοιξη είχαν τις στάνες τους στα γύρω από την εκκλησία λιβάδια και αργότερα, το καλοκαίρι, ανέβαζαν τα κοπάδια τους στα θερινά λιβάδια της Γκιώνας. Απαραίτητο συμπλήρωμα είναι, πίσω από την εκκλησία, η μαρμαρόχτιστη βρύση, που με τ' αγιασμένο κρυστάλλινο νερό της δροσίζει κάθε διψασμένο διαβάτη.

Στον ίδιο χώρο που ήταν το σταυροδρόμι του Αγώνα, έπεσαν σε γερμανική ενέδρα στην Αγ. Τριάδα (4 Ιαν. 1944) οι έχασαν τη ζωή τους 32 Αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, εκπληρώνοντας το προς την Πατρίδα χρέος με τη ζωή τους. Σ' αυτόν τον χώρο των πλατανιών έστησαν το καλοκαίρι του 1944 (μετά το κάψιμο της Καλοσκοπής) το Δευτεροβάθμιο Λαϊκό Δικαστήριο, για την εκδίκαση διαφόρων υποθέσεων, αφού δεν κατοικούσαν στο χωριό, οι κάτοικοι, λόγω των καθημερινών βομβαρδισμών του χωριού με γερμανικό πυροβολικό, που είχαν εγκαταστήσει στο χωριό Καστέλλια.

Ο Σύνδεσμός μας που καμαρώνει για την ιστορική επωνυμία του "ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ" συμμετέχει στον εορτασμό κάθε χρόνο τελώντας αρτοκλασία. Κάνει ό,τι μπορεί για το ζωντάνεμα του πανηγυριού και την αναβίωση της παράδοσης. Ενισχύει τις προσπάθειες του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου για την ανακαίνιση και τη συντήρηση της εκκλησίας. Την παλιά εκκλησία, που είχε ερειπωθεί, την κατεδάφισαν το 1937 και χτίσανε τη σημερινή ντόπιοι χτίστες. Πριν από λίγα χρόνια ο παπα-Παναγιώτης Χασιακός, με το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, αντικατέστησαν τη στέγη με τοιμεντόπλακα κι επικεράμωση και προστατεύεται το κτίσμα οριστικά από τα νερά της βροχής.

Με την ευκαιρία της γιορτής και της προσέλευσης πλήθους κόσμου, λίγο πιο πέρα από την εκκλησία, στον τόπο που έπεσαν νεκροί οι 32 Αγωνιστές του 1944, κάθε χρόνο τελείται μνημόσυνο και κατατίθενται στεφάνια στη μνήμη αυτών που έπεσαν για τη Λευτεριά της Πατρίδας.

Γιώργος Χασιακός

1. Μεγάλη ομάδα στρατιωτών στα χρόνια της Τουρκοκρατίας.
2. Μικρή ομάδα στρατιωτών.
3. Η παράδοση λέει, πως στα Μάρμαρα υπήρχε ξωκκλήσι "Αι-Λιάς".
4. Είναι η σημερινή Πυρά στην Οίτη.
5. Είναι το φιλοδώρημα που ο Παπαντριάς το είπε ειρωνικά.

ΟΙ ΧΡΥΣΟΘΗΡΕΣ ΤΟΥ ΜΠΡΑΛΟΥ

Το κυνήγι του χαμένου θησαυρού κέντριζε πάντα τη φαντασία των Ελλήνων. Στην περιοχή μάλιστα του χωριού μας υπήρχαν πάντα οι φήμες πως κάτι είχε απομείνει όχι τόσο από την εποχή της Τουρκοκρατίας όσο από τις ρήξεις των Εγγλέζικων αεροπλάνων κατά την περίοδο της κατοχής. Γι' αυτό πολλές φορές βρεθήκαμε αντιμέτωποι σε σκαμμένες διασταυρώσεις δρόμων π.χ. στου Αγιάννη, στην Τράκα, στην Αγία Τριάδα.

Χωριανός μας αποκάλυψε ότι πριν από είκοσι περίπου χρόνια και ενώ υπηρετούσε στο στρατό με δύο συναδέλφους του προμηθεύτηκαν ένα μηχανήμα Γκάϊγκερ και ήλθαν στο χωριό γιατί είχαν πληροφορίες ότι στις πολεμίστρες (παλιοτάρατσες) υπήρχε κρυμμένος θησαυρός από την εποχή της τουρκοκρατίας. Φορτώθηκαν λοιπόν το μηχανήμα, τσαπιά και φτιάτριά και μέσω του Αη Νικόλα και του Σταυρού έφτασαν στην πολεμίστρα τα μεσάνυχτα.

Εγκατέστησαν το μηχανήμα σε σημείο που οι πληροφορίες έφερναν τον κρυμμένο θησαυρό και περίμεναν το αποτέλεσμα. Πράγματι οι βελόνες του θαυματουργού μηχανήματος έδειξαν ότι στην περιοχή υπήρχαν μεταλλικά αντικείμενα. Ανακουμπώθηκαν και άρχισαν να σκάβουν και ως εκ θαύματος έπεσαν επάνω σε μια γούρνα από κονσερβοκούτια που προφανώς θα είχαν μείνει από την εποχή που τα Ιταλικά στρατεύματα στη διάρκεια του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου είχαν στρατοπεδεύσει σ' αυτό το σημείο. Στην περιοχή όμως του Μπράλου τα πράγματα ήταν διαφορετικά. Στο κυνήγι του χαμένου θησαυρού συμμετείχαν τα Υπουργεία Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Δημοσίας Τάξης καθώς και ερασιτέχνες που όλοι μαζί επιδόθηκαν την Τετάρτη 8/5/1996 σε σαφάρι για τον εντοπισμό του χρυσού που άφησαν οι Γερμανοί κατακτητές το 1944. Οι φήμες μιλούσαν για δύο μεταλλικά κιβώτια με 20.000 χρυσές λίρες και ράβδους χρυσού σημερινής αξίας δύο δις, δηλ. που οι Γερμανοί στρατιωτικοί καταχώνιασαν κάπου στα μέρη με το τέλος του πολέμου.

Αστυνομικοί και συνεργεία των Υπουργείων όργωσαν με ειδικά μηχανήματα την επίμαχη περιοχή για το χρυσό αλλά βρήκαν μόνο μία σκουριασμένη σιδηρόβεργα.

Διαβάστε καλλίτερα πώς ειρωνεύτηκε το θέμα η εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ στις 12-5-1996.

Κανείς δεν μπορεί να τα κατηγορήσει, τα αρμόδια Υπουργεία έκαναν ό,τι μπορούσαν για να λύσουν το δημοσιονομικό πρόβλημα της χώρας: σταμάτησαν για ώρες την κυκλοφορία στην εθνική οδό Λαμίας-Αμφισσας, κινητοποίησαν μπουλτότζες, εκσκαφείς, περιπολικά, ανιχνευτές μετάλλων, ειδικευμένους χρυσοθήρες, αστυνομικούς αλλά ήμασταν άτυχοι: δεν βρέθηκε ο θαμμένος θησαυρός του Μπράλου. Και έτσι θα εκδοθούν ξανά ομόλογα για να κλείσουν οι τρύπες του προϋπολογισμού, για να πληρωθούν με νέα δάνεια τα παλιά.

Επιβεβαιώθηκε όμως ότι όποιος έχει οικονομικό πρόβλημα, από τους συνταξιούχους και τους οικοδόμους ως τους αγρότες και το κράτος, προσπαθεί να το λύσει κλείνοντας τους δρόμους -της Αθήνας ή τις εθνικές οδούς. Ότι η μέθοδος έχει αποδειχθεί επανειλημμένως ατελέσφορη, δεν πτοεί κανέναν.

ΑΝΕΒΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ

Ασφαλώς οι τρεις χωριανοί μας Γιάννης Α. Κουφός, Γιώργος Α. Χασιακός, Τάκης Χριστοφόρου θα νιώθουν ότι βρίσκονται πάνω από τα γήινα, αφού κατάφεραν να φτάσουν στο υψόμετρο 2.510 της Γκιώνας. (Φωτ. 1952)

ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ Τ' ΑΗΔΟΝΙ

Όσοι τυχεροί βρίσκονται την περίοδο Απριλίου - Ιουνίου σε μέρη με παχύκλαδα και φράχτες όπως είναι οι ρεματιές των Καστελλίων και της Κουκουβίστας θα χαρούν το γλυκό κελάδημα του πουλιού με το χρυσό λαρύγγι να τραγουδάει μέρα και νύχτα.

Η πλούσια μελωδία των αηδονιών ανάγκασε τον συμπατριώτη μας από τα Καστέλλια να στείλει το παρακάτω γράμμα στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ που δημοσιεύθηκε στις 2-6-1996.

«Με γέλασε μια χαραυγή
της άνοιξης τ' αηδόνι»

λέει το τραγούδι. Δημοτικό φυσικά. Τί άλλο θα μπορούσε να ήταν; Χέβι μέταλ;

Αλήθεια, γιατί οι σημερινοί τραγουδοποιοί και τραγουδιστές έχουν εξοβελίσει από το ρεπερτόριό τους τον αρχιτραγουδιστή; Προφανώς επειδή δεν «πουλάει» πια. Υποθέτω ότι ο μισός και παραπάνω πληθυσμός των πόλεων και το σύνολο σχεδόν των παιδιών και των νέων δεν έχουν ακούσει ποτέ τους της άνοιξης τ' αηδόνι.

«Καλά, εντάξει, και τί έγινε;». Τίποτε δεν έγινε. Απλά, αν δεν άκουσες της άνοιξης τ' αηδόνι και δεν είδες από ψηλή κορυφή τον ήλιο να αναδύεται από τη θάλασσα, τότε τί είδες και τί άκουσες;

Όταν οι άνθρωποι αποχωρούν, η άγρια φύση εισχωρεί. Αυτό συνέβη (και) στο χωριό μου. Πάνε τώρα μερικές δεκαετίες που στα γύρω περιβόλια, όπου κάποτε, αυτή την εποχή, δούλευε το ξινάρι και το κλαδευτήρι, τώρα έχει εισπληδήσει η άγρια βλάστηση. Η εγκατάλειψη. Οι άνθρωποι πήραν των ορμαπών τους «για μια καλύτερη ζωή». Όμως, της άνοιξης τ' αηδόνι, κάθε χρόνο, στη θέση του. Για ποιον τραγουδάει; Γι' αυτούς που έμειναν, γέροι και γριές οι περισσότεροι, ή γι' αυτούς που έφυγαν και ταλανίζονται στο όζον άστυ; (Δύο πυχές του σύγχρονου ελληνικού δράματος).

«Δεν είναι κατάσταση αυτή. Να μη σ' αφήνει να κλείσεις μάτι, το άτιμο;» Διαμαρτύρεται η γυναίκα μου. Απ' την Αθήνα είναι! Πώς λέμε, «από χωριό είσαι;»

Λοιπόν, άνδρες «Αθηναίοι» και «Αθηναίες» κυρίες μιας κάποιας ηλικίας, «εσείς πουλιά του κάμπου, πτηνά αποδημητικά, μαζέψτε όσο είναι καιρός, τα απομεινάρια της ζωής σας και γυρίστε πίσω. Της άνοιξης τ' αηδόνι είναι εδώ!

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΜΑΚΡΗΣ

Τ. Διευθυντής Υπουργείου Εργασίας
Καστέλλια Παρνασσίδας

ΜΝΗΜΗ ΠΕΣΟΝΤΩΝ

Όπως κάθε χρόνο από μέρους της οργάνωσης Εθν. Αντίστασης Αμφίσσης τελέστηκε και φέτος στις 2-6-1996 ημέρα Κυριακή η καθιερωμένη εκδήλωση στο μνημείο των πεσόντων την 4-1-1944 αγωνιστών στο χώρο της Αγ. Τριάδας.

Στην τελετή παρέστη μεγάλος αριθμός πολιτών μεταξύ των οποίων πολλοί συγγενείς των πεσόντων μεμονωμένοι ή οργανωμένα Σωματεία Εθν. Αντίστασης και Πολιτιστικών Συλλόγων καθώς και Πρόεδροι Κοινοτήτων.

Απεδόθη φόρος τιμής και κατετέθη μεγάλος αριθμός στεφάνων και λουλουδιών.

Επειδή πρόκειται για γεγονός υψίστης ιστορικής σημασίας τόσο για την Κοινότητά μας όσο και για τον αγώνα της Εθνικής Αντίστασης γενικότερα θα προτείνουμε μια καλύτερη οργάνωση της εκδήλωσης και μάλιστα σε συνεργασία της Κοινότητάς μας και των οργανώσεων σε ημερομηνία που να μη συμπίπτει με την ημέρα του εορτασμού του Αγ. Πνεύματος.

Καλοκαιρινές διακοπές

Ύστερα από τη χειμωνιάτικη περίοδο η ζωή στην Καλοσκοπή ξαναβρήκε τον καλοκαιριάτικο ρυθμό της. Ανοίγοντας ο γαύρος και η οξυά κατά που λέει και ο ποιητής, ο νους μας τρέχει στην όμορφη γενέτειρά μας.

Την Άνοιξη με την Ανάσταση της φύσης ανηφορίζουμε αντάμα με τα χελιδόνια για να δούμε τα σπίτια μας, ν' ανταμώσουμε και τους ήρωες βιγλάτορες που παραμένουν ολάκερο το χειμώνα στο χωριό.

Ο κόσμος άρχισε να μαζεύεται. Οι συνταξιούχοι καταπίαστηκαν με την καλλιέργεια των κήπων τους. Οι οικοδόμοι ξανάρχισαν τις δραστηριότητές τους. Στις παιδικές χαρές ακούστηκαν οι φωνές των παιδιών.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο έβγαλε το νεροφύλακα της θερινής περιόδου. Ο Σαλταπίδας ανέλαβε το έργο της αποκομιδής των σκουπιδιών, ώστε να μη βλέπουμε σακκούλες με απορρίμματα πεταμένες στ' αυλάκια, στις βαθλιές ή και στις εξόδους του χωριού. Να διατηρούμε το χωριό μας καθαρό, φροντισμένο και νοικοκυρεμένο. Να νιώθουμε περήφανοι για τη γενέτειρά μας και οι επισκέπτες να εντυπωσιάζονται. Κι ως μην ξεχνάμε ότι η Καλοσκοπή είναι για μας ζωογόνος πηγή για τη σωματική μας υπόσταση. Όλοι εμείς που κλημονιάσαμε από τα καυσαέρια του Άστεως, απ' την αστείρευτη αυτή πηγή αντιλούμε δύναμη. Φεύγοντας νιώθουμε ανανεωμένοι και αισιόδοξοι. Οι ρίζες μας μάς φορτίζουν από αγάπη και σεβασμό, γιατί βρισκόμαστε στον πατρογονικό μας χώρο. Έχουμε την εντύπωση πως οι ψυχές των γονιών μας και των προγόνων μας φτερουγίζουν σ' αυτόν τον χώρο που έζησαν.

Η Καλοσκοπή με την πανοραμική θέα της, με τον απέραντο ορίζοντα που απλώνεται εμπρός της, με τις ανεπανάληπτες εικόνες της μεγαλόπρεπης φυσικής ομορφιάς της χρειάζεται αναβάθμιση. Αναπτυξιακά έργα. Ανόρθωση και εξωραϊσμό. Στο πανέμορφο αυτό χωριό δεν αισθάνεται ο επισκέπτης άγχος, ανία ή και πλήξη ακόμα. Ο θνητός δεν προβληματίζεται για τα δικά του περιορισμένα βιολογικά όρια μπροστά στη θωριά της αθάνατης

πανύψηλης Γκιώνας. Αυτό το θέμα δεν τον απασχολεί. Ας χαρούμε το υπόλοιπο της ζωής μας -εμείς της τρίτης ηλικίας- που μας απομένει. Ας το ρίχνουμε και λιγάκι έξω. Το χωριό μας διαθέτει θαυμάσιες ταβερνούλες και μάλιστα παραδοσιακές που μπορούμε με ελάχιστα έξοδα να ξεδώσουμε και να ψυχαγωγηθούμε. Αυτά τα μαγαζιά είναι τρία: του Παν. Βλάχου, του Κων. Τσίγα και η καφετέρια του Παν. Σκούφου (γαμπρού του Δημ. Κυρίτη). Ο Π. Βλάχος ο οποίος παραμένει μονίμως στο χωριό και το μαγαζί του (παντοπωλείο-χασαποταβέρνα) πάντοτε ανοικτό, είναι άνθρωπος σοβαρός, ειλικρινής και άριστος τεχνίτης της ψισταριάς. Ο επισκέπτης θα γευθεί γνήσιους ρουμελιώτικους μεζέδες. Η ατμόσφαιρα μοσχοβολάει από τ' αρνιά, τα κατσίκια, τα κοκορέτσια και τα σπληνάντερα που στριφογυρίζουν στις σουβλές τους. Γνήσια τυριά, χωριάτικο ψωμί και κοκκινέλι που σπινθηρίζει στο ποτήρι. Τα πάντα αρίστης ποιότητας.

Ο Κων. Τσίγας που ανοίγει τους θερινούς μήνες το μαγαζί του, μια θαυμάσια οικογενειακή ταβέρνα, είναι ασυναγώνιστος. Μια ολάκερη ζωή επαγγελματίας. Πάντα γελαστός και εξυπηρετικός. Μεζεδάκια εκλεκτά και ρετσίνα απ' το βαρέλι. Ο πελάτης βρίσκει απόλυτη ικανοποίηση.

Το τρίτο κέντρο είναι η σύγχρονη καφετέρια του Παν. Σκούφου, ενός έμπειρου στο είδος του επαγγελματία. Ένα μπαρ που αστράφτει από καθαριότητα. Σ' αυτό το μαγαζί θα βρείτε όλες τις λιχουδιές. Πρόθυμο, όσο και ευγενέστατο προσωπικό να σας εξυπηρετήσει. Ροδοκόκκινα κοντοσουβλίσια, σουβλάκια, πατάτες τηγανητές, τoστ, μακαρονάδες (γιουβετσάκι στο φούρνο), σαλάτες καθώς και διάφορα άλλα πικάνικα μεζεδάκια.

Όσο για πτήσεις ο Παν. Σκούφος είναι σπεσιαλίστας. Κατέχει τα σκίπτρα. Η Κουκουβιστανή πίτσα παρασκευάζεται από αγνά υλικά. Γι' αυτό λόγω της υπέροχης γεύσης της είναι περιζήτητη. Πρέπει να σημειωθεί ότι στην καφετέρια εργάζονται άνθρωποι του περιβάλλοντος του επαγγελματία, οι οποίοι διαθέτουν πείρα, γνώση και νοικοκυροσύνη.

Φάνης Λευκαδίτης

ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ

Η Κουκουβίστα φαίνεται παράδεισος στα μάτια μερικών Βορειο-Ηπειρωτών μεταναστών που αφήνουν την πατρίδα τους και ύστερα από 6-12 ημερών πεζοπορία φτάνουν στον τόπο μας για μια ζωή καλύτερη.

Αυτοί οι φιλοξενούμενοι μπήκαν στα σπίτια μας κυρίως ως εργάτες για την καλλιέργεια χωραφιών ή για οικοδομικές εργασίες.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητάς μας επηρεασμένος από τα λόγια του μακαριότατου Αναστασίου συνεργάζεται με τα παιδιά αυτά, τα περιθάλπει και του αποδίδουν την αγάπη τους με την βοήθειά τους στην περιποίηση έργων της Κοινότητας. Ήδη μόνοι τους αμισθί προσφέρθηκαν και άνοιξαν το κεφαλαύλακο, κάτι που οι σημερινοί εβδομηντάρηδες του χωριού δίσταζαν να το επιχειρήσουν.

Ευχαριστούμε παιδιά για την ανθρωπιά σας και ευχόμαστε οι σχέσεις να διατηρηθούν για πάντα ειρηνικές.

ΣΙΔΕΡΕΝΙΟΣ

Αποκαταστάθηκε η υγεία του Αντιπροέδρου της Κοινότητας Γιάννη Αποστολόπουλου. Ύστερα από την ταλαιπωρία του επέστρεψε στο χωριό και άρχισε την επαγγελματική του και κοινωνική του δραστηριότητα. Σιδερένιος Γιάννη!

ΝΕΑ ΑΜΦΙΣΣΑΣ

Από την ενημερωτική έκδοση του Δήμου Άμφισσας (Απρίλιος 1996) πληροφορούμαστε:

- ♦ Με απόφαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμ-

βουλίου έγινε δεκτή αίτηση του Δήμου Άμφισσας για νέα χωροθέτηση του βιοτεχνικού πάρκου. Η νέα χωροθέτηση είναι στο δρόμο Άμφισσας-Λαμίας 80 μέτρα από τον εθνικό δρόμο. Με την απόφαση αυτή ανοίγονται νέοι δρόμοι για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής διότι δίνεται η δυνατότητα σε επιχειρήσεις για μετεγκατάσταση και δημιουργία νέων μονάδων.

- ♦ Δρομολογείται η ίδρυση Ι.Ε.Κ. καθώς και η δημιουργία παραρτήματος Τ.Ε.Α. (Κέντρο Λαμίας).

- ♦ Στις 16 Ιανουαρίου 1996 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ Υπουργού Πολιτισμού και Δημάρχου Άμφισσας (Ι. Γαζή) που αποσκοπεί στη ίδρυση εργαστηρίου Εικαστικών Τεχνών.

Το εργαστήριο θα επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού με 10.000.000 δρχ. καταρχήν το χρόνο.

Η Άμφισσα μια πόλη με πολλούς ζωγράφους αλλά και ιστορία στο χώρο των εικαστικών τεχνών με τη λειτουργία του εργαστηρίου θα συνεχιστεί η παράδοση και θα δοθεί νέα διάσταση στη πολιτιστική της παρουσία σ' αυτόν τον τομέα.

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Με πρωτοβουλία του Συλλόγου Καλοσκοπιτών Λαμίας δημιουργήθηκε Τράπεζα Αίματος στο Τζάνειο Νοσοκομείο και την **Κυριακή 18 Αυγούστου 1996** κινητή μονάδα αιμοληψίας θα βρίσκεται στο χωριό.

Κάνουμε έκκληση προς όλους τους χωριανούς και φίλους να συνδράμουν το έργο της μονάδας και να δώσουν αίμα, γιατί η μέχρι τώρα λειτουργία της τράπεζας απέδειξε πόσο πολύτιμη ήταν η πρωτοβουλία των Λαμιαίων.

ΑΠ' ΤΑ ΚΟΚΚΑΛΑ ΒΓΑΛΜΕΝΗ

Στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 21-6-1996 δημοσιεύτηκε επίκαιρο κείμενο του Χρήστου Μαλεβίτη, που το αναδημοσιεύουμε.

Οι Δυτικοί μας έμαθαν πως η οικονομία δεν έχει ηθική. Τώρα επιμένουν να μας μάθουν πως και η ιστορία δεν έχει ηθική. Όλοι οι Έλληνες νιώθουμε βαρύντατα απογοητευμένοι από την κυνική στάση των πολιτικών ηγεσιών της Δύσεως έναντι της χώρας μας. Μπορεί οι ηγεσίες να αδιαφορούν για την ηθική τάξη του κόσμου, όμως οι λαοί από αυτήν ζουν. Γι αυτό και ποτέ δεν ξεχνούν τόσο το καλό όσο και το κακό. Μπορεί οι πολιτικές ηγεσίες να εφαρμόζουν διάφορα είδη πολιτικής, όπως είναι η μακαβελλική ή η «ρεαλπολιτική». Όμως οι λαοί δεν εφαρμόζουν καμία πολιτική. Αυτοί είναι τα υποκείμενα της ιστορίας και ζουν τις εξελίξεις στο πετσί τους και την ανάσα τους.

Ετσι όταν εμείς οι Έλληνες σε κρίσιμη ώρα σπεύδουμε στην αγορά να προμηθευτούμε τρόφιμα, είναι επειδή πεινάσαμε στην Κατοχή. Είναι άνθρωποι που ακόμη κρατούν στα ντουλάπια τους κονσέρβες για ώρα ανάγκης. Και η εποχή ήταν των στρατευμάτων της Γερμανίας του κ. Κίνκελ. Τα οποία στρατεύματα εβασάνισαν τον ελληνικό λαό, τον εσκότωσαν, του έκαψαν τα σπίτια και τον ελίστεψαν. Τον ίδιο καιρό η Τουρκία απολάμβανε την ουδετερότητά της και τον φιλογερμανισμό της. Και τώρα μεταξύ των δύο λαών ο κ. Κίνκελ τηρεί ίσες αποστάσεις.

Ο κ. Κίνκελ δικαιώνει τον επιτιθέμενο επειδή και η χώρα του από τη φύση της είναι επιθετική. Αιματοκύλησε δύο φορές ολόκληρη την Ευρώπη σε μισό αιώνα.

Αλλωστε και η Τουρκία είναι από τη φύση της επιθετική. Διατηρεί την επιθετικότητα των ποιμένων της Κεντρικής Ασίας και κατοικεί σε χώρα που δεν της ανήκει. Οι Κούρδοι ακόμη την αμφισβητούν με τα όπλα τους, και οι Αμερικανοί φίλοι μας κατοικούν σε χώρα που δεν τους ανήκει. Είναι η χώρα των Ινδιάνων, τους οποίους κατέσφαξαν, όπως οι Τούρκοι κατέσφαξαν τους Αρμένιους και άλλους λαούς. Μόλις πριν από 120 χρόνια (Ιούλιος του 1876) οι Ινδιάνοι Σιου και Τσεγιέγ συνέτριψαν το ιππικό των Η.Π.Α. υπό των συνταγματάρχη Κάστερ στον ποταμό Λιτλ Μπάγκχορν.

Αυτά είναι εκλεκτικές συγγένειες, οι οποίες κρύβονται πίσω από τα γυμνά οικονομικά συμφέροντα. Αλλά φαίνεται πως υπάρχει και κάτι ακόμη βαθύτερο. Κατά τα τελευταία χρόνια στους ηγετικούς κύκλους της Δύσεως (πολιτικούς, δημοσιογραφικούς, ενίοτε και επιστημονικούς) παρατηρείται μία δυσανεξία της Ελλάδας, ακόμη και περιφρόνησή της. Είναι τουλάχιστον περίεργο πώς οι θεωρίες των Σκοπιανών βρήκαν τόσο ευήκοα αυτιά. Άλλοι επιχειρούν να μειώσουν τη σημασία του Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού υποστηρίζοντας ότι έχει κεντροαφρικανική καταγωγή.

Όπως οι αρχαίοι Αθηναίοι βαρέθηκαν να ακούν για τον δίκαιο Αριστέδη, έτσι φαίνεται πως και οι Δυτικοί βαρέθηκαν να ακούν για την αρχαία σοφία της Ελλάδας. Είναι όμως και κάτι άλλο. Είναι γνωστό πως ο ευεργετηθείς μισεί τον ευεργέτη του. Και όταν ο ευεργετηθείς προκόψει, θέλει να ρίξει στη λησμονιά το όνομα του ευεργέτη του για να φανεί πως η προκοπή του οφείλεται μόνο στις δικές του δυνάμεις. Πράγματι οι Δυτικοί έχουν προκόψει στην επιστήμη, την οργάνωση, την τεχνολογία, τις τέχνες και μάλιστα σε βαθμό πρωτοφανή στην ιστορία. Ηρθε ο καιρός πλέον να λησμονήσουν πως χωρίς το ελληνικό πνεύμα δεν θα είχαν ξελαμπικάρει το μυαλό τους.

Παρακολουθούσα διάλεξη στην Ελβετία με ελβετικό ακροατήριο. Εμείνα έκπληκτος όταν ο Ελβετός ομιλητής είπε τη φράση: «Είμαστε Έλληνες». Δεν ξέρω πώς χώνεψε το ακροατήριο τούτη τη φράση, τώρα όμως σίγουρα την έχει μετατρέψει σε κρυφό μίσος κατά των Ελλήνων, σοβεί. Ένα τέτοιο ανολογώγητο μίσος σε ολόκληρο το δυτικό κόσμο. Διότι υπάρχει κάτι το «έτερον» στη συνειδησή τους, που βεβαίως δεν είναι ούτε ελληνικό, ούτε βυζαντινό, ούτε ορθόδοξο, ούτε ανατολικό. Ενώ εμείς είμαστε όλα αυτά.

Στην ουσία υπάρχει σύγκρουση στον τρόπο προσλήψεως και νοήσεως του κόσμου και της ζωής. Βεβαίως ο δικός μας τρόπος δεν ταιριάζει με τον τρόπο που απαιτεί ο καθαρός καπιταλισμός. Γι αυτό μέσα σε αυτόν τον τελευταίο θα είμαστε ολοένα ανοργάνωτοι, απειθαρχοί, απρόβλεπτοι, άτακτοι. Θα δείχνουμε μόνο τον κακό εαυτό μας. Πράγμα που προκαλεί την περιφρόνηση των Δυτικών «εταίρων» μας. Και έτσι μέινουμε μόνοι μας, πραγματικά ανάδελφοι, με απέναντί την Τουρκία να μας απειλεί. Τα σύνορα της Ελλάδας δεν είναι και της Ευρώπης. Μόνοι μας θα υπερασπίσουμε την ελευθερία μας, τη βγαλμένη από τα κόκκαλα των Ελλήνων τα ιερά.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

Στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της Παρασκευής 29/3/1996 δημοσιεύτηκε επίκαιρο κείμενο του Χρήστου Μαλεβίτη που αναφέρεται στον πρόσφατο θάνατο του ποιητή ΟΔ. ΕΛΥΤΗ.

Αυτές τις μέρες εκδήμησε ο ποιητής Οδυσσέας Ελύτης. Ο θάνατος του ποιητού είναι ποιητικό γεγονός. Όπως και ο θάνατος του ηθοποιού είναι θεατρικό γεγονός. Γι' αυτό κατά την εκφορά του ηθοποιού χτυπούμε παλαμάκια. Και κατά το ξόδι του ποιητού ψελλίζουμε στίχους του. Η μυρσίνη η δοξαστική. Η ροδιά που τρελλάθηκε. Ο ήλιος ο ηλιότορας.

Ποιητή: «Ίδου που εσύ μιλείς κι εγώ αληθεύω». Ετσι, αν πάψει να μιλάει ο ποιητής οι περιλειπόμενοι θα συνεχίσουν να αληθεύουν. Πράξη αληθοποίησεως είναι η παρουσία του ποιητού, και αυτή μένει εις τον αιώνα. Από την θάλασσα των ελληνικών αιώνων είχε αναδυθεί ο Ελύτης, σύροντας μαζί του τους μαργαρίτες του ποιητικού λόγου, ξεκινώντας από τις ακρογιαλιές του Ομήρου. Η ποίηση και η αλήθεια έχουν εντοπιότητα, η οποία πρέπει να κατορθωθεί από τον ποιητή. Του Ελύτη «τη γλώσσα» του την «έδωσαν» ελληνική «έτσι ελληνική μας την έδωσε» ο ποιητής και μας την άφησε ελληνική, αφήνοντας μας. Το να είσαι ελληνικός δεν είναι αυτόντοχο· είναι επίτευγμα. Προκύπτει από την αγρύπνια του πνεύματος και τον καημό της ψυχής. Προκύπτει και από εκείνον τον τρόπο εκκαμινεύσεως του φυσικού υλικού, που μόνον οι Έλληνες μηχανεύθηκαν. Είμαστε εθνός άγρια δοκιμασμένο μέσα σε βαριές χιλιετίες. Γι' αυτό κορυφαία μέριμνα των μεγάλων ποιητών μας ήταν η διατήρηση και ιδίως η έκφραση της ελληνικότητας. Από άποψη συγκινησιακή πρόκειται για τον καημό της Ρωμιοσύνης.

Από άποψη πνευματική πρόκειται για τη μέριμνα της ελληνικότητας. Το φαινόμενο είναι καθαρά ελληνικό, ερμηνεύόμενο εν πολλοίς, όμως το βάθος του παραμένει αφερένητο. Γράφει ο Ελύτης: «Ξημερώθηκε έχοντας διατρέξει την ιστορία του θανάτου της ιστορίας ή μάλλον την ιστορία της ιστορίας του θανάτου». Και ξημερώθηκε επειδή καλούσε με αλφαβητική τάξη όλα τα ονόματα της ελληνικής ιστορίας: Άγγελος της Αστυπάλαιας, Βρησίδα, Γαυγάμηλα, Κριναγόρας, Ελλησπόντος, Ζαγόρια. Και κατέληξε: Φαιστός, Χοιφόρες, Ψαρά, Ωριγένης. Το πάθος για ζωή που κατέχει τον Ελύτη κατασταλάζει σε πόνο για την ελληνική ιστορία, που είναι σωρευμένος θάνατος. Ένας θάνατος που μόνο με τον λόγο του ποιητή γίνεται αναστάσιμος. Γι' αυτό ο ελληνικός λαός αγάπησε πολύ τους ποιητές του. Διότι δεν του ήσαν ξένοι, καθόσον ο ίδιος είναι ποιητικός λαός. Ζει τη ζωή του ποιητικά. Το μαρτυρούν το εξοχο δημοτικό τραγούδι, οι χοροί του, ο ιδανισμός του.

Το «Άξιον Εστί» του Ελύτη τελειώνει με δώδεκα «νυν» και εννέα «αιέν». Τα «αιέν» αναφέρονται στους γενικούς όρους της υπάρξεως, που είναι φωτεινοί. Τα «νυν» αναφέρονται στους ειδικούς όρους της υπάρξεως, που είναι σκοτεινοί. Οπότε δόξα και αδοξία πηγαινούν παράλληλα. Μόνο που η ζωή υπάρχει κατακερματισμένη, σε «νυν». Ετσι μέσα στον «Μέγα Κόσμο» έχουμε: «Νυν η ταπεινότητα των θεών, Νυν η σπαδός του Ανθρώπου, Νυν νυν το μηδέν. Αυτός είναι ο τελευταίος στίχος του «Άξιον Εστί». Μια τραγική αντίληψη της ζωής εντελώς Ελληνική. Για τον Ελληνισμό η ιστορία είναι ο πόνος. Λίγες φορές είχε οργανωμένο κράτος.

Πλήθος αιώνων τους πέρασε υπόδουλος στους Ρωμαίους και τους Οθωμανούς. Οι περισσότεροι Έλληνες, έζησαν στις αποικίες και στην ξενιτιά. Ετσι, Ελληνισμός είναι τρόπος βιώσεως του κόσμου, με το νυν θανάσιμο και το αιέν αναστάσιμο. «Κι η αχτίδα του ήλιου γίνεκεν, ιδέστε ο μίτος του θανάτου!». Ενός τέτοιου λαού πατρίδα του είναι η ποίηση και περαιτέρω η θρησκεία - άλλη υψηλή ποίηση τούτη. Ο ελληνισμός βεβαιώνεται μέσα στην πνευματικότητά του. Όσοι εγκατέλειπαν την τουρκοκρατούμενη Πόλη, κουβαλούσαν στις αποσκευές τους τους ποιητές και τους αγίους. Ήταν η φορητή τους πατρίδα. Αλλά ένας τέτοιος ελληνισμός του ουρανού πρέπει να διευκρινίζεται και να αναδιατυπώνεται συνεχώς. Αυτό το έργο επραγματοποίησε ο Ποιητής που εκδήμησε μέρα Μαρτίου. Τούτο σημαίνει όμως πως κάθε ποιητής έχει τη δική του εκδοχή του Ελληνισμού. Όπως είναι αυτές του Κάλβου, του Σολωμού, του Παλαμά, του Σικελιανού, του Σεφέρη. Και του Ελύτη. Όλοι τους είναι όχι Έλληνες ποιητές αλλά ποιητές του Ελληνισμού. Με πλήρη συνειδητή αλήθειας, λέμε πως ο ελληνισμός υπήρξε φως στην οικουμένη, που ποτέ της αυτή άλλοτε δεν γνώρισε ούτε θα γνωρίσει. Τη λαμπάδα του φωτός τη φέρνουν οι ποιητές μας ανά μέσον των πολλών αιώνων. Τελευταίος την άφησε στα χέρια μας ο Ελύτης. Για ένα λαό ποιητικό, όπως ο ελληνικός, ο λόγος των ποιητών του είναι η ουσιαστικότερη ιστορική του πράξη. Αμήν.

Χρήστος Μαλεβίτης

ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΑΣ

Χαρακτηριστικές ήταν οι εκφράσεις των συγχωριανών όταν πήραν στα χέρια τους το 100ό τεύχος του δελτίου μας και αυθόρμητα άρχισαν τα τηλεφωνήματα στους υπεύθυνους της έκδοσης.

Τα ευχάρια αυτά μηνύματα μας κάνουν να ξεχνάμε τον κόπο, την προσπάθεια και τις δυσκολίες και να παίρνουμε κουράγιο για καινούργια προσπάθεια, καινούργιο κόπο, έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε καινούργιες δυσκολίες. Ο λόγος των χωριανών μας και φίλων καθώς και ο αντίλογος, οι σκέψεις τους, τα σχόλια, οι προτάσεις και οι ιδέες φαίνονται από τις επιστολές που ακολουθούν.

Αγαπητέ κ. Μαλεβίτση

Έλαβα την εφημερίδα του Συνδέσμου σας που μέσα στις 24 σελίδες της κλείνει όλη την κοινωνική και ιστορική ζωή της Κουκουβίστας. Έχω την τύχη λόγω της καταγωγής της γυναίκας μου, από το γειτονικό χωριό Κόμμα Φθιώτιδας, να επισκεφθώ επανειλημμένα το χωριό σας και να θαυμάσω τις ομορφιές, τα κρυστάλλινα νερά και να ζήσω τη ζεστή σας φιλοξενία.

Στο δελτίο σας, χάρηκα ένα πλήθος από τα περιστατικά της σύγχρονης κίνησης των Κουκουβιστιανών, αλλά και πληροφορίες από τον παλιότερο κόσμο της προπολεμικής θα έλεγα, ζωής του χωριού.

Το όλο περιεχόμενο του δείχνει, ότι έχει γίνει από ανθρώπους με ζήλο και μεράκι για τη δουλειά και προπαντός δεμένους με την παράδοση του χωριού.

Εύχομαι να εξακολουθήσετε με την ίδια διάθεση την έκδοσή της και στις δεκαετίες που ακολουθούν.

N. Ψυχικό 2/6/1996

Ιωάννης Αθανασόπουλος

τ. Γενικός Δ/ντής Υπουργείου Οικονομικών

Αγαπητέ κ. Μαλεβίτση

Λίγα είναι τα Δελτία και οι Εφημερίδες τοπικών Συλλόγων και οργανώσεων που μπορούν ν' αντέξουν στο χρόνο ανεξάρτητα από την καλή διάθεση που τα διακρίνει.

Η προσφορά του δικού σας Δελτίου είναι πολύ μεγάλη και οι ρίζες του φαίνονται βαθιές. Φιλοξενεί άρθρα, ιστορικά σημειώματα, διάφορα χρονικά, λαογραφικές έρευνες και κρίσεις που μαρτυρούν οξυδέρκεια και πνευματική κατάρτιση και πρέπει να ομολογήσω από τις συναναστροφές που έχω με τους χωριανούς σας (Πάκη Γιαννόπουλο, Γ. Κολλύρη, Γιάννη Κουφό κ.λπ.) διαπίστωσα ότι αυτά είναι προσόντα Κουκουβιστιανών.

Ξέρω ότι άνοιξε το δρόμο αυτού του Δελτίου και χαίρομαι που οι χωριανοί σου το υποδέχθηκαν με ενθουσιασμό και το διατήρησαν σε τέτοιο ψηλό μέχρι σήμερα επίπεδο.

Σας εύχομαι να είστε πάντα καλά και να γιορτάσετε όχι μονάχα τα 22 αλλά και τα 100 του χρόνια.

Φιλικά

Χρίστος Καϊμενάκης

Δικηγόρος

Σικάγο 30 Ιανουαρίου 1996

Αγαπητοί συγχωριανοί γεια σας. Σας εύχομαι καλή χρονιά, υγεία και προκοπή.

Από το μακρινό Σικάγο σας στέλνω μια μικρή συνδρομή για το καλό του Συνδέσμου και με την ευχή ότι θα λαβαίνω την εφημερίδα σας να μαθαίνω τα νέα σας και να έχω μια νοερή επαφή μαζί σας.

Καλή επιτυχία στο έργο σας και τους χαιρετισμούς μου σε όλους τους Κουκουβιστιανούς.

Γεώργιος Α. Λίτσος

Αγαπητοί χωριανοί

Επιτρέψτε μου να στείλω και εγώ τους "χαιρετισμούς" μου για το νέο ξεκίνημα του Δελτίου μας και να ευχηθώ να γιορτάσουμε όλοι μαζί και την κυκλοφορία και του 200ού και γιατί όχι και του 300ού τεύχους.

Από τις σελίδες του Δελτίου μας κατάλαβα ότι ο μεγάλος πλούτος του χωριού μας είναι οι άνθρωποί του. Εκείνη η πλαγιά του Ξεροβουνιού μπορεί να μην είχε μεγάλη παραγωγή αγαθών για να μας θρέψει ξεκούραστα, μεγάλωσε όμως γενιές και παλικάρια που βρήκαν τον τρόπο να προκόψουν ακόμα και να πλουτίσουν. Τον τελευταίο μάλιστα αιώνα η Κουκουβίστα βγάζει ανθρώπους που διακρίθηκαν όχι μόνο στα γράμματα και στη διεκδίκηση ανωτέρων θέσεων στην πολιτεία αλλά και σε όλες τις δραστηριότητες της ζωής. Στις σελίδες του τελευταίου τεύχους είδα τις φωτογραφίες της Σταθώς Κόλια (Καραμήτρινας) και της Ασήμως Χριστοδούλου και επειδή τις είχα γιαντίσσει και είχα ζήσει στενά και καθημερινά μαζί τους θυμήθηκα τις λίγες "Ιατρικές" γνώσεις που είχε από παράδοση αποκτήσει η αξιόλογη αυτή γυναίκα η Καραμή-

τριναι και στην οποία καταφεύγαμε εκείνη την εποχή από οποιαδήποτε ενόχληση της υγείας και αν αισθανόμασταν. Αίτιο μάλιστα κάθε κακού θεωρούσαμε το κρύο που το λέγαμε κρυολόγημα και που το θεραπεύαμε με εντριβές και ζεστά ρουφήματα και αν αυτό επέμενε χρησιμοποιούσαμε ξερές και αιματηρές βεντούζες. Δεν ήταν και λίγες οι αρρώστιες που λέγαμε ότι έρχονταν "Απ' έξω" δηλαδή οφείλονταν σε παράξενα όντα, στοιχειά, νεράιδες, και άλλα εξωτικά. Για τις περιπτώσεις αυτές υπήρχαν τυποποιημένες συνταγές ηλικιωμένων ανδρών και γυναικών. Τα αναφέρω αυτά γιατί θυμήθηκα δύο χαρακτηριστικά με τις παραπάνω μακαρίτισσες που δείχνουν τη μεγάλη φροντίδα και αγάπη που μας συνδέει.

Η Ελένη Μερένιου (Παπαδόαινα) έκοβε τριφύλι στη Βρυτούσα και ένα φιδί τη δάγκωσε στη γάμπα του αριστερού ποδιού. Με πόνους και σπαραγμούς έτρεξαν στην Καραμήτριναι. Εκείνη έδεσε σφιχτά το πόδι στο σημείο κάτω από το γόνατο και πήρε στο χέρι της μια βελόνα από γκορτσιά (αγριοαχλαδιά). Έκανε το σήμα του σταυρού στο μέρος του δαγκώματος και τρύπησε τρεις φορές το προημένο σημείο. Είπε και κάτι λόγια που δυστυχώς δεν τα θυμούνται πάντως έλεγε για το φιδί "να πάρει να χρυσά του τα χρυσοκούλουρά του και μέσα στη γη να μπει πια να μη βγει" και στη συνέχεια έχωσε τη βελόνα μέσα στο χόρτο. Παρ' όλα αυτά το πρήξιμο δεν υποχωρούσε και η Ελένη υποφέρει. Τότε η Καραμήτριναι έκανε τη μεγάλη επέμβαση. Με το στόμα ρούφηξε το υγρό και μαζί με αίμα έβγαλε το δηλητήριο από το πόδι, χωρίς καθόλου να φοβηθεί.

Η άλλη περίπτωση που θέλω να αναφέρω είναι μια ταλαιπωρία της αλησμόνητης Ασήμως που μεγάλωνε την πρωτότοκη κόρη και όταν έφτασε στην ηλικία των τεσσάρων ετών επιχείρησε να ανέψει τη φωτιά στο τζάκι του σπιτιού της και από απροσεξία πήρε φωτιά το φουστάνι της με αποτέλεσμα να πάθει εγκαύματα, δεν ξέρω βέβαια ποιο βαθμό τα ποδαράκια του μέχρι ψηλά στα ευαίσθητα σημεία του.

Φρόντισαν να το βοηθήσουν με όσες εμπειρικές γνώσεις είχε η Καραμήτριναι και άλλοι χωριανοί. Τίποτα δεν έδειχνε ότι μπορούσαν να ανακουφίσουν το νέο αυτό βλασταράκι. Τότε πάνω στην απόγνωση της η Ασήμω και συνοδεία με το Δημ. Μώρη και ένα μουλάρι πήγαν στο γιατρό στα Καστέλλια. Αυτός όμως δεν μπόρεσε να προσφέρει βοήθεια παρά μόνο να διαπιστώσει το θάνατό του.

Τέτοιες μνήμες μας φέρνει στο μυαλό το αγαπητό μας Δελτίο και μας σπρώχνει να θυμόμαστε τα γεγονότα και την ιστορία του χωριού μας και αυτό νομίζω είναι η μεγαλύτερη ευτυχία.

Θεο/νίκη 20/4/96

Ελένη Φίκα

Βάρνα Θεο/κης

Αγαπητοί Κουκουβιστιανοί και Κουκουβιστιανές

Χάρηκα που έλαβα το 100ό τεύχος του Δελτίου σας και μου δόθηκε έτσι η ευκαιρία να θυμηθώ ένα αξέχαστο Πάσχα που πέρασα φιλοξενούμενη φιλικών μου προσώπων στο χωριό σας.

Γύρισα όλες τις ψησταριές που είχαν στις γειτονιές του χωριού σας, αλλά και περπάτησα αχόρταγα μέχρι την πηγή σας στο Κεφαλόβρυσσο και στα γειτονικά μέρη Αγιάνη, Στρογγυλό κ.λπ.

Τί να πρωτοθαυμάσω! Τον ανοικτό ορίζοντα, την λουλουδιασμένη φύση, τα γάργαρα νερά ή την μεγαλοψυχία των κατοίκων;

Και ένα παράπονο. Γιατί στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου σας, έχετε εκλέξει μια μόνο γυναίκα; Σε ένα Σύνδεσμο που τα μέλη μου τρέφουν τέτοια αγάπη για το χωριό τους, δεν δικαιολογούνται να απουσιάζουν οι εκπροσώποι του γυναικείου κινήματος. Δεχθήτε για την ενίσχυση των σκοπών σας το ποσό των 5.000 δρχ.

Φιλικά

Μαρία Παναγιωτοπούλου

ΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΡΙΑ

Είναι δικαιολογημένη η απορία της θαυμάστριάς του χωριού μας, για την απουσία του ισχυρού φύλλου από το Δ.Σ. του Συνδέσμου. Σε ανασκουμπωθεί ο γυναικείος πληθυσμός. Οι πόρτες του Συνδέσμου για ιδέες και προσφορά εργασίας είναι πάντα ανοιχτές.

Αγαπητοί χωριανοί

Πάντα το Δελτίο του χωριού μας ήταν ωραίο. Το τελευταίο όμως τεύχος (αρ. 100) δείχνει την ωριμότητα των ανθρώπων που ασχολούνται με την έκδοσή του αλλά και την ανταπόκριση των χωριανών μας σε ένα δελτίο υψηλού επιπέδου.

Σήμερα θα μου επιτρέψετε να σταθώ στην επιστολή του χωριανού μας Βασίλη Τούμπα που τόσο ωραία τοποθετεί το θέμα του "ευλογημένου προϊόντος της πατάτας". Οι παρατηρήσεις είναι εύστοχες και πρέπει να προσεχθούν. Εγώ όμως θα προχωρήσω ακόμη παρά πέρα (και θα αναρωτηθώ δεν είναι μόνο η πατάτα ευλογημένο για το χωριό μας προϊόν. Αν θα ήθελε κανείς να δει το θέμα από την καθαρά επιχειρηματική του σκοπιά, χωρίς κόπο και ο νους του θα πήγαινε στις μηλιές, τις καρυδιές και γιατί όχι τις καστανιές.

Θα αναφερθώ στο καθένα από αυτά τα δένδρα γιατί νομίζω πως στην Κουκουβίστα φυτρώνουν και συντηρούνται χωρίς κόπο και προσπάθειες με μεγάλη ευκολία.

Οι ζώνες στις οποίες καλλιεργείται η μηλιά είναι οι περιοχές Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας του Βόλου και της Τρίπολης. Από το Υπουργείο Γεωργίας όμως παρατηρήθηκε ότι η καλλιέργεια της μηλιάς σε πεδινά μέρη έχει υψηλό κόστος και τα εδάφη αυτά προσφέρονται για άλλες περισσότερες προσοδοφόρες καλλιέργειες και προτείνει η καλλιέργεια της μηλιάς να περιοριστεί σε ημιορεινές και ορεινές βασικά ζώνες όπου το περιβάλλον προσφέρεται για την παραγωγική εκμετάλλευση και παραγωγή μηλών εκλεκτής ποιότητας. Υποδεικνύει μάλιστα περιοχές την Καλαμπάκα, Γρεβενά κ.λπ. δηλαδή περιοχές με τις ίδιες ακριβώς ατμοσφαιρικές συνθήκες με την Κουκουβίστα αρκεί βέβαια να γίνει έρευνα και να διαπιστωθεί ποιες ποικιλίες και είδη κρίνονται κατάλληλα για την περιοχή μας.

Όλα αυτά βέβαια λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μήλα είναι διαδεδομένα σε όλο τον κόσμο για επιτραπέζια κατανάλωση γιατί αποτελούν ένα θαυμάσιο καρπό που τρώγεται ευχάριστα και σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Έρχομαι στην καρυδιά που είναι δένδρο που για να αναπτυχθεί έχει ανάγκη από βαριά δροσερά και στραγγερά εδάφη. Η καρυδιά ζει 100 χρόνια και υπάρχει σε μεγάλες ποικιλίες. Χρειάζεται μια μελέτη για να δοκιμασθεί η κατάλληλη ποικιλία που ταιριάζει στο έδαφος του χωριού μας. Δυστυχώς μέχρι σήμερα κανείς γεωπόνος ή κρατικός υπεύθυνος δεν μας συμβούλευε πώς να καλλιεργούμε τις καρυδιές με συνέπεια οι πλαγιές του χωριού να είναι γεμάτες καρυδιές όχι όμως και κατάλληλες ποικιλίες που να ανταποκρίνονται στις συνθήκες των εδαφών του χωριού μας.

Άφησα τελευταίο το οχρόλιό μου για την καστανιά που φυτρώνει και μόνη (αυτοφυές φυτό) και σε μέρη ημιορεινά ως ορεινά. Η καστανιά έχει μεγάλο οικονομικό ενδιαφέρον για τους καρπούς της και το ξύλο της. Για την καστανιά θα εκφράσω μόνο τη λύπη πως δεν βρέθηκε ένας δάσκαλος άξιος σαν τον Νίκο Χασιακό να παροτρύνει τους χωριανούς μας να γεμίσουν τις πλαγιές με καστανιές. Δυστυχώς από το επίσημο κράτος δεν επιδείχθηκε ποτέ ενδιαφέρον. Η ανάπτυξη όμως που έχουν όσες κατά τύχη φύτεψαν (Πασαλάκια, Μαντά, Παπαμέλτου κ.λπ.) μας δίνει θάρρος να πιστεύουμε ότι μια συστηματική καλλιέργεια θα είχε μεγάλο οικονομικό ενδιαφέρον.

Αναφέρθηκα σε βασικά καρποφόρα δένδρα χωρίς να αποκλείω βυσινιές, κερασιές, κυδωνιές και ένα σωρό άλλα δένδρα που αναπτύσσονται χωρίς καμμία περιποίηση στο χώρο του χωριού μας.

Όταν ένας τόπος έχει το δικό μας παραγωγικό έδαφος με τόσο άφθονο νερό και καθαρή ατμόσφαιρα γιατί να μην λέμε ότι **"κρατάμε το κλειδί του παραδείσου"**;

Νομίζω ότι από τους έξοχους ορκωτούς λογιστές και οικονομολόγους που διαθέτει το χωριό μας (Ε. Κολλύρης, Ε. Ματθαίου, Γ. Ραφτόπουλος, Ιωάν. Τριανταφύλλου και πολλοί άλλοι) θα μπορούσε να ερευνηθεί το θέμα και να καταρτιστεί μια μελέτη οικονομική και οι αρμόδιοι φορείς μας να την αξιοποιήσουν κατάλληλα.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
Λεωνίδας Γ. Κουφός
Αμπελόκηποι

Αγαπητέ φίλε χωριανέ Βασίλη Τούμπα

Στο Νο 100 φύλλο — όπως ονομάστηκε το τελευταίο φύλλο της Κουκουβίστας είδα να γράφεις μια αρκετά ενδιαφέρουσα άποψη για το ζήτημα των μελλοντικών καλλιεργειών του χωριού.

Να μου επιτρέψεις να έχω κάποια διαφορετική άποψη. Θα προσπαθήσω να εξηγήσω τους λόγους.

Τότε που η καλλιέργεια της πατάτας γινόταν συστηματικά στο αγαπημένο μας χωριό ζούσαν περίπου 200 οικογένειες με 1.000 άτομα.

Σήμερα ούτε 50 άτομα δεν μένουν μόνιμα στο χωριό και εκείνα όλα της 3ης ηλικίας χωρίς πολλές δυνάμεις. Σήμερα για να καλλιεργηθεί η πατάτα χρειάζονται πρώτα-πρώτα νιάτα που δυστυχώς δεν υπάρχουν και πάντα κατά την γνώμη μου δύσκολα θα βρεθούν.

Και εάν βρεθούν δεν μπορούν να ζήσουν με αποκλειστική καλλιέργεια πατάτα και φασόλια για πολλούς λόγους.

Τόσο η πατάτα όσο και τα φασόλια είναι σε χαμηλές τιμές άρα χαμηλό εισόδημα μιας Κουκουβιστιανής οικογένειας.

Πριν 2.500-3.000 χρόνια ο μεγάλος οραματιστής επιστήμονας φιλόσοφος κ.λπ. άφησε πολλές ευχές - μια από αυτές μας λέει: "Παρακολουθείτε τις εξελίξεις" (Πυθαγόρας). Για να μπορέσουμε εμείς οι Κουκουβιστιανοί να μπουέ στο νόημα του Πυθαγόρα πρέπει να στραφούμε σε άλλες καλλιέργειες π.χ. βολβοί, μπρόκολα, λάχανα, κουνουπίδια, σύμφωνα βέβαια με τις οδηγίες γεωπόνων. Φρούτα, μήλα, κεράσια, βύσσινα που δεν χρειάζονται τόσο πολλή εργασία.

Ιδιαίτερα σε καλές ποικιλίες Ντελίσια Στάρκερ κ.τ.λ.

Γύρω στο 1930 πρωτοεμφανίστηκε στην Κουκουβίστα η φρουτοκαλλιέργεια. Πρώτοι και καλύτεροι τα 2 αδέρφια Δημήτρης και Νίκος Κυρίτσης μ' ένα κτήμα στο Νεράκι όπως λέγεται. Μηλιές-κερασιές και άλλες ποικιλίες φρούτων στολίζουν το κτήμα τους που ήταν πλάι στον "εθνικό" δρόμο Άμφισσας-Δήμου Καλλιέων.

Αργότερα ο δάσκαλος Νίκος Χασιακός πρότεινε στους Κουκουβιστιανούς την καλλιέργεια της μηλιάς. Ένα καλό κτήμα του πάνω στο το γεφύρι στις νεροτριβές έκανε το πρώτο βήμα ο ίδιος φυτεύοντας αρκετές μηλιές σε μοντέρνο στυλ.

Δηλαδή σε κοντό και ελεγχόμενο σχήμα είχε άριστα αποτελέσματα.

Μετά το εγχείρημα Ν. Χασιακού άρχισε η ραγδαία καλλιέργεια της μηλιάς.

Το 1951-52 ο Μήτσος Κόλλιας Καραμήτρος φύτεψε στο κτήμα του στον Κώστη δεκάδες μηλιές που τελικά ξεράθηκαν απεριποίητες.

Αυτά είχα να πω στη δική σας πρόταση ως προς την καλλιέργεια της πατάτας της κλασικής καλλιέργειας του χωριού.

Όμως πέρα από τις γεωργικές ασχολίες υπάρχουν και άλλες ασχολίες που μπορούν ίσως πιο άνετα να φέρουν καλύτερο εισόδημα.

Κτηνοτροφία - Τουρισμός - Εκμετάλλευση του άφθονου Κουκουβιστιανού νερού-αυτού του ευλογημένου φυσικού προϊόντος. Το νερό έχει δύναμη. Αυτή πρέπει να κρατήσουμε και να εκμεταλλευτούμε.

Καταρράκτες υπάρχουν πολλοί, μπορούν να δημιουργηθούν περισσότεροι, π.χ. στη Σουβάλα προπολεμικά ήρθαν από τις Φιλιππίνες δυο αδέρφια έφτιαξαν μια ηλεκτροπαραγωγή, υπάρχει ακόμα, ήταν και είναι ιδιόκτητη. Φώτιζε προπολεμικά το χωριό.

Σήμερα με τις τεχνολογικές εξελίξεις μπορούμε να φτιάξουμε περισσότερα πράγματα, 2-3 ηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, μια τεράστια λιμνοθάλασσα από γέφυρα Πόκρης έως το Κανιανίτικο γεφύρι με πέστρες και άλλα είδη ψαριών γλυκού νερού.

Και επειδή σας κούρασα με τις πολλές ιδέες-προτάσεις να μου επιτρέψετε να τελειώσω, με θερμές ευχές για υγεία, ειρήνη, προκοπή.

Αλλά αυτά δεν γίνονται μόνα τους, χρειάζονται προσπάθεια, ομόνοια μεταξύ μας και προπαντός εργασία.

Με εκτίμηση και σεβασμό
Νίκος Ράπτης

Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΗΣ ΙΩΑΝΝΑΣ ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΜΟΣ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 1943

Όσο περνούν τα χρόνια όλο και απομακρυνόμαστε και η μνήμη μας αδυνατεί γύρω από τα γεγονότα και τα περιστατικά της Γερμανοϊταλικής κατοχής 41-44 που σημάδεψαν και ταλαιπώρησαν μια ολόκληρη γενιά. Η Κουκουβίστα είχε την ατυχία σ' αυτήν την παραγμένη περίοδο να βρεθεί στο επίκεντρο των πολεμικών γεγονότων και η προσφορά της σε κείνον τον αντιστασιακό αγώνα υπήρξε πολύ μεγάλη. Έδωσε τα πάντα ακόμη και αυτή την υπαρξή της και γι' αυτή της την προσφορά εισέπραξε αγόγγυστα, δάκρυα, αίμα και καταστροφή.

Στη μνήμη όλων εμάς που ζήσαμε την τετράχρονη εκείνη κατοχική περίοδο υπήρξαν μερικές σημαδιακές ημέρες που τα πολεμικά γεγονότα που συνέβησαν μέσα και έξω από το χωριό έχουν μείνει άσβεστα από το χρόνο.

Μια τέτοια σημαδιακή ημέρα για την Κουκουβίστα είναι και η Τετάρτη 2 του Ιουνίου 1943.

Είναι η ημέρα που τα ιταλικά αεροπλάνα σκόρπισαν το θάνατο και την καταστροφή βομβαρδίζοντας την ανυπεράσπιστα και ειρηνική Κουκουβίστα.

Από τις αρχές του 1943 το αντάρτικο και οι αντιστασιακές οργανώσεις είχαν πολύ καλά οργανωθεί και ανδρωθεί και κάθε εχθρική κίνηση προς τις ελεutheres περιοχές γινόταν γνωστή πριν ακόμη ξεκινήσει. Αυτή η έγκυρη ενημέρωση για τις κινήσεις του εχθρού έδινε την ευχέρεια στους κατοίκους των χωριών να παίρνουν τα βουνά και τα λαγκάδια να κρυφτούν αυτοί και τα ζωντανά τους όσο θα κρατούσε η εχθρική επιχείρηση στην περιοχή τους.

Μια τέτοια είδηση έφθασε στην οργάνωση του χωριού την 1η Ιουνίου 1943 ότι μεγάλη ιταλική στρατιωτική δύναμη γύρω στους 2.000 άνδρες, ορμώμενη από Καστέλλα και Γαρδικάκι θα ανέβαινε με προορισμό τα χωριά της Οίτης και της Γκιώνας.

Η είδηση διαδόθηκε αστραπιαία στο χωριό και οι 1000 κάτοικοι χωρίς καμιά χρονотριβή, αφού πρώτα έκρυσαν στις κρυψώνες που είχαν φτιάξει τα λίγα όπλα και δημητριακά που είχαν για να μην πέσουν στα εχθρικά χέρια, μετά πήραν μαζί με τα ζωντανά τους το δρόμο για τις απρόσιτες πλαγιές της Γκιώνας για να κρυφτούν όπου να τελειώσει η εχθρική επιχείρηση. Το χάραγμα της 2 του Ιουνίου την Κουκουβίστα την βρήκε έρημη από κατοίκους. Ψυχή δεν κυκλοφορούσε στα στενά δρομάκια της.

Η μόνη που ακόμα δεν είχε προφτάσει να φύγει και περίμενε να επιστρέψουν οι δικοί της να την πάρουν τον Δημήτρη Μώρη (Κουτρανομήτρου) καθισμένη στο χαγιάτι του σπιτιού της και κρατώντας στην αγκαλιά της την ενός έτους εγγονή της περίμενε με αδη-

μονία τους δικούς της.

Μια παράξενη ησυχία σκέπαζε το καλοκαιριάτικο πρωινό της Τετάρτης 2 του Ιουνίου στην έρημη από κατοίκους Κουκουβίστα. Ήταν η πρώτη εξόρμηση εκκαθαριστικών επιχειρήσεων που γινόταν από τα κατοχικά στρατεύματα στην περιοχή. Ο φόβος είχε φωλιάσει μες τις ψυχές των ανθρώπων για τις προθέσεις των κατακτητών. Όρα 10 πρωινή και η εμποροφυλακή της μεγάλης ιταλικής στρατιωτικής φάλαγγας συνοδευόμενη από εκατοντάδες μεταγωγικά φάνηκε να ανεβαίνει με μεγάλες προφυλάξεις την ανηφόρα του δρόμου που οδηγεί στα ματιριά του Λιθόπυργου. Από τις ελατοσκέπαστες πλαγιές της Γκιώνας οι Κουκουβιστιανοί με κομμένη την ανάσα παρακολουθούσαν την πορεία της μεγάλης εχθρικής φάλαγγας. Όταν η κεφαλή της φάλαγγας έφθασε σε μια μεγάλη αλάνα άπλωσε στο έδαφος λευκό ύφασμα με μεγάλα γράμματα που διακρίνονταν ακόμα και από το βουνό και έγραφαν την λέξη ITALIA. Κανείς δεν μπορούσε να δώσει εξήγηση γι' αυτή τους την ενέργεια.

Δεν πέρασαν ούτε 10 λεπτά και το ήσυχο και γαλήνιο πρωινό το αναστάτωσε το φοβερό βουϊτό τριών αεροπλάνων που πετούσαν σε χαμηλό ύψος, με κατεύθυνση το χωριό. Άλλοι τρομαγμένοι τρέξαμε να καλυφθούμε κάτω από σπηλιές και κορμούς δένδρων. Τα τρία ιπτάμενα μεγαθήρια, το ένα πίσω στο άλλο αφού πρώτα έκαναν μερικούς κύκλους σε χαμηλό ύψος πάνω από το χωριό δες και ήθελαν να το κατασπαράξουν, να το εξαφανίσουν από προσώπου γης, με μια κάθετη βουτιά, που συνοδεύονταν και από το απαίσιο μούγκρισμα των μηχανών τους άδειαζαν το ένα μετά το άλλο τις καταστροφικές τους βόμβες μέσα στο χωριό. Η Κουκουβίστα ζούσε ώρες κολάσεως και καταστροφής. Γύρω στις 20 βόμβες ρίχτηκαν μέσα σε 3 λεπτά σε όλες τις γειτονιές του χωριού που ήταν έρημη από ανθρώπους και ζωντανά. Πυκνό μαύρο σύννεφο καπνού και σκόνης σκέπασε όλο το χωριό για αρκετή ώρα, ενώ τα εχθρικά αεροπλάνα μετά το ξεφόρτωμα του καταστροφικού τους φορτίου πάνω από το χωριό παίρνουν ξανά το δρόμο της επιστροφής. Πολλοί χωριανοί έφευγαν από τις κρυψώνες τους και πήγαιναν να δουν την τύχη των σπιτιών τους μετά από τον ανέλπιστο και άναδρο βομβαρδισμό.

Πρώτοι που έφθασαν στο χωριό γεμάτη αγωνία ήταν η οικογένεια της Μώραινας που δεν είχε προφτάσει να φύγει και ο βομβαρδισμός την βρήκε αγκαλιά με την εγγονή της μέσα στο σπίτι τους.

Όταν οι άνθρωποι έφθασαν κι αντίκρισαν το σπιτικό τους πάγωσαν και δεν πίστευαν στα μάτια τους. Δυο βόμβες είχαν πέσει επάνω στο σπίτι τους και τί θέση του τώρα υπήρχε ένας σωρός από ξύλα, πέτρες και η απαίσια μυρουδιά της εκρηκτικής ύλης τους έφραζε την αναπνοή στο λαιμό τους. Έξαλλοι και εντελώς χαμένοι πλησίασαν το σωριασμένο σπιτικό τους με την

αγωνία για την τύχη των δύο αγαπημένων τους προσώπων της γιαγιάς και της μικρής κόρης τους.

Η απελπισία τους και η αγωνία τους για την τύχη τους ήταν τόσο μεγάλη που και αυτά τα δάκρυα ακόμη είχαν στερέψει. Και εκεί που ανέκφραστοι κοίταζαν τον λιθαροσωρό του βομβαρδισμένου σπιτιού τους έγινε ένα θαύμα. Μέσα από το σωρό των ξύλων και των αγκωναριών του σωριασμένου σπιτιού ακούστηκε το κλάμα του μικρού κοριτσιού. Έντρομοι έτρεξαν και άρχισαν να παραμερίζουν πέτρες, δοκάρια και πάτερα προσπαθώντας να το εντοπίσουν σε ποιο σημείο βρίσκεται καταπλακωμένο. Ποια θεία τύχη είχε σώσει μέσα από αυτήν την καταστροφή το μικρό κοριτσάκι;

Με την έκρηξη των βομβών και την κατάρρευση του σπιτιού δύο πάτερα της σκεπής με την πτώση τους σκέπασαν το μικρό κοριτσάκι χωρίς να το χτυπήσουν και το προφύλαξαν από τις πέτρες και τα ξύλα που συσσωρεύτηκαν από πάνω του και έτσι σώθηκε. Είναι σωστό θαύμα ή δεν είναι; Η γιαγιά Μώραйна που την κρατούσε αγκαλιά της δεν είχε την ίδια τύχη με την εγγονή της. Βρήκε οικτρό θάνατο καταπλακωμένη από τις πέτρες και τα ξύλα του σπιτιού κρατώντας σφιχτά στην αγκαλιά της την μικρή εγγονή της. Η μικρή Ιωάννα έμενε καταπλακωμένη μέσα στο γκρεμισμένο σπίτι και στην αγκαλιά της νεκρής γιαγιάς της πάνω από τρεις ώρες με τα ματάκια και το στόμα της γεμάτο σκόνη και χρώμα, που κυριολεκτικά την είχαν θάψει ζωντανή.

Το ελάχιστο κουράγιο που της είχε απομείνει το διέθεσε στο σωτήριο κλάμα της. Το πόσο ακόμη θα είχε τη δύναμη και το κουράγιο να αντέξει σ' αυτή την κατάσταση μόνο ο Θεός το γνωρίζει. Χρειάστηκε πολύς κόπος και μεγάλη προσοχή παραμερίζοντας τα μπάζα από πέτρες και ξύλα του γκρεμισμένου σπιτιού μέχρι να φθάσουν στην καταπλακωμένη μικρή Ιωάννα.

Το μικρό κοριτσάκι είχε τύχη βουνό, η σωτηρία της ήταν ένα θαύμα. Είχε Άγιο που λένε και σαν ένα τέτοιο θαύμα θέλησα να το περιγράψω. Τέτοια γεγονότα (θαύματα) δεν συμβαίνουν συχνά στη ζωή. Είναι από τα σπάνια και ένα τέτοιο συνέβη στις 2 Ιουνίου του 1943, ημέρα Τετάρτη στην Κουκουβίστα με την σωτηρία της μικρής Ιωάννας.

Η γιαγιά Μώρη ετάφη πρόχειρα στον κήπο του σπιτιού και αργότερα μεταφέρθηκε στο νεκροταφείο. Οι καταστροφικές βόμβες που έπεσαν σε όλες τις γειτονιές και σκόρπισαν τη φρίκη και τον τρόμο είχαν μεγάλη αστοχία εκτός από το σπίτι του Χρήστου Κόλλια (Βαγγελίου). Άλλο δεν κτυπήθηκε από ό,τι θυμάμαι. Τί να σκεφθεί κανείς και τί να πει που οι βόμβες σημάδεψαν και κτύπησαν το σπίτι όπου βρισκόταν η μοναδική κάτοικος εκείνη την ώρα μέσα στο χωριό, τη Δ. Μώραйна; Δεν είναι και αυτό από τα σπάνια άγραφα φαινόμενα;

Ήταν γραφτό της, που λένε, να πάει με αυτό τον τραγικό θάνατο. Θύμα

ΑΞΕΧΑΣΤΑ ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

(έφυγαν αλλιά δεν σβήνουν από τη μνήμη μας)

Αρχίζουμε από σήμερα τη δημοσίευση φωτογραφιών αγαπημένων μας προσώπων με τα οποία για πολλά χρόνια είχαμε συμβιώσει.

Τις μορφές αυτών των προσώπων δεν πρέπει ποτέ να ξεχάσουμε αλλά να τις διατηρούμε στη μνήμη μας όπως τις είχαμε αγαπήσει όταν μας έφεραν στη ζωή και μας είχαν στοργικά νανουρίσει στην αγκαλιά τους.

Τα πρόσωπα των φωτογραφιών αυτών είχαν μέσα τους μια ψυχική αντοχή και ένα ηθικό σθένος και με αυτά τα εφόδια μπόρεσαν και κρατήθηκαν στη ζωή τα δύσκολα χρόνια που πέρασαν. Είναι τα πρόσωπα που παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν στη ζωή δεν παραδόθηκαν αλλά αγωνίστηκαν. Με το θάνατο αυτών των προσώπων άδειασαν τα σπίτια μας και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που μαζί τους πήραν και τα κλειδιά των σπιτιών. Ας τους βλέπουμε να τους θυμόμαστε γιατί δεν πρόλαβαν να ζήσουν.

(Οι φωτογραφίες είναι από το αρχείο του Συνδέσμου μας. Γι' αυτό παρακαλούμε όσοι έχετε φωτογραφίες προγονικών προσώπων να μας τις στείλετε για δημοσίευση σημειώνοντας χαρακτηριστικά γεγονότα της ζωής τους).

Νικόλαος Γ. Κολλύρης
1900-1986

Οι αδελφοί Χαράλαμπος
και Δημήτριος Κόλλιας και
ο Κων. Κόλλιας (Τσούλος)

Ευθύμιος Ευαγ. Τσίγας

Κώστας Λευκαδίτης 1890-1987

Ελένη Μεμενίου και Αικατ. Κωστούρου

Ο Στρατηγός Ζαχ. Κόλλιας και ο Νίκος
Μαλιβίτσας

άλλο ή τραυματισμό δεν είχε αυτή την ημέρα ο αεροπορικός βομβαρδισμός και αυτό οφείλεται στην έγκαιρη απομάκρυνση των κατοίκων κάτι που δεν συνέβη 4 ημέρες αργότερα στις 6 Ιουνίου ημέρα Κυριακή με τους κατοίκους του χωριού Κάνιανη που τα αεροπλάνα βρήκαν τους κατοίκους μέσα στο χωριό την ώρα ακριβώς που σχόλαγε η λειτουργία και οι Κανιανίτες βρισκότουσαν συγκεντρωμένοι στον αυλόγυρο της εκκλησίας με αποτέλεσμα να υπάρξουν 8 νεκροί και 30 τραυματίες. Μεταξύ των βαριά τραυματισμένων και ο παπάς του χωριού παπα-Αριστείδης

Η σωτηρία των τραυματιών οφείλεται στην ηρωική προσπάθεια των δύο γιατρών από τα Καστέλλια και αυτό πρέπει να καταγραφεί.

Και για την ιστορία πρέπει να αναφέρω ότι την ίδια ημέρα το απόγευμα το Ιταλικό σύνταγμα προχωρώντας προς το ύψωμα τις Ψηλές Ράχες κτυπήθηκε από τμήματα του ΕΛΑΣ από τη θέση Μάρμαρα και είχε μεγάλες απώλειες. Αργότερα βρίσκαμε τα κουφάρια ανδρών και μπουλαριών εγκαταλελειμένα θύματα της μάχης που είχε γίνει. Πολύ χειρότερες τύχες είχε και το Ιταλικό τμήμα που ανεβάνε από το Γαρδικάκι προς την Παύλιανη κτυπήθηκε

και σχεδόν διαλύθηκε ένα ολόκληρο τάγμα αφήνοντας στο πεδίο της μάχης ακόμα και τον οπλισμό του.

Για την νικηφόρο αυτή μάχη, στο σημείο όπου έγινε, έχει στηθεί μαρμαρινή στήλη με τα ονόματα των νεκρών ΕΛΑΣιτών που έπεσαν για την πατρίδα αλλά και να θυμίζει στον περαστικό διαβάτη το μεγαλείο της ελληνικής φυλής και τις θυσίες του για την λευτεριά του. Η Τετάρτη 2 Ιουνίου του 1943 για την Κουκουβίστα έχει μείνει μια ημέρα σημαντική από τα γεγονότα που συνέβησαν και την σημάδεψαν στην μνήμη όλων εμάς που τα ζήσαμε.

Φίλιππος Τριανταφύλλου

ΤΟΥ ΡΑΠΤΗ ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ

Τα παλιά χρόνια οι Κουκουβιστιανοί είχαν πολλά πρόβατα. Το χειμώνα τα κατέβαζαν στα χειμαδιά και το καλοκαίρι τα έβοσκαν στα βουνά της Γκιώνας.

Σ' ένα σημείο της Γκιώνας σχηματίζεται ένα διάσελο με πολύ χορτάρι και κρύο νερό. Το διάσελο αυτό περιβάλλεται από δύο πανύψηλες κορφές που το ύψος τους πλησιάζει τα 2500 μέτρα.

Εκεί λοιπόν στο διάσελο έβοσκε τα πρόβατά της η παρέα του Νίκου Σ. Τούμπα και του Ανδρέα Ράπτη (Σαλταπήδα). Η ιστορία που θα σας διηγηθώ συνέβη στο τέλος περίπου του περασμένου αιώνα κάπου κοντά στα 1888-1890.

Την εποχή εκείνη δεν υπήρχαν πολλοί τρόποι διασκέδασης και οι τοσπάνηδες στην εξοχή ζούσαν διασκεδάζοντας με μικροπειράγματα, με αστεία και πολλές φορές με φάρσες που ήταν και επικίνδυνες.

Τα αστεία γίνονταν από τους μεγαλύτερους σε ηλικία και σε βάρος των μικρότερων και αδυνάτων.

Εκεί στο διάσελο δύο τρόπους είχαν για να δοκιμάζονται οι δυνατόι και οι τολμηροί και ριψοκίνδυνοι. Για τους δυνατούς ήταν το ποιος θα σηκώσει το δοκίμι και για τους τολμηρούς και ριψοκίνδυνους ποιος θα διαβεί το «μονοπάτι του Ράπτη».

Το δοκίμι ήταν (και είναι ακόμα) μία μεγάλη στρογγυλή πέτρα που βρισκόταν στη μέση στο λιβάδι. Επί των ημερών μου δοκιμάζαμε και εμείς τη δύναμή μας σ' αυτή την πέτρα. Η δυσκολία ήταν τόσο στο να την σηκώσεις, γιατί ήταν βαρεία και χρειαζόταν δύναμη, όσο και στρογγυλή και δεν μπορούσες να την πιάσεις, γλύστραγε και σου 'φευγε από τα χέρια.

Το διαγώνισμα ήταν ποιος θα τη σηκώσει πιο ψηλά αλλά και ποιος θα την κρατήσει περισσότερο. Λίγοι κατάφερναν και τα δύο. Εγώ σε ηλικία 18 χρονών τη σηκώνα μέχρι την κοιλιά αλλά την άφηνα αμέσως. Άλλοι πιο δυνατοί από εμένα την ανέβαζαν πιο ψηλά και την κρατούσαν περισσότερο χρόνο. Αυτό ήταν το ένα αγώνισμα.

Το δεύτερο ήταν το πέρασμα από του Ράπτη το μονοπάτι.

Αυτό το μονπάτι βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της Νεραϊδόλακκας. Η Νεραϊδόλακκα είναι η κορυφή αμέσως μετά την πυραμίδα της Γκιώνας και σε υψόμετρο περίπου 2.500μ. Την ονόμασαν Νεραϊδόλακκα γιατί οι παλιοί έλεγαν ότι εκεί στην κορυφή της κατοικούσαν νεράιδες. Τη νύχτα ακούγονταν μουσική και πολλές φορές έβλεπαν τη νύχτα να χορεύουν όμορφες γυναίκες.

Οι συμβουλές που έδιναν οι μεγάλοι ήταν σ' αυτές τις περιπτώσεις να μην μιλήσεις καθόλου γιατί αλλιώς έχανες τη φωνή σου.

Υπήρχε όμως ένας τρόπος και μοναδικός να αποφύγεις τον κίνδυνο. Επρεπε σιγά-σιγά και χωρίς θόρυβο να τραβήξεις το όπλο σου με το αριστερό σου χέρι και να πυροβολήσεις με στόχο όμως τις ηλικιωμένες απ' αυτές που χόρευαν.

Τοσπάνηδες λέγανε πως άκουσαν τάχα τη μουσική και είδαν κοπέλες να χορεύουν και άλλες να στέκουν γύρω τους και όταν πυροβόλησαν χορός και μουσική σταμάτησαν κι όλα γύρω ησυχάσαν.

Κοιμήθηκαν πολλές φορές εκεί στην

κορυφή της Νεραϊδόλακκας, ούτε μουσική άκουσα ποτέ, ούτε κοπέλες να χορεύουν είδα.

Για όλα αυτά μια εξήγηση έδιναν. Στο μεγάλο αυτό υψόμετρο φυσάει πάντοτε δυνατός αέρας που περνάει μέσα από βράχους και σχισμές και δημιουργεί διάφορους ήχους και καθώς ο αέρας αλλάζει συνέχεια κατεύθυνση αλλάζει και ο ήχος που σ' αυτιά του τοσπάνη μέσα στη νύχτα και στην ερημιά φτάνει να μοιάζει σαν μουσική.

Όσο για τις γυναίκες που χορεύουν, όταν ο τοσπάνης βρίσκεται μόνος μέσα στην άγρια φύση τη νύχτα, η φαντασία του καλπάζει και όσο φαντάζεται, τόσο αυτή τρέχει. Μια μεγάλη πέτρα μέσα στη νύχτα και στη φαντασία του διαμορφώνεται σε γυναίκα, της βάζει χέρια, πόδια, κεφάλι και στο τέλος τη βλέπει να περπατάει, ακόμα και να χορεύει.

Στην ανατολική πλευρά της Νεραϊδόλακκας είναι ένας απότομος κατακόρυφος βράχος από πάνω έως κάτω μπορεί να είναι και χίλια μέτρα.

Πιο πάνω από τη μέση του βράχου υπάρχει ένα μονοπάτι πολύ στενό, απότομο και φοβερά επικίνδυνο, «του Ράπτη το μονοπάτι», που δύσκολα το διαβαίνουν ακόμα και τα κατσίκια.

Εγώ τόσα χρόνια δεν είδα ποτέ άνθρωπο να το διαβεί παρά μόνο τα γίδια του Τσελεπή έβλεπα να περνάνε και λέγαμε πως είχε περάσει και ο Θύμιος ο Αλεξίου (Κελεπούρης) και ο Γιώργος Κ. Τούμπας. Εγώ δεν τους είδα.

Και ας έρθουμε στους δικούς μας ανθρώπους. Λέει ο Νικόλός ο Τούμπας: Όποιος περάσει πέρα το «μονοπάτι του Ράπτη» θα του δώσω δέκα κουδούνια. Ακούγοντας ο Ανδρέας Ράπτης (Σαλταπήδας) την πρόταση, φώναξε: Εγώ, θα το περάσω. Όλοι κοκκάλωσαν και είπαν: πάει το παιδί, θα σκοτωθεί και κανένας προσπάθειες να τον εμποδίσουν.

Μάταιος κόπος. Ο Ανδρέας δεν άκουγε τίποτα. Δέκα κουδούνια ήταν αυτά, που θα τα κέρδιζε και θα τα κρέμαγε στα πρόβατά του. Γι' αυτό και πήρε αυτή την απόφαση να κάνει αυτό το επικίνδυνο πέρασμα. Είχε εμπιστοσύνη στον εαυτό του, ήταν τολμηρός και ανάλαφρος, είχε αυτό που λέγαμε «λαγού ποδάρι και πέρδικας φτερά». Πετούσε κυριολεκτικά, όταν περπατούσε, γι' αυτό του είχαν κολλήσει και το παρτσούκι «Σαλταπήδας».

Ο Σαλταπήδας λοιπόν τράβηξε για το μονοπάτι και οι άλλοι πέρασαν στον απέναντι γκρεμό για να τον βλέπουν που θα γκρεμοτσακίζεται στο βράχο, γιατί οι περισσότερες πιθανότητες ήταν να μαζέψουν τα συντρίμια του κάτω στο Δρεμιτωϊτικό βοιδολιβάδο σε απόσταση περισσότερη από 500 μέτρα.

Ο Σαλταπήδας πέρα από τις ικανότητες του ίσως στήριζε τις ελπίδες του και στο ότι το μονοπάτι έφερνε και το επώνυμό του και μάλλον κάποιος πρόγονός του έκανε κι αυτός το τόλμημα.

Από την απέναντι πλευρά οι άλλοι έβλεπαν με κομμένη την ανάσα να περνάει το μονοπάτι και σταυροκοπιόνταν. Ο Σαλταπήδας με πολλή προσοχή πέρασε κι όταν βγήκε στην άκρη του μονοπατιού φώναξε με δυνατή φωνή να τ' ακούσει ο Νικόλός «τα κουδούνια».

Γύρισε στην παρέα, πήγε κοντά στον Νικόλο και του ζήτησε τα 10 κουδούνια, όπως είχαν στοιχηματίσει, αλλά ο Νικόλός αρνήθηκε να τα δώσει, δεν τήρησε τη

συμφωνία.

Ο νεαρός Ανδρέας στενοχωρήθηκε. Το πήρε πολύ βαρειά το πράγμα. Προσβλήθηκε. Να βάλει σε τέτοιο κίνδυνο τη ζωή του και ο Νικόλός να τον γελάσει; Να τον δειρεί δεν μπορούσε, γιατί ο Νικόλός ήταν πιο μεγάλος, δυνατός και ζορικός.

Όταν κατέβηκε στο χωριό, είπε το πάθημά του στον πατέρα του, στενοχωρήθηκε κι εκείνος. Επρεπε κάτι να κάνουν για να εκδικηθούν το Νικόλο. Και το βρήκαν. Θα κλέψουμε, είπαν, το μανάρι της αρραβωνιαστικής του Νικόλου. Ο Νικόλός ήταν αρραβωνιασμένος με τη Γιαννού του Δανιήλ Μαργαρίτη. Συνηθιζόταν τότε ο αρραβωνιαστικός, όταν ήταν τσέλιγκας, να κάνει δώρο στην αρραβωνιαστική ένα από τα καλύτερα αρνιά. Και ο Νικόλός σαν τσέλιγκας διάλεξε το καλύτερο και τόκανε δώρο στη Γιαννού.

Η Γιαννού το φρόντιζε με το παραπάνω. Το κούρεψε αφήνοντάς του φούντες στη ράχη, του κρέμασε χαιμαλιά και στολίδια και ήταν το καμάρι της. Όπου η Γιαννίου, κοντά και το καμάρι της. Είχε το καλύτερο αρνί.

Ο Σαλταπήδας άρχισε να παρακολουθεί τη Γιαννού και τ' αρνί της, στα χωράφια που πήγαινε κι όλα γίνονταν με μεγάλη προφύλαξη μην πάρει είδηση η Γιαννού. Η ευκαιρία βρέθηκε, όταν πήγε η Γιαννού να ποτίσει το χωράφι της στο Τομπρούκι. Όταν το βράδυ ξεκίνησε να φύγει για το σπίτι με το καμάρι της, ο Σαλταπήδας με μεγάλη προφύλαξη την ακολούθησε κρυμμένος μέσα στα πλατάνια. Η Γιαννού προχωρούσε ξέγνοιαστη και πίσω της το αρνί με τα χαιμαλιά και τις φούντες. Τη δουλειά ο Σαλταπήδας είχε αποφασίσει να την κάνει εκεί στο ποτάμι με τους αλευρόμυλους αλλά δεν είχε καλή νυχτώσει και φοβήθηκε μήπως τον δει κανένας και προχωρούσε σε κάποια απόσταση από τα υποψήφια θύματα του.

Όταν φτάσανε στα Τσιρωννέικα σπίτια είχε νυχτώσει για καλά και μόλις φτάσανε στο σπίτι του Πλατανιά βρέθηκε η ευκαιρία. Ο Πλατανιάς είχε έναν ψηλό φράχτη και τα γκουρμπένια είχαν σκαρφαλώσει επάνω και τον κάνανε ακόμα ψηλότερο. Από την άλλη μεριά τα βάτα και οι καρυδιές του Τσίγα με τα κλωνάρια τους κατέβαιναν πολύ χαμηλά και σχημάτιζαν ένα σκοτεινό τούνελ. Εκεί ο Σαλταπήδας άρπαξε το μανάρι της Γιαννούς και μην τον είδατε προς το Ζουγρέικο κήπο. Χάθηκε μέσα στο σκοτάδι. Όταν η Γιαννού βγήκε από το σκοτεινό τούνελ εκεί στα Μαλιβιτσέικα σπίτια κοίταξε πίσω της αλλά το μανάρι είχε κάνει φτερά. Γύρισε πίσω μπρος στα Τσιρωννέικα σπίτια πουθενά το μανάρι άφαντο. Άρχισε να φωνάζει και να καλεί σε βοήθεια. Μαζεύτηκε η γειτονιά αλλά μανάρι τίποτα. Το κατάπιε η γη.

Ψάξανε παντού μέσα στη νύχτα με λυχνάρια με φανάρια τίποτα.

Όταν ο Νικόλός έμαθε το χαμπέρι πανω στα βουνά έγινε θηρίο. Να κλέψουντες αρραβωνιαστικής του το μανάρι ήταν μεγάλη προσβολή και που να σταθεί από την κοροϊδία των συντρόφων του. Τότε βλέπεις η ζωοκλοπή ήταν κατόρθωμα και ο καλός κλέφτης έχαιρε εκτίμησης από τους ομοίους του. Όμως ο Νικόλός είχε τις υποψίες του, δεν μπορούσε όμως να κάνει τίποτα γιατί κι αυτός είχε κάνει τις λαδιές του.

Παναγιώτης Γ. Τούμπας
Μοσχάτο 1996

ΜΠΕΡΤΣΕΚ Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ

1880 - 1920

του Γιάννη Τριανταφύλλου-Πράντζα

B'

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Τον περασμένο αιώνα τα χωριά δεν αποτελούσαν ξεχωριστές κοινότητες με πρόεδρο και συμβούλους δικούς τους όπως είναι σήμερα. Οι Νομοί ήταν χωρισμένοι σε μεγάλα διαμερίσματα (επαρχίες). Το Νομό Φωκίδας τον αποτελούσαν δυο επαρχίες της Παρνασσίδας και της Δωριδίας. Η κάθε επαρχία χωριζόταν σε δήμους, σε κάθε δήμο ανήκαν διοικητικά από 5 έως 10 χωριά μαζί. Ο πληθυσμός δε όλων αυτών των χωριών μαζί αποτελούσε έναν ενιαίο δήμο και είχε την έδρα του Δημάρχου στο μεγαλύτερο σε πληθυσμό χωριό. Στα υπόλοιπα χωριά του δήμου υπήρχε ένας αντιπρόσωπος του δημάρχου για να διεκπεραιώνει τις αποφάσεις του Δημοτικού συμβουλίου και να τηρεί και το δημοτολόγιο.

Η Κουκουβίστα ανήκε μαζί με άλλα 8 χωριά στο δήμο Δωριαίων με πρωτεύουσα τη Γραβιά. Με το χωριό Σκλήθρο η Κουκουβίστα αποτελούσαν μία Κοινότητα και ετηρείτο ένα δημοτολόγιο και για τις δύο Κοινότητες και υπήρχε ένας δημοτικός αντιπρόσωπος. Η Φωκίδα με τη Φθιώτιδα αποτελούσαν έναν ενιαίο νομό, το νομό Φθιωτιδοφωκίδας. Ο διαχωρισμός σε ξεχωριστούς νομούς έγινε στις αρχές του αιώνα μας. Η φροντίδα για τη λειτουργία των σχολείων και η πληρωμή των δασκάλων γινόταν από το Δήμο, εξ ου και Δημοδιδάσκαλοι όπως συνηθίζονταν να λέγονται. Το δημοτικό σχολείο ήταν τριτάξιο, είχε την πρώτη, τη δεύτερη και τρίτη τάξη. Η εκπαίδευση δεν ήταν υποχρεωτική, όποιος ήθελε από τους γονείς έστελνε τα παιδιά του στο σχολείο. Στην Κουκουβίστα αυτή την εποχή κορίτσι δεν πήγαινε κανένα σχολείο. Αυτό ήταν πολυτέλεια για τότε και προοριζόταν μόνο για τα αγόρια, αλλά και από τα αγόρια ελάχιστα τελείωναν και τις τρεις τάξεις. Όνειαυ για σπουδές στο τριτάξιο Σχολαρχείο που λειτούργούσε στα Σάλωνα δεν υπήρχαν από κανέναν Κουκουβιστιανό μέχρι τα τέλη του περασμένου αιώνα. Η φοίτηση στο σχολείο θεωρείτο χαμένος χρόνος για το παιδί, και σοβαρή οικονομική ζημία για την οικογένεια μια και το έβγαζε έξω από την παραγωγική δουλειά. Θάθελα να επισημάνω και το εξής γεγονός που σήμερα θάκανε πολλούς νέους να γελάσουν. Μέχρι την ηλικία των 8 χρόνων τα αγόρια δεν φορούσαν παντελονάκι μακρύ αλλά μακριά υφαντή φανέλα όπως και τα κορίτσια και δυσκολευόσασταν να τα αναγνωρίσεις τα μεν από τα δε. Όλο το εφόδιο που είχε μέσα στην υφαντή τσάντα του ο μαθητής για να μάθει γράμματα ήταν μια πλάκα και ένα κοτυλί, τίποτε άλλο, μολύβια, τετράδια και βιβλία ήταν άγνωστα για την εποχή.

Η εκπαίδευση ήταν πολύ ελλιπής, βασικά μαθήματα που διδασκόντουσαν οι μαθητές ήταν η ανάγνωση, η πρακτική αριθμητική, η ιστορία του Ελληνικού Έθνους και τα απαραίτητα θρησκευτικά. Η ανθρώπινη αξία δεν μετρίονταν τότε με τη μόρφωση του ατόμου. Σαν μέτρο προβολής και εκτίμησης θεωρείτο η παληκαριά και ίσως φανερί περίεργο, η παρανομία. Όποιος δεν λογάριαζε νόμους και αρχές και έκανε ό,τι του κáπνιζε απο κλεψιές μέχρι βιαιοπραγίες ήταν το πρόσωπο της ημέρας. Τα μικρά αγόρια που πήγαιναν στο σχολείο κατά πρώτον είχαν πάρα πολύ επηρεασθεί από το κλίμα που ενέπνεαν αυτά τα καουμπούκια ατίθασα άτομα και κατά δεύτερον το χαμηλό πνευματικό επίπεδο των γονιών δεν τους επέ-

τρεπε να τους δώσουν κάποιες σωστές κατευθύνσεις ανθρωπιάς και πειθαρχίας. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα τα αγόρια που γράφονταν στο σχολείο να μην δέχονται την πειθαρχημένη σχολική ζωή και να αντιδρούν είτε με απουσίες είτε με διάφορες απρέπειες. Η συμπεριφορά τους αυτή είχε σαν συνέπεια να γίνεται από μέρους των δασκάλων η πιο βάρβαρη και αντιπαιδαγωγική μεταχείριση με το καθημερινό ξύλο που πολλές φορές έφθανε μέχρι και αιμοπτύσεως. Προσπαθούσαν να επιβάλουν τη μάθηση και την ανθρωπιά στα μικρά αυτά παιδιά με νόμους και μέσα πρωτόγονα και άγρια. Σαν αποτέλεσμα είχε ο βάρβαρος αυτός τρόπος των δασκάλων τα μισά παιδιά να φεύγουν από την πρώτη τάξη του σχολείου, το δε σχολείο να θεωρείται σαν πραγματικό κάτεργο βασανιστηρίων. Να φανταστεί κανείς ότι πολλές φορές οι ποινές που επιβάλλονταν ήταν και πειθαρχικές, οι δάσκαλοι τιμωρούσαν με φυλάκιση άτακτους μαθητές, οι δε τιμωρημένοι με αυτή την ποινή κλεινόntonτουσαν σε μια αίθουσα για να εκτίσουν την ποινή τους. Επειδή τα μαθήματα δεν γινόntonτουσαν σε συνεχείς ωράριο όπως σήμερα αλλά με μεσημεριανή διακοπή τα τιμωρημένα παιδιά το μεσημέρι κλειδωνόντοντουσαν μέσα νηοτικά μέχρι το απόγευμα που ξανάνοιγε το σχολείο και πήγαιναν το βράδυ στο σπίτι ταλαιπωρημένα, πεινασμένα και ...σωφρονισμένα. Τόση ήταν η φήμη του ξυλοδαρμού από τους δασκάλους που πολλοί γονείς φοβέριζαν τα παιδιά τους όταν δεν ήταν φρόνιμα ότι θα τα έστελναν στο σχολείο. Αυτό το σύστημα εκπαίδευσης το γνώρισα και εγώ στα 1901 όταν πήγα στην πρώτη τάξη του σχολείου, και όταν τελείωσα και τη δεύτερη τάξη έφυγα και δεν ξαναπήγα. Αναρωτιέμαι αυτοί οι δάσκαλοι που για την εποχή τους θεωρούνταν οι μορφωμένοι συνειδητοποιήσαν ποτέ το έγκλημα που διέπραταν στα μικρά αυτά παιδιά προσπαθώντας με τη βία και το ξύλο να τα εκπαιδεύσουν και να τα εξανθρωπίσουν;

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑΣ (ΓΕΩΡΓΙΑ)

Η Κουκουβίστα σαν ορεινή και άγονη περιοχή δεν κατόρθωσε ποτέ να θρέψει τους ανθρώπους που γεννήθηκαν σ' αυτήν. Αυτός ήταν και ο κύριος λόγος που οι νέοι έπαιρναν το δρόμο της ξενιτιάς. Τον περασμένο αιώνα μέχρι και στα μέσα του 20ου δύο βασικοί τομείς απασχόλησης υπήρχαν για τους κατοίκους του χωριού, η γεωργία και η κτηνοτροφία. Με την βιοτεχνία πολύ λίγοι απασχολούνταν και μόλις που καλύπτονταν οι ανάγκες του χωριού από τους ντόπιους τεχνίτες, τσαγαράδες, ράπτες, σαμαράδες, σιδηρουργούς, ξυλουργούς, κτίστες κ.λπ. Με το εμπόριο οι Κουκουβιστιανοί δεν είχαν ποτέ ασχοληθεί, εκτός από 2-3 οικογένειες που είχαν μπακάλικα στο χωριό και κληρονομιούταν από γενιά σε γενιά. Εξετάζοντας τον κάθε κλάδο χωριστά βγαίνουν τα εξής συμπεράσματα.

Η γεωργία βρισκόταν σε πρωτόγονη κατάσταση, τα λιπάσματα και τα φυτοφάρμακα ήταν εντελώς άγνωστα στον Κουκουβιστιανό αγρότη. Βασικά καλλιεργείτο η πατάτα, το καλαμπόκι, ένα είδος φασιολιού (το λιανοφάσουλο), λίγες φακές, ρεβύθια, και το ρόβι ένα είδος καρπού που χρησιμοποιούνταν για τροφή στα γιδοπρόβατα, σπάνια δε το συναντάς να καλλιεργείται σήμερα. Σιτάρι αυτήν την εποχή δεν καλλιεργούσαν καθόλου στο χωριό. Η καλλιέργεια των χωραφιών γι-

νόταν κατά 70% με το τσαπί και μόνο 30% με το αλέτρι που το τραβούσαν συνήθως τα βόδια. Η απόδοση της καλλιέργειάς της ήταν πολύ χαμηλή. Το τριπλασίωμα του σπόρου εθεωρείτο καλή σοδειά, σε αρκετές όμως περιπτώσεις όταν δεν βοηθούσαν οι καιρικές συνθήκες δεν μάζευαν σε ποσότητα ούτε το σπόρο που είχαν σπείρει. Το αξιοπερίεργο με τους Κουκουβιστιανούς προγόνους μας ήταν ότι αξία και ενδιαφέρον για καλλιέργεια είχαν τα άνυδρα και ξερικά χωράφια όπως της Ψηλής Ράχης, της Βίγλας, τις Βρίζες, της Σπηλιάς, της Τράκας κ.λπ. Η προτίμηση για καλλιέργεια άνυδρων χωραφιών ξεκινούσε από την αντίληψη ότι αυτά ελπιούντο από τα εκατοντάδες γιδοπρόβατα που τα βοσκούσαν και άφηναν με το πέρασμά τους πάνω τους την κοπριά τους. Το αποτέλεσμα όμως ήταν το εντελώς αντίθετο, όταν η Άνοιξη δεν ήταν βροχερή όσο πιο πολλή κοπριά είχε το χωράφι τόσο λιγότερη ήταν η απόδοση. Όλοι οι κόποι τους εξαρτύνονταν από το εάν θα έβρεχε ή όχι. Στα χωράφια που ποτίζονταν από τα νερά του Κεφαλόβρυσου (τα ποτιστικά) πολύ λίγη σημασία έδιναν και πάρα πολλά από αυτά έμεναν και εντελώς ακαλλιέργητα.

Η αντίληψη των ανθρώπων ήταν πολύ περιορισμένη γύρω από τον τρόπο καλλιέργειας της άγονης και ορεινής αυτής γης. Όσο για την κρατική γεωργική μέριμνα αυτή ήταν εντελώς ανύπαρκτη. Αυτός ήταν και ο κύριος λόγος που ο καθένας καλλιεργούσε εμπειρικά και πρωτόγονα, το δε αποτέλεσμα ήταν η σοδιά να είναι πάντα φτωχική. Ένα άλλο χαρακτηριστικό που πρέπει να αναφέρω και έχει σχέση με τον τρόπο ζωής των προγόνων μας είναι και το εξής. Πολλές οικογένειες που είχαν συγκεντρωμένα μεγάλα κτήματα σε κάποια περιοχή είχαν φτιάξει μεγάλες καλύβες που ήταν σκεπασμένες με χώμα και έμεναν εκεί σχεδόν όλην τον χρόνο μαζί με τα ζωντανά τους, και στο χωριό ερχόντουσαν μόνο το χειμώνα. Τέτοια μεγάλα κτήματα σκορπισμένα σε όλα τα σημεία του ορίζοντα τα πιο γνωστά ήταν τα Σουπαίκα στις Αγγέλως τη Λάκα, στις πολεμίστρες του Κατσανιώτη, στον Άγιο Νικόλαο του έφορα (Κωστή) στην Τρανή τα Γιατσέικα, στην Πλάκα του Πιπέρα, και άλλα μικρότερα. Κήπους όπως σήμερα δεν καλλιεργούσαν. Τα μόνα κηπευτικά που φύτευαν ήταν το πράσο και το λάχανο.

Η ντομάτα ήταν άγνωστη ακόμη, αλλά και τα σκόρδα και τα κρεμμύδια δεν καλλιεργούνταν. Τα προμηθεύονταν από τους Δαδιώτες με ανταλλαγή ντόπιων αγροτικών προϊόντων (πατάτες-φασόλια).

Η δενδροκαλλιέργεια που τόσο πολύ αναπτύχθηκε μετά από πολλά χρόνια ήταν εντελώς άγνωστη αυτή την εποχή στους κατοίκους του χωριού.

Εκτός από λίγες κορομπιές άλλα καρποφόρα δένδρα δεν υπήρχαν, εξαίρεση παρουσίαζε η πληθώρα των καρυδιών. Ένα δάσος από αυτά τα πανύψηλα δένδρα σκέπαζε τις πλαγιές και τις ρεματιές του χωριού. Φαίνεται ότι το δέντρο αυτό θα συνυπήρχε με το χωριό από την ίδρυσή του, δεδομένου ότι υπήρχαν καρυδιές αιωνόβιες πολύ μεγάλων διαστάσεων με ύψος και διάμετρο. Δυστυχώς από αυτά τα αιωνόβια δένδρα πολύ ελάχιστα επέζησαν από προσχεδιασμένη περιπέτεια που τα έπληξε και τα εξαφάνισε. Το ιστορικό της καταστροφής των καρυδιών της Κουκουβίστας έχει ως εξής. Κάποιοι πανούργοι καρυδοξυλέμποροι ανακάλυψαν τον πλούτο που έκρυβε το ξύλο της Κουκουβιστιανής καρυδιάς και με την συμπαράσταση με το αζημίωτο βέβαια ορισμένων παραγόντων του χωριού διέσπειραν εντέχνως φήμες ότι από τα φύλλα και τον ίσκιο της καρυδιάς προέρχονται πολλές ασθένειες. Αν είναι δυνατόν η καρυδιά με τα καταπράσινα φύλλα της και τον δροσερό ίσκιο της να ήταν φορέας ασθενειών. Έλεγαν λοιπόν ότι για να απαλλαγεί το χωριό από τις ασθένειες που το έπλητταν έπρεπε να κοπούν οι καρυδιές. Στην αρχή οι Κουκουβιστιανοί δεν έδωσαν μεγάλη σημασία στις φήμες. Οι παράγοντες όμως που τις διέσπειραν βάσει σχεδίου τις μετέτρεψαν σε δράση. Δημιούργησαν μια επιτροπή σχεδόν από τους ίδιους για να εξετάσει το θέμα. Η επιτροπή αποφάνθηκε ότι για να δουν οι κάτοικοι του χωριού την υγεία τους πρέπει να κο-

πούν οι καρυδιές. Για να κοπούν όμως τόσες εκατοντάδες καρυδιές με τα μέσα που διέθεταν τότε (χειροπρίονα) σε μικρό χρονικό διάστημα ήταν αδύνατο. Για το λόγο αυτό σκέφτηκαν ένα σατανικό σχέδιο, πρώτα να τα ξεράνουν όρθια και μετά η κοπή θα γινόταν με το πάσο τους σιγά-σιγά. Το ξέραμά τους ήταν εύκολο και σύντομο. Συνεργεία εφοδιασμένα με τσεκούρια θα ξεφλούδизαν τον κορμό κάθε καρυδιάς σε πλάτος 20 εκατοστών περίπου. Η πράξη τους αυτή είχε σαν συνέπεια το ξέραμα του δένδρου. Δημιούργησαν για το λόγο αυτό ειδικά συνεργεία εφοδιασμένα με τσεκούρια όπου άρχισαν και το απαίσιο έργο τους. Χωρίς καμιά διάκριση όποια καρυδιά βρισκότανε μπροστά τους πελεκούσαν τον κορμό της κόβοντας με αυτόν τον τρόπο και το νήμα της ζωής της. Δυστυχώς η αντίδραση των Κουκουβιστιανών δεν ήταν ισχυρή ώστε να αποτρέψει αυτό το έγκλημα που γινόταν από τους ασυνείδητους αυτούς ανθρώπους που σαν μόνο σκοπό είχαν το κέρδος. Ελάχιστα ήταν αυτοί που αντέδρασαν και μάλιστα ένοπλοι αντιστάθηκαν και έτρεψαν σε φυγή τα συνεργεία καταστροφής όπως ο ΑΔΑΜ (Τ. Κυριαζής). Χάρη στους λίγους αυτούς ανθρώπους επέζησαν ελάχιστα από τα αιωνόβια αυτά δένδρα για να ξαναδώσουν μετά από χρόνια πάλι ζωή στο χωριό με νέες καρυδιές.

Όταν πλέον συντελέστηκε το προμελετημένο έγκλημα για το ξέραμα των καρυδιών αμέσως εμφανίστηκαν και οι ηθικοί αυτουργοί, οι καρυδοξυλέμποροι, για την ξύλευση και εμπορία του πολυτίμου αυτού ξύλου έναντι ευτελούς αμοιβής. Για πολλά χρόνια ξύλευαν και πλούτιζαν από τις Κουκουβιστιανές καρυδιές, μέχρι και Βούλγαρους ειδικούς σχίστες έφεραν στο χωριό.

Να σημειωθεί ότι αυτοί οι Βούλγαροι σχίστες που ήλθαν για να σχίσουν τις καρυδιές έμαθαν και τους Κουκουβιστιανούς την τέχνη του σχισίματος σανιδιών σε κρεββατωσιά με καταρράκτη πριόνι, τέχνη που μέχρι τότε ήταν άγνωστη στο χωριό. Όταν λοιπόν οι Κουκουβιστιανοί κατάλαβαν σε τί πλάτη είχαν πέσει ήταν πολύ αργά, το έγκλημα είχε συντελεσθεί, οι αιωνόβιες καρυδιές είχαν ξεραθεί και ξυλευθεί.

Ένα άλλο είδος που καλλιεργούσαν από τους περασμένους αιώνες στο χωριό ήταν τα αμπέλια.

Αν εξαιρέσουμε το χωριό Κάνιανη άλλο χωριό δεν καλλιεργούσε αμπέλια όχι μόνο στα γύρω ορεινά αλλά και στα καρποχώρια. Στο είδος αυτής της καλλιέργειας οι Κουκουβιστιανοί είχαν διαθέσει τα καλύτερα και γονιμότερα χωράφια τους, όπως του Αϊ-Νικόλα και του Μαύρου Κάμπου. Η επιλογή αυτή είχε σαν συνέπεια η ποιότητα και η ποσότητα του κρασιού να είναι πολύ ικανοποιητική. Από τα κρασιά που παρήγαγε το χωριό ένα μεγάλο μέρος γινόταν εξαγωγή στα γειτονικά χωριά. Στον αιώνα μας η καλλιέργεια των αμπελιών σε έκταση και ποικιλίες έγινε μια από τις κυριότερες αγροτικές ασχολίες των κατοίκων του χωριού. Από τα λίγα αγροτικά προϊόντα που συγκεντρώνει η κάθε οικογένεια, πατάτες, φασόλια και καρύδια προσπαθούσε να λύσει όλες τις οικογενειακές ανάγκες. Άλλος οικογενειακός πόρος ζωής δεν υπήρχε, χρήματα κυκλοφορούσαν πάρα πολύ λίγα, όλες οι προμήθειες γινόντουσαν με ανταλλαγή προϊόντων. Τόποι συναλλαγής ήταν τα καρποχώρια της Λαμίας και του Δαδιού για καλαμπόκι και των Σαλώνων για λίγο λάδι.

Οι ελλείψεις και οι στερήσεις επέβαλαν μεγάλους φραγμούς στην κατανάλωση, με 5 οκάδες λάδι περνούσε όλο το χρόνο μια εξαμελής οικογένεια. Η λευκή ζάχαρη ήταν άγνωστη, τα μπακάλικά διέθεταν μια χρωματιστή ζάχαρη σε κύβους, την καντιοζάχαρη όπως την έλεγαν, αλλά και αυτή για φάρμακο αγοράζόταν. Οι απαιτήσεις των ανθρώπων ήταν μικρές, η λέξη κατανάλωση δεν ήταν γνωστή, με ό,τι παρήγαγε η κάθε οικογένεια με αυτά θα περνούσε όλο το χρόνο. Το αποτέλεσμα της έλλειψης και της φτώχειας ήταν να βλέπεις τα μικρά παιδιά να τρέχουν παίζοντας στα αλώνια ξυπόλητα γεμάτα ζωή κρατώντας από το ένα χέρι ένα κομμάτι ψωμί μπομπότα και από το άλλο ένα πράσο για προσφάι. Αυτά για τους νεώτερους...

Συνεχίζεται

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

705. Κωστούρου Μαρία στη μνήμη του συζύγου της Χρήστου	2.000	(Βλαχομαρίας)	10.000
706. Βλάχος Γιάννης του Ν. (Βόλος)	2.000	744. Γεωργίου Κώστας εις μνήμη	
707. Παπαδάκη Γεωργία του Ευαγ.	3.500	Μαρίας Ιωάν. Βλάχου	5.000
708. Καλτσάς Κώστας του Γ.	2.000	745. Αυγερινός Βασ. του Χαρ. εις μνήμη	
709. Μαντάς Παναγιώτης του Ιωάν.	5.000	Μαρίας Ιωάν. Βλάχου	5.000
710. Τομαράς Γεώργιος του Παναγ. (Θεσ/νίκη)	5.000	746. Παπανικολάου Αρχοντούλα (Δαδί) εις μνήμη	
711. Καραγιάννης Νικόλαος	5.000	Δημ. Αντωνίου και Μαρίας Ι. Βλάχου	5.000
712. Κωστούρος Δημήτριος (Λαμία)	5.000	747. Αυγερινός Ιωάν. του Χαρ.	5.000
713. Μώρης Νικόλαος	2.000	748. Αυγερινού Κυριακή συζ. Ιωάννου	5.000
714. Καλατζή Ελένη (Θεσ/νίκη)	1.000	750. Τζανέτου Κωνσταντίνα εις μνήμη της	
715. Χατζηχριστόφορος Αθ.	2.000	αδελφής της Ευστ. Κόλλια (Καραμήτραινα)	5.000
716. Μπουκουβάλας Απόστολος	3.000	751. Τσόχλος Κωνσταντίνος του Δημ.	2.000
717. Μαντάς Ιωάν. του Κ.	1.000	752. Μπουκουβάλας Ευθ. εις μνήμη	
718. Τσίγα Ευφροσύνη	1.000	των γονέων του	3.000
719. Μώρη Δήμητρα	1.000	753. Παπαγιαννακοπούλου Μαρία	5.000
720. Δρόλια Μαρία	2.000	754. Αυγερινός Κωστ. (Λιβαδιά)	3.000
721. Μαντζιού Βασιλική	1.000	755. Λάιος Ευθύμιος	1.000
722. Ράπτου Ελένη του Αθ.	1.000	756. Αποστολόπουλος Γεώργιος (Καλοσκοπή)	2.000
723. Χαμηλού Παρασκευή του Ιωάν.	1.000	757. Μώρης Νικόλαος του Παναγ.	1.000
724. Χαμηλός Παναγ. του Ιωάν. εις μνήμη του πατέρα του	2.000	758. Γρηγοροπούλου Δημ.	1.000
725. Γεωργίου Παρασκευή του Ν.	2.000	759. Κατσανιώτης Γιώργος	1.000
726. Μουστάκας Δημ.	5.000	760. Χαμηλός Δημ. του Κων.	3.500
727. Ράπτης Αθανάσιος	1.000	761. Μπουκουβάλας Γιάννης (Θεσ/νίκη)	2.000
728. Κωστούρος Ευάγγελος	5.000	762. Μπουκουβάλας Απόστ.	2.000
729. Κολλύρης Νικολ. του Γεωργίου	1.000	763. Μώρης Νικ. του Δημ.	5.000
730. Γεωργίου Κώστας	10.000	764. Χαμηλός Κώστας του Γεωργ.	5.000
731. Χαμηλού Γαρυφαλία εις μνήμη της αδελφής της Μαρίας Κολλύρη	5.000	765. Τούμπα Ρόλα εις μνήμη του πεθερού της	
732. Ζησίμου Κατίνα εις μνήμη της μητέρας της Παναγιούς Ματζίνας	5.000	Γιάννη Τούμπα	5.000
733. Σεραφειμοπούλου Αθανασία εις μνήμη της μητέρας της Ευσταθίας (Καραμήτραινας)	10.000	766. Χασιακού Γεωργία εις μνήμη ιερώς	
734. Τομαράς Παναγ. του Γ.	5.000	Παναγιώτη Χασιακού	5.000
735. Κόλλιας Δημ. (Καραμήτρος) εις μνήμη της μητέρας του και γιαγιάς του.	10.000	767. Ραπτοπούλου Ξανθή του Θεμ. εις μνήμη	
736. Γληγόρη Μαρία (το γένος Τούμπα-Κωστάκου)	10.000	του συζύγου της Θεμιστοκλή	2.000
737. Κυριαζής Σπύρος (Δρέμισσα)	5.000	768. Τσουλανδρή Χρυσούλα εις μνήμη του	
738. Τριανταφύλλης Χρήστος	5.000	συζύγου της Γεωργίου και αδελφών	
739. Χαμηλός Βασίλης	20.000	Ευθυμίου και Θεοδώρου	3.000
740. Βλάχος Γιάννης του Ν. εις μνήμη της γιαγιάς του Μαρίας (Βλαχομαρία)	5.000	769. Τσαλκίκη Μορφούλα εις μνήμη του	
741. Γεωργίου Γιάννης εις μνήμη της γιαγιάς του Μαρίας (Βλαχομαρία)	5.000	πατέρα της Γεωργίου Τσουλανδρή	2.000
742. Γεωργίου Παρασκευή εις μνήμη της μητέρας της Μαρίας	5.000	770. Δημόπουλος Λεωνίδας	3.000
743. Γεωργίου Νάκος και Τίμη εις μνήμη της γιαγιάς του Μαρίας Ι. Βλάχου		771. Αντωνίου Μαρία του Δημ. εις μνήμη της	
		Μαρίας Ιωάν. Βλάχου (Βλαχομαρίας)	3.000
		772. Κουφού Χρυσούλα εις μνήμη του συζύγου της	
		Γεωργίου Κουφού	5.000
		773. Μαλιβίτσης Παναγ. του Ιωάν. εις μνήμη	
		του αδελφού του Χρήστου Ιωάν. Μαλιβίτση	5.000
		774. Μαλιβίτση Μαρία συζ. Παναγιώτη εις μνήμη	
		του κουνιάδου της Χρ. Ιωάν. Μαλιβίτση	5.000
		775. Μαλιβίτσης Ιωάννης του Παναγ. εις μνήμη	
		του θεού του Χρήστου	5.000
		776. Μαλιβίτση Ελένη του Παναγ. εις μνήμη	
		του θεού της Χρήστου Ι. Μαλιβίτση	5.000

ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Μηνύματα αισιοδοξίας μας έρχονται από το χωριό. Δεν πρόκειται βέβαια για καταρίψεις ρεκόρ, ούτε για τρίποντα που πετυχαίνουν οι ημίθεοι της μπάλας. Πρόκειται για αθόρυβους χωριανούς μας, για ανθρώπους που αγαπούν το χωριό και θέλουν να το βλέπουν καθαρό και όχι σκουπιδότοπο γεμάτο άδεια μπουκάλια, κουτιά από μπίρες και αναψυκτικά, καθώς και σακκούλες με σκουπίδια εγκαταλεημένες στη μέση του δρόμου.

Οι άνθρωποι αυτοί πάντα πρόθυμοι οργανώνουν εστρατείες καθαριότητας, συμπαραστέκονται στο έργο του Κοινοτικού Συμβουλίου και δεν έχουν για έμβλημα τον «ωχαδερφισμό» και το «ελα, μωρέ, εγώ θα σώσω την Κουκουβίστα»;

Δεν επιδιώκουν το φως της δημοσιότητας, ούτε θέλουν να γίνονται λόγος για την προσφορά τους.

Το Δελτίο μας όμως δεν έμεινε με τα μάτια κλειστά. Διαπίστωσε αυτές τις όμορφες πρωτοβουλίες και τις επισημαίνει.

Συνεργείο αποτελούμενο από τους Αθανάσιο Ζ. Ραφτόπουλο, Νίκο Μώρη (Ξεστρούπια), Ζήση Αχλάδα, Ανάργυρο Κα-

λογήρου, Γιάννη Κωστούρο και Απόστολο Μπουκουβάλα με επικεφαλής τον ακούραστο Πρόεδρο της Κοινότητας καθάρισε το δρόμο από το χωριό μέχρι το Κεφαλόβρυσσο από ξερόκλαδα, φρύγανα, πέτρες και άλλα εμπόδια που είχαν σκορπισθεί και εμπόδιζαν την κυκλοφορία ύστερα μάλιστα από το κλάδεμα των ακακιών και την ταιλαιωρία που υπέστη το τμήμα αυτό του χωματόδρομου από το πέρασμα των ράλλυ ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ, γιατί κανείς από τους υπεύθυνους οργανωτές δεν ενδιαφέρεται για την αποκατάσταση των ζημιών που προκαλούνται. Η ίδια ομάδα καθάρισε την πηγή του Κεφαλόβρυσσου από μούσκλη και υδρόβια φυτά.

Άλλο συνεργείο από τους Γιώργο Κολλύρη, Λάμπρο Κωστούρο, Θανάση Ράπτη επιμελήθηκε και καθάρισε τους χώρους της Αγίας Ελένης και Αγίας Τριάδας από τα σκουπίδια που είχαν συσσωρευθεί από εκδρομείς και πανηγυριώτες και υπήρχε κίνδυνος να εξελιχθούν σε εστιές μόλυνσης. Επιλέξαμε παραδείγματα που πρόχειρα υπέπεσαν στην αντίληψή μας. Υπάρχουν και άλλες πληροφορίες ελπιδοφόρες για ανθρώπους που «συντρέχουν» τους χωριανούς και την Κοινότητα χωρίς να τα διαλαλούν και μας αφήνουν να τα εκτιμήσουμε και να πιστέψουμε πως υπάρχει ακόμα ελπίδα.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΚΑΛΟΣΚΟΠΗΣ

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Γ. Αυγερινός, που χειρίζεται υπεύθυνα τα θέματα του χωριού, απέδειξε ότι είναι άξιος της επιστολής μας και της τιμής που του κάναμε να του εμπιστευτούμε με την ψήφο μας τις τύχες του χωριού.

Μαζί με όλες τις φροντίδες που έχει αναλάβει, το χειμώνα που μας πέρασε με πολλή υπομονή συγκέντρωσε όλους τους αριθμούς τηλεφώνων που τα τελευταία χρόνια έχουν τοποθετηθεί στο χωριό και τα έστειλε στο Σύλλογο.

Εμείς με τη σειρά μας τον ευχαριστούμε και τα καταχωρούμε στην εφημερίδα για να διευκολύνουμε την τηλεφωνική επικοινωνία των χωριανών μας.

Πρόθεσή μας είναι τόσο τα υπεραστικά τηλέφωνα του χωριού, όσο και τα αστικά της Αθήνας, Λαμίας κ.λ.π. να τα καταχωρήσουμε και να τα τυπώσουμε σε ένα καλαίσθητο και εύχρηστο ευρετήριο με το οποίο αντί ημερολογίου του 1997 να εφοδιάσουμε όλους τους πατριώτες μας.

Γι' αυτό παρακαλούμε κάθε αλλαγή διεύθυνσης κατοικίας και αριθμού τηλεφώνου να μας τη γνωρίζετε για να είμαστε πάντα ενήμεροι και να γίνουν σωστές οι καταχωρήσεις του ευρετηρίου.

Υπεραστικός αριθμός κλήσης	0265	Ευσταθίου Μαρία Ι.	61296	Κωστούρου Γιαννούλα Γ.	61467
Κοινότητα	61205	Θεοδώρου Αλέξανδρος Ν.	61175	Κωστούρου Ελένη Α.	61009
κινητό	094584935	Θεοκάρης Γεώργιος Δ.	61206	Κωστούρου Κων/να Λ.	61285
Αδάμ Άγγελος Β.	61002	Θεοκάρης Κων. Δ.	61473	Κωστούρου Πηνελόπη Ε.	61272
Αλεξανδρίης Κώστας Γ.	61044	Καίλης Νικόλαος Α.	61446	Κωτσάκης Αθανάσιος Κ.	61335
Αλεξίου Αθανάσιος Α.	61246	Κάλλης Αρτέμης Β.	61037	Λαμπήρης Γεώργιος Ι.	61034
Αλεξίου Γαρ. Π.	61260	Κάλλης Ιωάννης Β.	61067	Λευκαδίτη Ζωή Θ.	61038
Αλεξίου Δίμος Ι.	61494	Καλόγης Αργύρης Ι.	61010	Λευκαδίνης Γεώργιος Ι.	61270
Αλεξίου Όλγα Π.	61228	Καλογήρου Ιωάννης Α.	61300	Λευκαδίου Σοφία Χ.	61262
Αντωνίου Μ. Δ.	61049	Καλτσάς Γεώργιος Κ.	61452	Λίτσος Γεώργιος Κ.	61455
Αξιώτου Αικατερίνη Κ.	61026	Καρπάνη Βασιλική Ι.	61258	Μαλιβίτης Ηλίας Χ.	61227
Αποστολόπουλος Γεώργιος Ι.	61253	Καραγιάννης Νικόλαος Π.	61472	Μαλιβίτης Νικόλαος Α.	61237
Αποστολόπουλος Ιωάννης Γ.	61474	Καραντάσιος Κων/νος Ν.	61247	Μαλιβίτης Νικόλαος Γ.	61078
Αποστολοπούλου Παν.Γ	61029	Καριωτάκη Ευθυμία Χ.	61465	Μαντάς Ιωάννης Κ.	61276
Αρβανίτου Μαρία Β.	61037	Κατσανιώτης Νικόλαος Κ.	61217	Μαντιζός Αθανάσιος Γ.	61017
Αυγερινός Γαρ. Ν.	61278	Κισσόπουλος Ιωάννης Π.	61496	Μαντζιού Γεωργία Ι.	61028
Αυγερινός Γεώργιος Ν.	61334	Κόλλια Αικατερίνη Χ.	61284	Ματθαίου Αλεξ. Ε.	61263
Αυγερινός Λάμπρος Ι.	61040	Κόλλια Κων/να Χ.	61462	Ματθαίου Αλεξ. Ε.	61269
Αυγερινού Αικατερίνη Κ.	61286	Κόλλιας Δημήτριος Ν.	61235	Ματθαίου Γεωργ. Ιω.	61266
Αυγερινού Παρασκευή Α.	61259	Κόλλιας Δημήτριος Π.	61231	Ματθαίου Παναγ. Γ.	61213
Αχλαδάς Ζήσης Λ.	61482	Κόλλιας Κων/νος Ν.	61214	Ματθαίου Κων/νος Χ.	61226
Βάρσος Παναγιώτης Ι.	61281	Κόλλιας Ταξιάρχης Π.	61477	Μεμένιος Ηλίας Γ.	61064
Βάρσου Αικατερίνη Ι.	61202	Κόλλιας Χαράλαμπος Τ.	61229	Μουσάκας Δημήτριος Κ.	61463
Βασιλείου Ιωάννης Ν.	61070	Κολλέρη Αγγελική Ι.	61478	Μπουκουβάλας Απόστολος Δ.	61173
Βλάχος Αθανάσιος Δ.	61012	Κολλέρη Αθανασία Π.	61236	Μπουκουβάλας Δίμος Ι.	61059
Βλάχος Απόστολος Η.	61024	Κολλέρης Ευ. Ν.	61287	Μπουρτσάλα Άννα Η.	61210
Βλάχος Γεώργιος Π.	61066	Κολλέρης Νικόλαος Γ.	61208	Μώρη Δημ. Κ.	61025
Βλάχος Κων/νος Φ.	61032	Κολλέρης Νικόλαος (κλπ.) Γ.	61261	Μώρης Αθανάσιος Δ.	61219
Βλάχος Νικόλαος Ι.	61033	Κοτσίφης Δημήτριος Α.	61022	Μώρης Ευθύμιος Π.	61043
Βλάχος Παναγιώτης Ε.	61244	Κουμπούρης Γεώργιος Λ.	61479	Μώρης Νικόλαος Δ.	61487
Βλάχος Παναγιώτης Κ.	61460	Κουμπούρης Ευάγγελος Ε.	61495	Μώρης Νικόλαος Π.	61240
Βλάχου Μαρία Π.	61458	Κουτσουβέλης Πέτρος Α.	61230	Μώρης Παναγιώτης Ε.	61492
Βοκταλίδης Π. Σ.	61280	Κουφός Ιωάννης Γ.	61491	Νίκου Κωνστ. Ι.	61209
Γεωργίου Αργύρης Κ.	61464	Κουφού Στέλλα Δ.	61003	Νισηραίου Άννα	61069
Γεωργίου Κων/νος Ι.	61204	Κουφού Χρυσούλα Γ.	61297	Πάντος Ιωάν. Γ.	61490
Γεωργίου Νικόλαος Ι.	61275	Κυριαζή Αδαμ. Β.	61450	Παναγεωργίου Δημ. Π.	61448
Γεωργίου Πολ. Ι.	61277	Κυριαζή Παναγιώτα Α.	61251	Παπανικολάου Ζωή Γ.	61274
Γκαβαλίνης Ιωάν. Γ.	61457	Κυριαζή Παναγιώτα Γ.	61398	Παπανικολάου Θεοκάρης Π.	61470
Γληγόρη Μαρία Χ.	61466	Κυριαζής Αθανάσιος Κ.	61203	Πασσαλή Ελένη Ν.	61011
Δανιήλ Ανδρέας Γ.	61071	Κυριαζής Αριστ. Μ.	61189	Πασσαλή Σοφία Α.	61053
Δανιήλ Βασίλης Ν.	61046	Κυριαζής Γεώργιος Κ.	61201	Πέτρου Δημ. Ν.	61177
Δανιήλ Γεώργιος Ε.	61042	Κυριαζής Γεώργιος Π.	61268	Πλατανιάς Αλέξανδρος Γ.	61290
Δανιήλ Δημήτριος Α.	61207	Κυριαζής Κων/νος Ν.	61489	Ποδάρης Γεώργιος Τ.	61485
Δανιήλ Ευφροσύνη Π.	61282	Κυριαζής Τάκης Μ.	61252	Ποδάρης Ιωάννης Τρ.	61216
Δανιήλ Ιωάννης Γ.	61065	Κυριάκη Μάρθα Γ.	61172	Ποδάρης Τριαντάφυλλος Δ.	61233
Δανιήλ Ιωάννης Μ.	61449	Κυριάκης Αθανάσιος Π.	61475	Πολίτης Μιχάλης Α.	61451
Δανιήλ-Πολ/δου Καίτη Κ.	61058	Κυρίσης Δημήτριος Ν.	61220	Πράντζα Ελ.	61027
Δανιήλ Κων/νος Ε.	61030	Κυρίσης Παναγιώτης Δ.	61245	Πριόβολος Αντ. Γ.	61264
Δανιήλ Νικόλαος Γ.	61046	Κυρίσης Παναγιώτης Ν.	61292	Πριόβολος Αριστ. Λ.	61234
Δανιήλ Νικόλαος Δ.	61171	Κωστούρος Αθανάσιος Α.	61211	Πριόβολος Γεώργιος Αρ.	61257
Δημόπουλος Ταξιάρχης Π.	61447	Κωστούρος Δημήτριος Π.	61497	Πριόβολος Ευθύμιος Γ.	61481
Δημοπούλου Θεοδώρα Δ.	61289	Κωστούρος Ιωάννης Ν.	61223	Πριόβολος Νικόλαος Λ.	61176

Πριόβολος Παναγιώτης Γ.	61221	Χαμηλός Ανδρέας Θ.	61469	Κοινότητα Ελαιώνος	28331
Ραπόπουλος Αθανάσιος Ζ.	61468	Χαμηλός Αριστ. Γ.	61041	Κοινότητα Καλοσκοπής	61205
Ραπόπουλος Γεώργιος Θ.	61243	Χαμηλός Βασίλης Π.	61010	Κοινότητα Καστελίου	91370
Ραπόπουλος Ζαχαρίας Ι.	61215	Χαμηλός Γεώργιος Δ.	61358	Κοινότητα Καστριώτισσας	62363
Ραπόπουλος Ηρακλής Ζ.	61395	Χαμηλός Γεώρ. Δ.	61454	Κοινότητα Μαριολάτας	91830
Ραποπούλου Αναστασία Ζ.	61056	Χαμηλός Γεώργιος Ν.	61242	Κοινότητα Μαυρολιθαρίου	62207
Ραποπούλου Γεωργία Χ.	61378	Χαμηλός Δημήτριος Κ.	61498	Κοινότητα Μουσουνίτσας	63385
Ραποπούλου Καλομοίρα Ζ.	61255	Χαμηλός Ευθύμιος Ι.	61020	Κοινότητα Οινοχωρίου	61332
Ραποπούλου Χρυσάνθη Θ.	61267	Χαμηλός Ευθύμιος Π.	61052	Κοινότητα Προσήλιου	23180
Ράπτης Αθαν. Α.	61241	Χαμηλός Κων/νος Δ.	61453	Κοινότητα Σερνικακίου	22126
Σακαντάρης Χαρ. Δ.	61031	Χαμηλός Φώτης Ι.	61023	Κοινότητα Σκλήθρου	61333
Σίμος Αλεξ. Α.	61291	Χαμηλός Κατίνα Ν.	61484	Κοινότητα Στρώμης	62155
Σίμου Παναγιού Α.	61008	Χασιακού Γεωργία Π.	61250	Κοινότητα Χρυσού	82026
Σκούφος Παναγ. Λ.	61471	Χασιακού Μαρία Α.	61459		
Σπέντζου Άννα Π.	61493	Χριστοδούλου Νικόλαος Π.	61461		
Σούσουλας Παντ.	61068	Χριστοδούλου Παναγ. Γ.	61396		
Σφιτσούρης Χαρ. Κ.	61476				
Ταρασίδου Γεωργία Ν.	61279				
Τζαμτζής Ανδρέας Ν.	61001				
Τομαρά Κων/να Ι.	61361				
Τομαρά Σπυριδούλα Κ.	61018				
Τομαράς Παναγιώτης Γ.	61015				
Τομαράς Χρήστος Ηλ.	61174				
Τούμπα Σαββούλα Ε.	61254				
Τούμπας Αθανάσιος Ευ.	61283				
Τούμπας Ιωάννης Κ.	61249				
Τούμπας Κων/νος Ι.	61238 & 61269				
Τούμπας Σπυρίδων Κ.	61051				
Τράγκα Καλλιόπη Ι.	61027				
Τριανταφύλλου Φ. Ι.	61232				
Τσαλκάκη Ευμορφία Γ.	61480				
Τσιαμπά Μαρία Δ.	61265				
Τσίγας Ευάγγελος Ε.	61256				
Τσίγας Κων/νος Ε.	61239				
Τσιρώνη Κρυστ. Δ.	61271				
Τσοκάς Θεμιστοκλής Ι.	61224				
Τσολάνα Κατίνα Τ.	61016				
Τσόχλα Αικατερίνη Δ.	61456				
Τσόχλας Δημήτριος Ν.	61212				
Τσόχλας Τριαντάφυλλος Ν.	61225				
Φέξης Ιωάννης Θ.	61486				
Φίκα Ελένη Ν.	61483				
Χαβελές Παν. Κ.	61238				

ΑΛΛΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΔΕΗ

Άμφισσας	28407
Γραβιάς	91270

ΙΑΤΡΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΑ

Γραβιάς	91255
Καστελλίου	91365
Μαυρολιθαρίου	62209

ΙΕΡΕΙΣ

Παπα-Γιάννης Φατούρος (Λαμία)	(0231) 32143
-------------------------------	--------------

Παπα-Χαράλαμπος Κοτρούμπας (Καστέλλι)	91280
---------------------------------------	-------

Παπα-Νικόλαος (Πανουργιά)	61354
---------------------------	-------

Παπα-Θέμης Μώρης (Λαμία)	(0231) 30694
--------------------------	--------------

Παπα-Τάκης Τούμπας (Γραβιά)	91422
-----------------------------	-------

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Κοινότητα Αγ. Γεωργίου	23355
Κοινότητα Αγ. Ευθυμίας	71205
Κοινότητα Αθαν. Διάκου	63216
Κοινότητα Αποστολιάς	91192
Κοινότητα Βουνιχώρας	65211
Κοινότητα Γραβιάς	91226

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Λαμίας	(0231) 30111-7
--------	----------------

Άμφισσας	(0265) 28400-22222
----------	--------------------

ΟΤΕ - ΤΗΛΕΦΩΝΕΙΑ

ΟΤΕ Άμφισσας	22121 - 22599
--------------	---------------

ΟΤΕ Γραβιάς	91399
-------------	-------

Βλάβες	91299-91699
--------	-------------

Αθ. Διάκος	63293
------------	-------

Αποστολιάς	21296
------------	-------

Βάργιανη	21230
----------	-------

Καλοσκοπή	61218
-----------	-------

Καστέλλι	21297
----------	-------

Μαυρολιθάρι	62212
-------------	-------

Μουσουνίτσα	63292
-------------	-------

Οινοχώρι	61295
----------	-------

Πανουργιάς	61248
------------	-------

Προσήλιο	28074
----------	-------

Πυρρά	62270
-------	-------

Σκλήθρο	61294
---------	-------

Στρώμη	62249
--------	-------

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ κ.λ.π.

Αστ. Τμήμα Γραβιάς	91222
--------------------	-------

Δήμαρχος Άμφισσας	28913
-------------------	-------

Νομάρχης Φωκίδας (0265)	28295
-------------------------	-------

Πυροσβεστική Άμφισσας	28199
-----------------------	-------

Τροχαία Άμφισσας	28224
------------------	-------

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Γραβιά	91252
--------	-------

ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΗ ΠΡΟΑΥΛΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Το 1978 είχε στρωθεί με πλάκες Πηλίου το προαύλιο του Ιερού Ναού της Παναγίας. Η φθορά και η καταστροφή που έχουν από τότε υποστεί δείχνουν ότι είναι απαραίτητη η αντικατάστασή τους.

Ο ομογενής μας στην Αμερική Γεώργιος Ι. Ραφόπουλος είχε προσφέρει χρηματικό ποσό για επένδυση της βρύσης της Παναγίας. Η επένδυση και μάλιστα πολύ ωραία έγινε από τα παιδιά του αξέχαστου Γιώργου Ι. Λευκαδίτη (Μερακλή) στη μνήμη του πατέρα τους.

Η κατάθεση συνελώς του Γ. Ραφόπουλου που έφτασε με τους τόκους το ποσό των 120.000 δρχ. περίπου θα χρησιμοποιηθεί για το σκοπό της πλακόστρωσης. Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στο ύψος των 450.000 δρχ. περίπου.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, ο Σύνδεσμος και προπαντός οι πιστοί παρακαλούνται ανάλογα με τις δυνατότητές τους να βοηθήσουν στην προσπάθεια εξωραϊσμού του προαυλίου.

Οι προσφορές για την πλακόστρωση άρχισαν να καταφθάνουν έτσι λάβαμε τηλεφωνικά:

1. Μαριάννα Αθαν. Μαλεβίτση	30.000 δρχ.
2. Ίλια Εμμ. Βιτσαξάκη	30.000 δρχ.
(φίλη του χωριού μας)	
3. Κωνσταντίνος Ι. Τούμπας	30.000 δρχ.
4. Βασίλης Π. Χαμηλός	20.000 δρχ.
5. Νικηφόρος Ζούγρος του Π.	15.000 δρχ.
6. Αθαν. Κωστούρος του Αγγ.	10.000 δρχ.

Συγκινητική όμως είναι η προσφορά του γαμπρού του χωριού μας Αρτέμη Κάλλη που μας δήλωσε ότι προσφέρει την προσωπική του εργασία για την κατασκευή του έργου, η αποτίμηση της οποίας θα αφαιρεθεί από την αμοιβή του εργολάβου. Ευχαριστούμε και περιμένουμε να τους μιμηθούν και άλλοι για να μπορέσουμε να δώσουμε παραδοσιακό χρώμα στο προαύλιο της εκκλησίας μας, αλλά και να χορεύουμε πιο άνετα στο μεγάλο μας πανηγύρι

ΑΦΙΞΕΙΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΗΛΙΑ ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ

Από το Σιάτλ της Αμερικής μας επισκέφθηκε για ένα δεκαήμερο από 26-4 έως 5-5-96 ο Ανδρέας Κατσανιώτης (γιός του Ηλία και της Λίτσας Δημ. Κόλλια).

Ο νεαρός Ανδρέας έχει γεννηθεί στο Σιάτλ των Η.Π.Α. στις 4-5-1972. Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες σε ένα από τα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια της εποχής μας, του Χάρβαρντ και μιλάει τις πιο γνωστές σήμερα γλώσσες (Αγγλικά, Γερμανικά, Γαλλικά, Ιαπωνικά). Ειδικότερα μάλιστα στην Ιαπωνία έχει παρακολουθήσει επί ένα χρόνο Κοινωνικές Επιστήμες.

Κοντά μας βρέθηκε ως εργαζόμενος του Αγγλόφωνου περιοδικού ΟΔΥΣΣΕΥΣ που εκδίδεται από Έλληνες της διασποράς και διατηρεί γραφεία και στην Αθήνα.

Ο αγαπητός μας Ανδρέας μολονότι παιδί της δεύτερης γενιάς των ξενιτεμένων μας μιλάει καθαρότατα τη γλώσσα μας και η απλή του συμπεριφορά δείχνει την Ελληνική ανατροφή που έλαβε από τον Ηλία και την Πίτσα καθώς και τον αξέχαστο μπαρμπα-Μήτσο Κόλλια. Οι γονείς του πρέπει να είναι περήφανοι για το βλαστό τους. Η παρουσία του Ανδρέα στη χώρα μας συνέπεσε με τον εορτασμό των γενεθλίων του (4-5-96) και την εκδήλωση του εορτασμού του ανέλαβε η θεία του Πέπη Ορφανίδη (κόρη της Μαρίας Μαργαρίταινας) που προσκάλεσε στο νεόκτιστο σπίτι της στην Κηφισιά όλους τους συγγενείς που μέσα σε ατμόσφαιρα συγγενική περάσανε μια αξέχαστη βραδιά.

Ο νεοφερμένος νέος μας υποσχέθηκε ότι στο νέο ταξίδι θα επισκεφθεί το χωριό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΕΩΡ. ΧΑΣΙΑΚΟΣ

Από το Λος Άτζελες όπου σταδιοδρομεί ως Μηχανικός, μας επισκέφθηκε ο Αναστάσιος Χασιακός, γιός του συνεργάτου μας εκπαιδευτικού Γιώργου. Ο Τάσος ήλθε για να παρακολουθήσει επιστημονικό συνέδριο που οργανώθηκε στα Χανιά με θέματα που ενδιαφέρουν τον κλάδο του.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΕΩΡ. ΚΟΛΛΥΡΗΣ

Επίσης για επαγγελματικούς λόγους παρέμεινε κοντά μας επί ένα μήνα ο Αθανάσιος Γ. Κολλύρης, ο οποίος έχει σπουδάσει Φυσική στην Αμερική και μεταπτυχιακές σπουδές έχει κάνει στη Γαλλία, όπου και σταδιοδρομεί.

Στη χώρα μας βρέθηκε για εκπόνηση περιβαλλοντικής μελέτης για λογαριασμό της Ελληνικής Πρεσβείας στο Παρίσι αλλά και για να παρευρεθεί στους γάμους του αδελφού του.

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΔΕΣ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΕΙΣ

Οι φετινές βροχοπτώσεις ενώ ήταν ευεργετικές για τη γεωργία μας και για την ενίσχυση των αποθεμάτων του νερού, είχαν όμως και τις αρνητικές τους επιπτώσεις. Συγκεκριμένα παρουσιάστηκαν μεγάλες κατολισθήσεις και φθορές στο δρόμο προς το χωριό, στο 51 χιλιόμετρο με συνέπεια να υπάρχει κίνδυνος να κλάψουμε ακόμα και ανθρώπινες ζωές εάν δεν ληφθούν εγκαίρως κατάλληλα μέτρα.

Φωτογραφία του φίλου μας Παναγιώτη Μαύρου που δείχνει την καταστροφή που έχει πάθει ο δρόμος στη θέση Σκαλίτσα

Μεγάλες είναι οι φθορές που παρουσιάζει ο δρόμος κοντά στη διασταύρωση προς το χωριό πριν φτάσουμε στο μνημείο των πεσόντων, λίγα μέτρα από το σπίτι του Κουτσουβελή, στη Σκαλίτσα, στην Αγγελολάκκα και στις Ταβλοπίτες.

Πιστεύουμε ότι το Κοινοτικό μας Συμβούλιο θα έχει εγκαίρως ενημερώσει τη Νομαρχία και αν δεν έχει κινήσει γη και ουρανό δεν θα πρέπει να αδρανήσει άλλο. Καλό είναι να μας ενημερώσει να υψώσουμε και μεις τη δική μας φωνή διαμαρτυρίας.

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΧΑΡΕΣ: ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ

Ο χώρος της Κακοτράχης είχε επιλεγεί από το έτος 1972 για παιδική χαρά. Ο Σύνδεσμός μας μερίμνησε για μια σίγουρη περίφραξη, ώστε να διασφαλιστεί η παραμονή και η ζωή των παιδιών. Μάλιστα ο χωριανός μας Κώστας Γεωργίου (Νάκος) είχε εξοπλίσει το χώρο με κατάλληλα παιδικά όργανα που για πολλά χρόνια πρόσφεραν αναψυχή στα μικρά και μεγάλα παιδιά. Σιγά σιγά όμως η μέριμνα και η φροντίδα για τα όργανα εγκαταλείφθηκε με συνέπεια να καταστραφούν και σήμερα στο χώρο της παιδικής χαράς να μην υπάρχει ούτε κάθισμα για ξεκούραση.

Το ίδιο συμβαίνει και στη γειτονιά της Ρούγας, όπου ο Σύλλογος των Καλοσκοπιτών Λαμίας (αξέχαστε μπαρμπα-Γιάννη, τώρα φαίνεται η απουσία σου) έχει διαμορφώσει κατάλληλο χώρο για παιδική χαρά πλην όμως τα όργανα που χρησιμοποιούν τα παιδιά είναι υποτυπώδη και υπάρχει πρόβλημα ασφάλειας.

Πληροφορούμαστε ότι στις Νομαρχίες υπάρχουν προγράμματα για εξοπλισμό παιδικών χαρών. Δεν μένει παρά να δραστηριοποιηθεί το Κοινοτικό μας Συμβούλιο και να ζητήσει και αυτό το μεριδίό του από τον προϋπολογισμό της Νομαρχίας επικαλούμενο το γεγονός ότι υπάρχει η σχετική υποδομή και μάλιστα σε χώρους καθαρούς και υγιεινούς.

Η περμπομένη

Του Δημ. Σανιδά

— Να μη φύγεις, Λάμπρο μου. Εδώ θ' αγωνιστούμε πλάτη με πλάτη, με νύχια και με δόντια. Τη νύχτα θα κάνουμε μέρα και θα ζήσουμε. Η Αμερική είναι αλάρμα. Θα περάσεις ωκεανούς, σκιάζομαι.

— Η ζωή, γυναίκα, δω πάνω είναι σκέτη σκυλοτραγνίλα, ένα σπυρί σπέρνεις, δυο παίρνεις. Έχουμε σπείρει όλα τα σακούλια κι όλα τα ζάσινα, ζήτημα να βγάλουμε φέτος το ψωμί της χρονιάς μας. Ο Θεός, βλέπεις, μας καταράστηκε κι έριξε όλα τα λιθάρια ιδώ πάνω. Χάθηκε ντε να γεννηθούμε και μεις παρακάτ' στον κάμπο και να δουλεύω με δυό γκασμάδες και με δυό ξυνάρια; Χάθηκε!!! Τί θες να κάμω δω πάνω; Είμαι νέος, πρέπει ν' αγωνιστώ, να φτιάξω τη ζωή μας. Άμα κάτσω δω, θα σεργανώ σακάτ' στη Σκριπού, στην Πετρομαγούλα, μια ζωή στο γαλλικό κασμά και τη σκεπαρνιά. Το καλοκαίρι να δραμάω στη Λαμία κι στη Μουσταφάρμικη για θέρο. Ντε, ζωή είναι αυτή; Να δουλεύεις μέσα στη λαύρα, ντάλα μεσημέρι και να 'χεις κι τ' αφεντικό στο κεφάλι σου κι να σε ταΐζει λαδόξυδο και να σου βγάει το λάγανο.

Στο Σάλωνα πάλι, αφού ξέρεις...στοτίναγμα δουλεύουμε για νια δραζιά λαδ' κι για νια χαψά ψουμί. Έχεις κι τον κοιλαρά το αφεντικό καλκάκι στο σβέρκο σου. "Δεν τινάζεις καλά, Λάμπρο... δεν την κρατάνε έτσι τη βέργα, δεν θαράνε έτσι την ελιά κατάμουτρα. Κανονίζεις να πάρω πάλε καρπό μετά από 6 χρόνια; Από μέσα μπες ντε... και χτένισέ την μαλακά, όπως χτενίζεται η γυναίκα σου η Βασίλω". Το βράδυ μας πετάνε μέσα σε κατ'χαμωκέλλες να κοιμηθούμε, αντάμα με τα ζωτανά. Σε τέτοια υπόληψη μας έχουν οι Σαλωνίτες τα γκαμ' λοκούδουνα.

Εμάς τους Κουλοβατιανούς μας σκιάζονται, αλλά μας κυνηγάνε κιόλας σαν πούστικα βόιδα. Κλέφτες μας ανεβάζουν, κλέφτες μας κατεβάζουν. Δεν έχουν κι άδικο. Εμάς γουρλώνει το μάτι μας από την πείνα. Την ώρα που αυτοί κοιμούνται αγκαλιά με τις κυράδες τους, εμείς κάνουμε τη δουλειά μας. Η κοιλιά μας γουργουρίζει και μεις την παρηγοράμε: "Σώπα, σώπα καλή μου, θα σου φέρω γω καλούδια απ' το παζάρι". Πότε κανά κοτόπουλο, πότε κανά μαρούλι με σκόρδα και κρεμμύδια, πότε κανά πορτοκάλι, ε, όλο και κατ' θα τρώγαμε. Αυτοί, γυναίκα, δουλειά θέλουν να σου κρεμάσουν το τομάρι στο φράχτη, αν πεινάς, αν έχεις κι άλλα στόματα να ταΐσεις, δεν τους μέλλει.

Δε θυμάσαι πέρυσι, τί τραβήκαμε στα Καστέλλια, που σκάβαμε τ' αρπένια; Εγώ και κανία δεκαριά χωριανοί μας πήγαμε στο γέρο-Καμαρωστάθη, ένας ιζερεμές, ένας τσιφούτης, ούτε νερό στον άγγελο του δεν έδινε, δεν ξέρω ζει ή ξεπατώθηκε και πήγε στο γεροδιδάτο, με κόλασε κιόλας ο αλεπούργητος. Μας πέταξε σε κάπ καλούδια κι για να κοιμηθούμε κουκουλονόμασε μι μια διλέντζα κι κοιμόμαστε τον κώλο μας, σαν τα ζώα, πού να ξαπλώσουμε καταή να ισάσει το κορμί μας, ήτανε λάσπες, θ' αρπάγαμε κανιά πλεμουνία.

Αν πεις για φαί, μας τάζει το μεσημέρι ψωμί κι ελιές. Τί ελιές!!! Κατ' κρούσια και το βράδυ όλο όσπρια. Θυμάμαι σαν τώρα δα, που ταΐσαμε τη γουρούνα του με κριθάρι και φούσκωσε και ήταν έτοιμη να ψοφήσει. Τότε με φώναζε και πήγα και την έσφαξα. Ήταν

γκαστρωμένη η καμμένη. Ο γέρο - Στάθης: "Πω-πω τί έπαθα... Πάει η γουρούνα μου...". Μερικοί έκαναν δόνη ότι συμπονούσαν το μπάρμπα Στάθη.

— Τί έπαθες, ρε μπάρμπα Στάθη; Πω-πω ζημιά πού 'παθες... Πω-πω τί έπαθε μωρέ ο άγιος άνθρωπος...

— Και στα ταίρια της, λέγανε οι πεινασμένοι κογιόνοι, πίσω απ' την πλάτη του γέρο Στάθη και τριβανε τα χέρια τους από χαρά.

— Γέρο, να την πετάξουμε, είνε η γριά, μπορεί νά 'χει κλαπάτσα.

— Αφίστε, θα δούμε μεις, είπαμε.

— Ρε, τί να δούμε; λέει ο Κίτσος της παρέας μας, να την φορτωθούμε και να την πάμε να την πετάξουμε στο ρέμα. Εγώ μια βολά δεν τρώω τούτα τα γουρούνια, είνε θάνατος, 40 πληγές ανοίγουν.

— Κάντε ό,τι θέλετε, είνε ο γέρο Στάθης και κλειδώθηκε στο σπύι του.

Όλη νύχτα φέναμε, μοσχοβολήσε η γειτονιά. Μια βδομάδα περάσαμε ζεύκι στο μπάρμπα Στάθη. Ήρθε η ώρα να φύγουμε.

— Θα σού 'ρθουμε και του χρόνου, μπάρμπα Στάθη, του είπαμε και τον αποχαιρετήσαμε. Νά 'χεις πολλά γουρούνια, μπάρμπα Στάθη, του χρόνου, είνε ο χωρατατζής της παρέας μας.

— Στο καλό να πάτε. Στο καλό...

— Έκλεισε η Ανατολή κι άνοιξε η Αμερική. Οι πλειότεροι χωριανοί μας λακκίσανε. Μαύρισε το μάτι τους δω πάνω από την κουλοτραγνίλα. Σπάζανε τα κόκκαλά τους και δεν βλέπανε μια άσπρη μέρα.

Κάθονται στα μαγαζιά και κουβεντιάζουν.

— Μπάρμπα Αλέξη, πήρες κάνα χαμπέρ' από τα πιδιά; ρώτησαν οι χωριανοί το γέρο Γιακί, που είχε δυο παιδιά στην Αμερική.

— Ναι, ρι πιδιά, προυψές, πού 'ρθει ου ταχυδρόμους, πήρα γράμμα κι μ' γράφ'νει ότ' δ' λειν'ει οι νια τρανή πουλιτεία, Πίτσ-Πίτσ-μπουρ. Πάντους σαν Τσιμπούρ' σα μουρ' έτο' μοιάζ', δεν μπόρσα να του κρατίσου...

— Εννοείς προφανώς, μπάρμπα Αλέξη, το Πίτσμπουργκ, που είναι πρωτεύουσα της Πενσυλβάνιας, είνε ο δάσκαλος.

— Ναι, γεια σ' ...γεια στου στόμα σ', δάσκαλε. Δλεύνει, λέει οι κατ' τρανές γαλαρίς κι βγάδ'νει κάρνα είνι, λέει, μάνερς (ανθρακωρύχοι), τί πάει να ιπει, δεν ξέρου αυτού του μάνιανίζου, τσουίνα να μ' του κάμ'νι λιανά. Ξέρου γω, μπορεί νά 'ναι κι κανά αξιούμα. Μ' στείλανε κι ένα δέμα, είχε μέσα ένα σουρό αλλόκουτα σκουτιά. Είχει κατ' μιζουτά, κατ' τσουράπια παράξινα, κατ' κουρμουφανελλής αλλοιώτ'ικς κι κατ' βρακιά π'χουράμει κι οι δυο μι τ' γριά μ' μέσα. Μ' στείλανε κι γραβάντα, ακούς, ούλα τα x' η Μαργιουλή ου φριπσές το' λειπ'. Να ιδώ έχου του γράμμα. Για τέρα συ δάσκαλι πού 'σει γραματσομένους τούτου τον τιλιφτέου δεν του πήρα. Τί είνι αυτό; THATS ALL (=δάτο) όλ= αυτά είναι όλα).

— Δεν γνωρίζω ξένες γλώσσες, είνε ο δάσκαλος, αλλά υποθέτω, ότι το αντικείμενο αυτό θα φέρει επάνω αυτή την ένδειξη.

— Τα μιρήσαμε καλά, δάσκαλι, αυτό λειπ' ή τ' ανοίξανε του δέμα και του πήρανε ή τ' αστουκίσανε, να του βάλν'ει μέσα. Τσέγραφα ιγώ και καρπιράου.

— Ρε του μάθατε, τί είνι στ'ν Αμερική; είνε ο γέρο Βελεντζογιαννος. Ρε πήγε ου Λουμπαρδής μι του Καλύθα κι ψάχνανε οι νιά πουλιτεία, Νεαγιόρκ' τ' λένει, έχ' 2 κατουμυρία κόσμου, όσου έχ' η Ιλλάδα, ψά-

χνανε να βρούνε του Δήμου του Μαγγλάρα κι ξέρτε, πως τουν χαλεύανε κι έσκασε τα γέλια... κι δεν μπόραγε να κρίνει. Τουν ζητάγανε μι του παρτσούκλ' λέγανε, θέλουμι του Δήμου τ' ψ'λής. Λυθήκαμε όλοι στα γέλια.

Γυρίσανε οι πρώτοι ξεπιτεμένοι. Μαζώχτηκε όλο το χωριό στην εκκλησία στο έμπα του χωριού. Ένας πσιρικιάς άδραξε τη σκούφια του γέρο Αλέξη και ένας άλλος τη σκέπη της Μαρίας. Τα συχαρίκια. Τα συχαρίκια, ήρθε ο μπάρμπα Μήτρος, ήρθε ο άντρας σου, ο μπάρμπα Θανάσης.

— Κέρασε τους ξεπιτεμένους, είπαν τα γεροντάκια, που κάθονταν στο πεζούλι του Σαίτη. Τί νέα, ρε πιδιά; Πώς πιράσεται στ'ν Αμερική, στα μαύρα ξένα, πώς πήγαν τα καζάνια;

— Τί να πιράσουμε 40 μέρες στον ωκεανό, το ταραζαμε το παπόρι στην καβάλα.

— Κι απού λιφτά;

— Φέραμε πουλλά τάλλαρσ παραδέ ο Μήτρος, που 'τανε κι μπος (πρωϊστάμενος). Έφρι με ουρά είνε ο Θανάσης κι από τότε του έμεινε Ντουλαρής.

Ο Μήτρος φόρτωσε το Μαργλιάγκα το γάιδαρό του με δυο μπαούλα λεφτά και τα 'φερε στην Κολοβάτα. Τώρα τα παιδιά μου θα ζουν σε σάλες, θ' αφήσουν το μαντρί' κι από τότε του κόλλησαν το παρτσούκλι Σαλαμαντρή.

Φτώχεια!!! πλάκωσαν οι χωριανοί για δανεϊκά στους πρώτους Αμερικάνους. Έτσι έλεγαν αυτούς, που γύρισαν από την Αμερική.

— Να δόκομι Μήτρον μ' στου Στάθ' που μας ταγιάντισε, όσον κιρό έλειπεις. Να δόκομι τ' προκία τ' κουρτσιού. Ν' αγουράσουμε του σπύ' του Μέλπου, το π'λάει. Ν' αγουράσουμε τα γίδια τ' Λουμπαρδή, έλεγε η γυναίκα του.

— Εγώ, Κατιρίνη, πήγα στα μαύρα ξένα κι έβαζα του κιφάλι μου στον τουρβά. Κάθε προυί, που έμπαίνα μέσα στις γαλαρίες, δούλευα 12 ώρες, δεν ήξερα πότε είναι μέρα και πότε νύχτα, για να φέρω αυτά τα λεφτά να καλλιτερέψω τη ζωή των παιδιών μας και συ τώρα θες να τα κάνουμε τρεις-τρεις εννιά. Θα πάω ν' αγοράσω ένα ξενοδοχείο στο Λουτράκι ή στην Υπάτη, πό'χουν ιαματικά νερά κι μαζώνεται κόσμος πολής το καλοκαίρι. Θα πάω στο Σάλωνα ν' αγοράσ' του σπύ' του Νιαχοπέτρου, πλιέτια, έμαθα κι λιές να ζήσουμε σαν άνθρωποι, να μάθουν γράμματα τα παιδιά μας, ν' ανοίξουν τα μάτια τους, να γίνουν άνθρωποι όκι τοσπάνηδες και κλαρίτες, σσπέρα. Γιατί, μαρή, καλλίτεροι ήτανε οι άλλοι που φύγανε από δω κι πήγανε στο Σάλωνα κι γίνανε νοικοκυραίιοι. Ε; Καλλίτεροι ήτανε οι Ντελμουζαίοι, ο Σταλός κι οι άλλοι Κουλοβατιανοί, που πήραν τα μάτια τους και φύγανε από δω και πήγαν στα Σάλωνα.

— Όχι δεν πάω πουθενά εγώ. Εδώ γεννήθηκα, εδώ θα πεθάνω, να πας να πάρεις γίδια και σπύια στο χωριό, είνε η γυναίκα του.

— Γίδια θες, κυρά Κατέρω, γίδια θα σ' πάρω, αλλά εγώ ταχειά θα πάρω το μικρό παιδί το Δήμο και θα φύγωμε και συ θα τ'ρας τον ήλιο στο δειλί του και θα λες: "Στου καλό πλάκου μ' και χαιρετίσματα στου Μπράκου μ'.

Πήραν αέρα τα μυαλά του Λάμπρου ούτε δεμένο με αλυσίδες δεν τον κρατάς.

Αναδημοσίευση από το περιοδικό "ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΦΩΚΙΔΑ" που εκδίδει η Εταιρεία Φωκικών Μελετών.

Συνεχίζεται στο επόμενο

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Δυνατότητες για αλησμόνητες διακοπές υπάρχουν πολλές στο χωριό μας με τα ψηλά βουνά του, τα λιβάδια, τα ποταμιά, τις όμορφες εναλλαγές του τοπίου.

Θα χαρεί κανείς να κάνει πεζοπορία σε μονοπάτια προς τον Αγιαννάκη, στο Στρογγυλό, στην Κατράχη, καθώς και ορειβάσια στην Τράκα, Ξεροβούνι ή τον Πυργάκι και οπουδήποτε αλλού.

Ένα διαφορετικό χρώμα στις διακοπές μας θα προσδώσει το πρόγραμμα των εκδηλώσεων που ετοιμάζουν οι δυο Σύλλογοι καθώς και ο Αθλητικός Όμιλος κατά την περίοδο 10-20 Αυγούστου.

— Στις 11/8/96 ερμηνευτική ανάγνωση ποιητικών κειμένων νεοελληνικής ποιήσης από τον χωριανό μας ηθοποιό Ταξιάρχη Φοίβο.

— Στις 13/8/96 κουκλοθέατρο.

— Στις 14/8/96. Απόγευμα 7:30 ανάπτυξη θεμάτων υγείας και προβολή διαφανειών από τους χωριανούς μας ιατρούς Νίκο Αντωνίου και Τ. Ι. Χαμηλό.

Το βράδυ της ίδιας ημέρας (14/8) χορευτική εκδήλωση στη Παναγία. Το παραδοσιακό πανηγύρι του Συλλόγου Καλοσκοπιτών Λαμίας.

— Στις 15/8/96 Αγώνας δρόμου από τον Αθλητικό Όμιλο.

— Στις 16/8/96 παραδοσιακοί χοροί από χορευτικό συγκρότημα Τοπότητας.

— Στις 17/8/96 Το συνέδριο της Ομοσπονδίας στο Μαυρολιθάρι.

— Στις 18/8/96 Αιμοδοσία στο ιατρείο του χωριού.

Όπως διαπιστώσατε το πρόγραμμα των εκδηλώσεων που ετοίμασαν οι φορείς του χωριού μας είναι μια διέξοδος από τις μεγάλες κατήφειες των ημερών.

Περιμένουμε την παρουσία σας.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου Καλοσκοπής προκηρύσσει μειοδοτικό διαγωνισμό για την αντικατάσταση της κεραμοσκεπούς στέγης του Ιερού Ναού Αγίας Τριάδας Καλοσκοπής.

Οι προσφορές θα είναι κλειστές και θα κατατεθούν στο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο μέχρι 30-7-1996.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Καλοσκοπής

Καλοσκοπή 5 Ιουνίου 1996

Ο Πρόεδρος του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου
Ιωάννης Φατούρος-Ιερεύς

Η θεία Αγγέλω διαβάζει "Κουκουβίστα"

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Πολλές εφημερίδες και περιοδικά συστήνουν στους αναγνώστες τους πριν φύγουν για τις καλοκαιρινές τους διακοπές να αναζητήσουν στα βιβλιοπωλεία και στα πολυκαταστήματα των Super Market βιβλία του δικού τους γούστου και προτιμήσεως.

Εμείς δεν συμφωνούμε με την τακτική αυτή.

Συνιστούμε όμως στους φίλους μας και τους χωριανούς μας ότι στη βιβλιοθήκη του χωριού που με τόσο κόπο και φροντίδα έφτιαξε ο Σύνδεσμός μας στο οίκημα του σχολείου μας περιμένουν βιβλία κάθε μορφής, κλασικά, μυθιστορήματα, δοκίμιο, ανθολογία, ιστορικά αφηγήματα, τα οποία μπορούν να δανειστούν από τους υπεύθυνους (πρόεδρο ή μέλη του Συνδέσμου) και να περάσουν τον ελεύθερο χρόνο του καλοκαιριού με άνεση κρατώντας ένα ιδανικό βιβλίο στα χέρια για ευχάριστη συντροφιά.

Δεν αντέχουμε στον πειρασμό να θυμίσουμε ότι στη διάρκεια της κατοχής παρά τις συνεχείς ταλαιπωρίες και τα μεγάλα προβλήματα που μας δημιουργούσαν οι συνθήκες του πολέμου δεν πάψαμε ούτε στιγμή να βρισκόμαστε με ένα βιβλίο στο χέρι που κυρίως μας το τροφοδοτούσαν οι βιβλιοθήκες του αξέχαστου μπάρμπα Παναγιώτη Κόλλια (Καλόγερου) που η φιλομάθεια των παιδιών του είχε εφοδιάσει με πλούσια και σπάνια βιβλία ή του Γεωργίου Σκουρτιά (από εκεί διαβάστηκαν με λαιμαργία οι "Αθλίοι" του Ουγκώ το χειμώνα του 1941) ή του δασκάλου Γιάννη Λαίου που τη διαχειριζόταν ο Γιώργος και ο Γιάννης Δανιήλ (παιδιά της Μαργαρίτας) και μας παρότρυναν για αδιάκοπη μελέτη.

Ο χωριανός μας συγγραφέας Χρήστος Μαλεβίτσης έγραφε σχετικά στο βιβλίο του "Η τραγωδία της ιστορίας" (1973) τα εξής: "Στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των Γερμανικών στρατευμάτων κατοχής οι κάτοικοι του χωριού έσπευδαν να κρυφτούν στα δάση. Έπαιρναν μαζί τους λίγα τρόφιμα και ρούχα για να συντηρηθούν. Εγώ κουβαλούσα κι ένα σακκίδιο με βιβλία. Έτσι κυνηγημένος από τους δαιμονισμένους συμπατριώτες του Γκαίτε και του Εγέλου στη σιγαλιά του αρχέγονου δάσους άνοιγα τα βιβλία μου και βυθιζόμουν στο κόσμο τους".

Έτσι προετοιμάζονται οι μεγάλοι συγγραφείς.

ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ο φίλος του χωριού Παναγ. Μαύρος Παραλία Σεργούλας, Ευπάλιο μας πρόσφερε μία σειρά από φωτογραφίες τοπίων και προσώπων του χωριού μας τραβηγμένες με μεράκι.

Τον ευχαριστούμε θερμά. Ήδη αποτελούν το αρχείο του Συνδέσμου και θ' αρχίσει η δημοσίευσή τους στα τεύχη που θα ακολουθήσουν.

"Η ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ"

Τριμηνιαία εφημερίδα

Ιδιοκτησία: Σύνδεσμος Καλοσκοπιτών
Παρνασσίδας "Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ"

Υπεύθυνος σύμφωνα με τον Νόμο
Αθ. Ν. Μαλεβίτσης
Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου
Σωκράτους 79-81 Αθήνα 10432 ♦ Τηλ: 5238158

Φωτοστοιχειοθεσία
Αριστέα Ι. Καρπούζη
Εκδόσεις - Γραφικές τέχνες
Θεοδοσίου 21 & Πετρούπολης Ν. Λιόσια
Τηλ. 2629 757 - 2619 003 Fax: 2629 757
Εκτύπωση: Σταμ. Κορδιστός Σπετσών 4
Ν. Λιόσια Τηλ. 2638283